

**Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XI/72/2015 Rady Gminy Barciany
z dnia 28 sierpnia 2015r.**

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY BARCIANY

Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Zamawiający: Gmina Barciany

Wykonawca: „Środowisko” s.c.
ul. Suwalska 21
11-500 Giżycko

Główny projektant: mgr inż. arch. Agnieszka Wojtych-Kowalewska
nr upr. urb. 1131/91

Giżycko, grudzień 2014

SPIS TREŚCI:

1.	DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW	6
1.1	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	6
1.2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	6
2.	STAN ŁADU PRZESTRZENEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	6
2.1	Rozmieszczenie ludności i struktura sieci osadniczej	6
2.2	Użytkowanie gruntów	9
2.3	Rozmieszczenie wybranych funkcji	10
2.4	Lokalny ład przestrzenny	11
2.5	Aktualne wymogi dotyczące ochrony ładu przestrzennego	11
3.	STAN ŚRODOWISKA	12
3.1	Geologia	12
3.2	Rzeźba terenu	13
3.3	Warunki glebowe	14
3.4	Wody powierzchniowe	15
3.5	Klimat	15
3.6	Roślinność	16
3.7	Zwierzęta	17
3.8	Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	17
4.	STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	18
5.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	20
5.1	Gospodarze podstawy funkcjonowania gminy	20
5.1.1	Podmioty gospodarcze, rynek pracy	20
5.1.2	Rolnictwo	25
5.1.3	Leśnictwo	32
5.1.4	Przemysł i budownictwo	32
5.1.5	Turystyka i wypoczynek	32
5.2	Warunki mieszkaniowe	32
5.3	Infrastruktura społeczna	33
5.3.1	Administracja	33
5.3.2	Oświata i wychowanie	33
5.3.3	Ochrona zdrowia	36
5.3.4	Opieka społeczna	36
5.3.5	Kultura i sport	38
5.3.6	Życie religijne	39
5.3.7	Finanse gminy	39
6.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	42
6.1	Przestępczość	42
6.2	Inne zagrożenia bezpieczeństwa	42
7.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	43
7.1	Ogólne przesłanki zmian struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	43
7.1.1	Rozwój infrastruktury transportu	43
7.1.2	Perspektywy rozwoju budownictwa mieszkaniowego	43
7.1.3	Perspektywy rozwoju przedsiębiorczości	44
7.1.4	Perspektywy rozwoju energetyki wiatrowej	44
7.1.5	Perspektywy rozwoju turystyki	44
7.1.6	Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	44

7.1.7	Potrzeby ochrony przyrody	45
7.2	Rezerwy terenów, ruch budowlany i presja inwestycyjna	45
8.	STAN PRAWNY GRUNTÓW	45
9.	OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	46
9.1	Obiekty wpisane do rejestru zabytków	46
9.2	Zabytki inne niż archeologiczne, wpisane do gminnej ewidencji zabytków	48
9.3	Stanowiska archeologiczne	48
9.4	Strefy ochrony konserwatorskiej	49
9.5	Strefy ochronne ujęć wody	49
9.6	Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Warmińska”	49
9.7	Obszar o Znaczeniu Wspólnotowym „Ostoja nad Oświnem”	51
9.8	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber	52
9.9	Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn	52
9.10	Pomniki przyrody	52
9.11	Użytki ekologiczne	54
10.	OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	54
11.	UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN I ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH	55
11.1	Złóża kopalin	55
11.2	Wody węgłbne	55
12.	TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	56
13.	SYSTEMY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	56
13.1	Drogi	56
13.2	Zaopatrzenie w wodę	58
13.3	Odprowadzenie ścieków	59
13.4	Gospodarka odpadami	59
13.5	Elektroenergetyka	60
13.6	Gazownictwo	60
13.7	Ciepłownictwo	60
13.8	Telekomunikacja	60
14.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	60
15.	OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	61
	Załącznik nr 1 – Stanowiska archeologiczne w gminie Barciany	

SPIS TABEL:

- Tabela 1. Liczba ludności w gminie Barciany w latach 2004-2012
- Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Barciany w roku 2004 i w roku 2012
- Tabela 3. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Barciany w 2013 r.
- Tabela 4. Podział gruntów gminy Barciany wg klas bonitacyjnych
- Tabela 5. Podmioty gospodarcze w gminie Barciany według sektorów własnościowych w latach 2002-2012
- Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Barciany ogółem wg sekcji i działów PKD w 2012 r.
- Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Barciany w sektorze publicznym wg sekcji i działów PKD w 2012 r.
- Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Barciany w sektorze prywatnym wg sekcji i działów PKD w 2012 r. Źródło: GUS
- Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Barciany wg PKD i rodzajów działalności w 2012 r.
- Tabela 10. Podmioty gospodarcze w gminie Barciany według klas wielkości w latach 2009-2012
- Tabela 11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Barciany w latach 2003-2012
- Tabela 12. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
- Tabela 13. Struktura bezrobocia w gminie Barciany - osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stan na dzień 31.12.2012
- Tabela 14. Zarejestrowani bezrobotni według wieku, poziomu wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy. Stan na dzień 31.12.2012
- Tabela 15. Użytkowanie gruntów w gminie Barciany według spisu rolnego z 2010 r.
- Tabela 16. Struktura gruntów ornych według klas bonitacyjnych w poszczególnych obrębach gminy Barciany w 2013 r.
- Tabela 17. Struktura łąk według klas bonitacyjnych w poszczególnych obrębach gminy Barciany w 2013 r.
- Tabela 18. Struktura pastwisk według klas bonitacyjnych w poszczególnych obrębach gminy Barciany w 2013 r.
- Tabela 19. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w gminie Barciany w 2010 r.
- Tabela 20. Powierzchnia zasiewów i plony głównych płodów rolnych w gminie Barciany w 2012 r.
- Tabela 21. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Barciany w 2012 r.
- Tabela 22. Powierzchnia lasów w gminie Barciany w 2011 r.
- Tabela 23. Zasoby mieszkaniowe w gminie Barciany w 2010 r.
- Tabela 24. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Barciany w 2010 r.
- Tabela 25. Liczba dzieci w przedszkolach w gminie Barciany w latach 2004-2013
- Tabela 26. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w gminie Barciany w latach 2006-2013
- Tabela 27. Liczba uczniów, oddziałów i nauczycieli w poszczególnych szkołach podstawowych i gimnazjalnych w gminie Barciany w roku 2013
- Tabela 28. Ogólna liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Barciany w latach 2004-2013

- Tabela 29. Ogólna liczba osób i rodzin korzystających z poszczególnych rodzajów świadczeń pomocy społecznej w gminie Barciany w latach 2004-2013
- Tabela 30. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w gminie Barciany w 2012 r.
- Tabela 31. Dochody gminy Barciany w latach 2009-2011
- Tabela 32. Dochody gminy Barciany w latach 2009-2011 według działów klasyfikacji
- Tabela 33. Wydatki gminy Barciany w latach 2009-2011
- Tabela 34. Wydatki gminy Barciany w latach 2009-2011 według klasyfikacji budżetowej
- Tabela 35. Wykaz remiz OSP w gminie Barciany
- Tabela 36. Struktura własności gruntów w gminie Barciany w 2013 r.
- Tabela 37. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków
- Tabela 38. Wykaz obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków
- Tabela 39. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Barciany
- Tabela 40. Drogi powiatowe na terenie gminy Barciany
- Tabela 41. Drogi gminne na terenie gminy Barciany

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

1.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dotychczas obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany zostało uchwalone uchwałą nr XIV/53/2007 Rady Gminy Barciany z dnia 12 grudnia 2007r. Ze względu na zaistniałe od tego czasu zmiany, dokument wymaga aktualizacji. Do elementów, które się zdezaktualizowały, należą między innymi informacje o drogach publicznych, stanie faktycznym i prawnym zabytków nieruchomych, aktualnym zasięgu i funkcjach terenów zabudowanych oraz planowane przez gminę przeznaczenie niektórych terenów.

1.2 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Dotychczasowe przeznaczenie terenu gminy określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębie geodezyjnym Barciany, przyjęty Uchwałą Nr XLII/175/2010 Rady Gminy Barciany z dnia 20 maja 2010r.

Plan obejmuje cztery obszary oznaczone w planie jako:

Obszar I – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług publicznych (tereny zlokalizowane na północ od istniejącej zabudowy);

Obszar II – Tereny zabudowy przemysłu i rzemiosła (tereny obejmujące północno-zachodni kraniec miejscowości);

Obszar III – Tereny rolne i tereny zieleni naturalnej (tereny zlokalizowane na zachód od cmentarza);

Obszar IV – Tereny zabudowy usług rekreacji i zieleni (tereny zlokalizowane nad stawem w okolicach zamku).

Pozostała część gminy nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Gmina Barciany położona jest w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie kętrzyńskim, zajmując powierzchnię 293,6 km². Pod względem fizjograficznym, obszar gminy znajduje się w obrębie Równiny Sępolskiej; tylko niewielki, południowy fragment gminy leży w zasięgu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.

Gmina Barciany sąsiaduje:

- od północy granica gminy stanowi jednocześnie granicę państwa; sąsiadem gminy po stronie rosyjskiej jest Rejon Prawdinsk.
- od wschodu z gminą Srokowo,
- od południa z gminą Kętrzyn,
- od zachodu z gminami Korsze i Sępól.

2.1 Rozmieszczenie ludności i struktura sieci osadniczej

Według danych przekazanych przez Urząd Gminy w Barciany, w 2012r. liczba ludności w gminie Barciany wyniosła 6 888 osób, tj. o 533 osoby mniej (7%) niż

w 2004r. Zmiany liczby ludności gminy Barciany w latach 2004-2012 przedstawiono w Tabeli 1.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Barciany w latach 2004-2012.

Źródło: dane Urzędu Gminy w Barcianach

Rok	Liczba ludności
2004	7 421
2005	7 379
2006	7 191
2007	7 166
2008	7 096
2009	7 049
2010	6 999
2011	6 967
2012	6 888

Przeciętna gęstość zaludnienia gminy wynosi 23 osoby/km². Jest to wartość ponad dwa razy mniejsza niż dla województwa (60 osób/km²) i prawie pięć razy mniejsza niż średnia dla kraju (123 osoby/km²).

W skład gminy wchodzi 23 sołectwa obejmujące 74 miejscowości.

W Barcianach mieszka 1 040 osób (stan na dzień 31.12.2012), co stanowi 15% wszystkich mieszkańców gminy. Drugą co do liczby ludności wsią są Mołtajny (682 osoby), a trzecią – Drogosze (544 osób). Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., w miejscowościach Kurkuławki, Radoski Dwór, Płatławki, Koskajmy, Nowy Dwór Momajski w 2012 r. nie mieszkał nikt. Liczbę mieszkańców poszczególnych miejscowości z uwzględnieniem sołectw przedstawiono w Tabeli 2 a rozmieszczenie ludności na Rysunku 1. Sołectwa zaznaczono pogrubioną czcionką. W Tabeli 2 przedstawiono też dane z 2004 r. oraz zmianę liczby ludności w stosunku do 2004 r.

Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Barciany w roku 2004 i w roku 2012. *Źródło: dane Urzędu Gminy w Barcianach*

Miejscowość	2004	2012	Zmiana w stosunku do 2004 r.	
	Liczby bezwzględne		%	
Asuny	93	75	-18	-19,4
Święty Kamień	51	61	10	19,6
Kurkuławki	0	0	0	-
Sławosze	24	34	10	41,7
Duje	48	47	-1	-2,1
Barciany	1112	1040	-72	-6,5
Radoski Dwór	0	0	0	-
Stary Dwór Barciański	151	139	-12	-7,9
Taborzec	30	23	-7	-23,3
Glinka	5	3	-2	-40,0
Skoczewo	30	26	-4	-13,3
Bobrowo	135	113	-22	-16,3
Cacki	12	15	3	25,0
Rodele	210	193	-17	-8,1
Dębiany	75	83	8	10,7
Gumniska	8	15	7	87,5
Markławka	86	84	-2	-2,3
Płatławki	0	0	0	-
Drogosze	591	544	-47	-8,0
Krymlawki	64	57	-7	-10,9

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Kolwiny	103	88	-15	-14,6
Rzymek	16	12	-4	-25,0
Gęsiki	96	98	2	2,1
Gęsiniec Wielki	22	19	-3	-13,6
Główczyno	37	36	-1	-2,7
Frączkowo	249	248	-1	-0,4
Czaczek	52	49	-3	-5,8
Koskajmy	0	0	0	-
Kotki	25	17	-8	-32,0
Ruta	28	20	-8	-28,6
Podławki	156	144	-12	-7,7
Kiemławki Małe	52	55	3	5,8
Kiemławki Wielkie	84	86	2	2,4
Krelikiejmy	127	124	-3	-2,4
Gęsie Góry	186	186	0	0,0
Kudwiny	16	18	2	12,5
Gradowo	9	6	-3	-33,3
Aptynty	224	178	-46	-20,5
Wielewo	52	60	8	15,4
Modgarby	92	84	-8	-8,7
Krzeczewo	34	32	-2	-5,9
Moltajny	784	682	-102	-13,0
Arklity	58	76	18	31,0
Błędowo	60	49	-11	-18,3
Markuzy	52	48	-4	-7,7
Górki	2	1	-1	-50,0
Ogródki	178	170	-8	-4,5
Pastwiska	21	17	-4	-19,0
Momajny	107	90	-17	-15,9
Maciejki	57	54	-3	-5,3
Piskorze	30	31	1	3,3
Rutka	9	9	0	0,0
Michałkowo	69	60	-9	-13,0
Nowy Dwór Momajński	0	0	0	-
Radosze	202	187	-15	-7,4
Zalewska Góra	6	2	-4	-66,7
Silginy	110	97	-13	-11,8
Solkieniki	65	66	1	1,5
Dobrzykowo	8	7	-1	-12,5
Garbno	42	33	-9	-21,4
Skandawa	199	173	-26	-13,1
Skierki	220	205	-15	-6,8
Szaty Wielkie	14	19	5	35,7
Rowy	14	15	1	7,1
Staniszewo	34	25	-9	-26,5
Moruny	41	49	8	19,5
Wilkowo Małe	64	62	-2	-3,1
Garbnik	46	52	6	13,0
Kapławki	35	34	-1	-2,9
Winda	203	191	-12	-5,9
Niedziały	154	123	-31	-20,1
Niedziałki	10	13	3	30,0
Pieszewo	5	6	1	20,0
Suchawa	141	130	-11	-7,8

Rysunek 1. Rozmieszczenie ludności w gminie Barciany w 2012 r.

W większości miejscowości liczba mieszkańców zmalała w stosunku do 2004 r. Spadek liczby mieszkańców nastąpił w 47 miejscowościach. Największe spadki bezwzględne odnotowano w trzech największych miejscowościach gminy, tj. w Barcianach (72 osoby), Mołtajnach (102 osoby) i Drogoszach (47 osób). W 7 miejscowościach liczba ludności nie zmieniła się, przy czym większość z nich stanowiły wsie niezamieszkałe. Tylko w 19 wsiach zanotowano wzrost, przy czym wszystkie one to wsie małe, poniżej 100 mieszkańców.

2.2 Użytkowanie gruntów

Warunki naturalne gminy Barciany predysponują ją do pełnienia funkcji rolniczej. Dominują tu przede wszystkim obszary użytkowane rolniczo (84% powierzchni ogólnej gruntów - wg danych Urzędu Gminy Barciany na 2013 r.).

Udział lasów jest niewielki i wynosi blisko 10% ogólnej powierzchni gruntów. Większe kompleksy leśne znajdują się:

- w północno – zachodniej części gminy: w okolicach Dobrzykowa, na wschód od Garbna i Wielewa oraz na południe od wsi Solkieniki,
- wzdłuż zachodniej granicy gminy w północnej jej części: w pobliżu jeziora Arklickiego, na wschód od wsi Bobrowo,
- w centralnej części gminy: w rejonie miejscowości Oleszki oraz na południe od wsi Gradowo.

Udział gruntów pod wodami powierzchniowymi jest znikomy i wynosi ok. 0,5%. Jedynym większym zbiornikiem wodnym jest jezioro Arklickie (ok. 64 ha). Według ewidencji gruntów, grunty zabudowane stanowią ok. 0,4% a drogi i koleje ok. 2,8% powierzchni gminy.

Tabela 3. Użytkowanie gruntów na terenie gminy Barciany w 2013 r. Źródło: Urząd Gminy w Barcianach

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni ogólnej gruntów [%]
Grunty orne	17 814	60,65%
Sady	13	0,04%
Łąki trwałe	2 851	9,71%
Pastwiska trwałe	3 392	11,55%
Grunty rolne zabudowane	452	1,54%
Grunty pod stawami	2	0,01%
Rowy	176	0,60%
Razem użytki rolne	24 700	84,10%
Lasy	2 861	9,74%
Zadrzewienia i zakrzaczenia	221	0,75%
Tereny mieszkalne	66	0,22%
Tereny przemysłowe	3	0,01%
Inne tereny zabudowane	24	0,08%
Zurbanizowane tereny niezabudowane	9	0,03%
Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	18	0,06%
Drogi	689	2,35%
Koleje	127	0,43%
Użytki kopalne	1	0,00%
Wody śródlądowe płynące	130	0,44%
Wody śródlądowe stojące	1	0,00%
Nieuzytki	517	1,76%
Tereny różne	3	0,01%
Razem	29 370	100,00%

2.3 Rozmieszczenie wybranych funkcji

Mapa 1 przedstawia istniejące tereny zabudowane, z wyróżnieniem dominujących funkcji. Należy podkreślić, że rozmieszczenie tych funkcji określono przede wszystkim na podstawie zdjęć lotniczych, map topograficznych i wizji lokalnych, związku z czym przedstawione poniżej dane nie muszą być do końca spójne z danymi z ewidencji gruntów.

Wśród terenów zabudowanych zdecydowanie największe powierzchnie (łącznie ponad 500 ha) zajmują tereny koncentracji funkcji mieszkaniowej, w tym zagrodowej. Tereny tego typu występują we wszystkich miejscowościach gminy. Tereny koncentracji usług i obiektów użyteczności publicznej zajmują łącznie kilkanaście ha i występują w ważniejszych wsiach gminy. Rozmieszczenie ważniejszych obiektów użyteczności publicznej przedstawia schematycznie Mapa 1.

Ważnym elementem są tereny o wiodącej funkcji produkcyjnej, zajmujące około 120 ha. Są to przede wszystkim tereny zakładów rolnych związanych z gospodarstwami wielkoobszarowymi.

2.4 Lokalny ład przestrzenny

Od początków kolonizacji w XIV w. na terenach dzisiejszej gminy Barciany istniała tendencja do tworzenia i rozwoju wielkich majątków ziemskich. Miało to ogromny wpływ na charakter dzisiejszego ładu przestrzennego miejscowości w granicach gminy. Jediną miejscowością, która od dawna ma charakter małomiasteczkowy, są Barciany, zbudowane przy XIV-wiecznym zamku, który za czasów krzyżackich pełnił funkcję ośrodka władzy. Większość pozostałych wsi powstała albo jako siedziby magnackich posiadłości albo jako wchodzące w skład tych posiadłości folwarki. Założenia pałacowe lub dworskie stanowią lub stanowiły rdzeń takich miejscowości, jak Drogosze, Rodele, Arklity, Wielewo, Silginy czy Skandawa. Wsie takie jak Frączkowo, Stary Dwór Barciański, Sławosze, Garbno, Święty Kamień czy Rutka miały charakter folwarków wchodzących w skład większych majątków. Stosunkowo nieliczne są wsie, w których dominowała drobna własność chłopska. Należą do nich Winda, Michałkowo i Bobrowo. Po II wojnie światowej na bazie dawnych prywatnych majątków powstały wielkoobszarowe państwowe gospodarstwa rolne, w związku z czym dotychczasowe tendencje w rozwoju przestrzennym zostały zachowane. Gospodarstwa wielkoobszarowe nie zostały rozparcelowane także po 1989 r. W rezultacie wiele miejscowości gminy Barciany cechuje się stosunkowo zwartym układem przestrzennym, w której można wyróżnić założenie dworskie lub jego pozostałości, skupione w jednym miejscu duże historyczne i/lub współczesne obiekty gospodarcze gospodarstwa wielkoobszarowego, zabudowę mieszkalną, często wielorodzinną (dawne czworaki, bloki mieszkalne) i, niekiedy, zagrody. Typowa zabudowa zagrodowa dominuje wyraźnie we wsiach, które były zakładane jako chłopskie. Do zagród upodabniają się także niektóre mniejsze założenia folwarczne, które lub przeszły w ręce drobnych właścicieli, albo pozostają w składzie wielkich majątków, lecz nie są wykorzystywane jako element ich infrastruktury produkcyjnej (np. Ruta, Markławka).

2.5 Aktualne wymogi dotyczące ochrony ładu przestrzennego

Wymogi dotyczące ładu przestrzennego na terenie całej gminy Barciany są określone w dotychczasowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany, uchwalonym 12 grudnia 2007 r. Wymogi te nie mają jednak charakteru prawa miejscowego i zobowiązują jedynie organy gminy przy sporządzaniu miejscowych planów. Dotychczasowe studium określa między innymi:

- granice skupionej zabudowy
- tereny koncentracji głównych funkcji

- granice postulowanych stref ochrony konserwatorskiej
- granice obszarów wyłączonych z zabudowy ze względu na uwarunkowania przyrodnicze i warunki gruntowe
- podstawowe parametry zalecane przy kształtowaniu zabudowy

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębie geodezyjnym Barciany, przyjęty Uchwałą Nr XLII/175/2010 Rady Gminy Barciany z dnia 20 maja 2010r., obejmujący cztery fragmenty miejscowości Barciany, dobrze chroni lokalny ład przestrzenny na tych terenach, w tym w rejonie zamku krzyżackiego. Na innych terenach gminy ochrona ładu przestrzennego możliwa jest tylko poprzez odpowiednie zapisy decyzji o warunkach zabudowy bądź o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. Geologia

Na terenie gminy Barciany zalegają utwory czwartorzędowe, a wśród nich przede wszystkim neoplejstoceniowe. Zdecydowanie przeważają gliny zwałowe, miejscami w frakcji iłów.

Spore płyty piasków, żwirów i głazów moren czołowych, a miejscami głównie glin zwałowych występują:

- w okolicach Michałkowa,
- na zachód od miejscowości Duje,
- na zachód i południe od Garbna – przy zachodniej granicy gminy,
- w okolicach Błędowa, Bobrowa i Czaczek,
- na wschód i północ od miejscowości Gęsiki,
- w okolicach miejscowości Modgarby, Kudwiny i Gęsie Góry
- w okolicach miejscowości Krymlawki, Radosze, Kapławki i Taborze
- w okolicach miejscowości Pieszego i Skierki

Na obszarze gminy występują również piaski i żwiry wodnolodowcowe. Utwory te zalegają w następujących miejscach:

- w okolicach Michałkowa,
- na wschód od miejscowości Arklity,
- na południowy wschód od miejscowości Święty Kamień – przy wschodniej granicy gminy,
- w okolicach miejscowości Bobrowo,
- w okolicach miejscowości Gęsiki, Gęsiniec Wielki, Stary Dwór Barciański i Pastwiska,
- na wschód od miejscowości Radosze,
- na zachód od miejscowości Wilkowo Małe.

Mułki, piaski i żwiry rzeczne występują w okolicach Krelkiej (nad rzeką Runia) i w okolicach Kolwin.

Mułki, piaski i żwiry jeziorne występują:

- w okolicach miejscowości Sławosze, Suchawa, Głowczyno, Markuzy, Czaczek, Ruta, Fraczkowo, Gradowo, Gęsie Góry,

- na południe i północny zachód od Skandawy,
- na północ od Krzczewa,
- na południe od Krelikiejm,
- w okolicach miejscowości Kolwiny,
- na zachód od Drogoszy.

Spośród utworów holocenijskich, występują tutaj torfy; namuły; ily, mułki i piaski jeziorne oraz gytie i kredy jeziorne.

Duże połacie torfów występują:

- w okolicach Rutki,
- na wschód od Michałkowa,
- na południe od miejscowości Asuny,
- na wschód od miejscowości Święty Kamień – przy wschodniej granicy gminy,
- w okolicach miejscowości Sławosze,
- w okolicach Błędowa,
- w okolicach miejscowości Piskorze – nad rzeką Sołką,
- w okolicach Garbna,
- w okolicach Silgin i Krzaczewa – nad rzeką Liwną,
- na wschód od Gęsich Gór oraz rozległy pas ciągnący się z południa na północ (na wschód od Gęsich Gór, Gradowa i Ruty),
- w okolicach miejscowości Czaczek, Cacki i Głowczyńno),
- w okolicach Barcian,
- na wschód i południe od Pastwisk,
- w okolicach miejscowości Radosze i Taborzec,
- niewielkie płyty w okolicach Kiemławek Małych i Podławek.

W znacznie mniejszych ilościach występują tu namuły:

- na zachód od Michałkowa,
- w okolicach miejscowości Aptynty, Mołtajny, Kudwiny, Modgarby i Piskorze,
- na południowy zachód od Głowczyńno),
- na północny zachód od miejscowości Krelikiejmy – przy zachodniej granicy gminy,
- w okolicach miejscowości Drogosze,
- na południe od Barcian,
- w okolicach Skoczewa, Markławki i Ogródków,
- na zachód od miejscowości Rowy – przy południowej granicy gminy.

Ily, mułki i piaski jeziorne występują w okolicach miejscowości Krelikiejmy (nad rzekami Guber i Runia) oraz przy zachodniej granicy gminy – na wschód od Kolwin (nad rzeką Guber).

Na północy gminy, w okolicach miejscowości Górki, występują gytie i kredy jeziorne.

3.2 Rzeźba terenu

Gmina Barciany położona jest na Nizinie Sępolskiej, która ma w większości charakter równiny. W powierzchnię równiny płytko wcinają się doliny rzeczne Gubra, Liwny, Omętu i mniejszych cieków. Bardziej wyrazista, lekko pagórkowata rzeźba terenu występuje między Kudwinami a Skierkami, gdzie znajduje się pas

moren czołowych. Najniżej położony punkt znajduje się na północ od miejscowości Kurkławki przy granicy z Rosją (33,7 m n.p.m.). Najwyższe punkty znajdują się przy południowej granicy gminy (125 m n.p.m. na południe od Staniszewa).

3.3 Warunki glebowe i rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Gleby w obrębie gminy Barciany zaczęły tworzyć się z chwilą ustąpienia lodowca. Materiałem glebotwórczym były różnego rodzaju gliny zwałowe, iły, pyły, piaski i żwiry. Typologicznie przeważają tu gleby brunatne przy dużym udziale czarnych ziem. Dość często spotykane są również czarne ziemie zdegradowane i gleby szare. Miejscami pojawiają się gleby słabsze odpowiadające glebom rdzawym i płowym, dość często spotykane w północno-wschodnich i wschodnich częściach gminy, a także w rejonie Barcian. W okolicach Barcian i Skandawy występują gleby brunatne wyługowane i kwaśne.

Znaczną powierzchnię zajmują gleby hydrogeniczne i semihydrogeniczne, powstałe pod wpływem silnego uwilgotnienia. Występują one w dolinach rzek, w miejscach po wyschniętych jeziorach. Do grupy tej zalicza się torfowe, gleby glejowe, mułowo-torfowe, murszowo-torfowe, murszowo-mineralne i murszowate. Dość dużą powierzchnię zajmują gleby torfowe, powstałe z torfów torfowisk niskich w dolinach rzecznych oraz w często bezodpływowych obniżeniach terenowych. Gleby tego typu po melioracji i odwodnieniu przekształcają się w gleby murszowo-torfowe, które w gminie Barciany zajmują znaczne powierzchnie. Największe połacie tych gleb występują w południowej części gminy i na północnym jej krańcu. Gleby glejowe zajmują niewielkie powierzchnie. Gleby hydrogeniczne i semihydrogeniczne przeważnie są wykorzystywane jako użytki zielone, jednak z analizy dostępnych materiałów kartograficznych wynika, że są one coraz częściej zamieniane na grunty orne, zwłaszcza tam, gdzie procesy mineralizacji zaszły już daleko. Na terenie gminy występują także mady, przeważnie czarnoziemne spotykane wzdłuż rzeki Guber. Wykorzystywane są one przeważnie pod użytki zielone, rzadziej jako grunty orne.

W Tabeli 4 przedstawiono udział poszczególnych klas bonitacyjnych użytków rolnych w skali całej gminy.

Tabela 4. Podział gruntów gminy Barciany wg klas bonitacyjnych. Źródło: Urząd Gminy w Barcianach

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
Grunty orne:	17 725	100%
RII	27	0,2%
RIIIa	4 412	24,9%
RIIIb	8 548	48,2%
RIVa	3 248	18,3%
RIVb	986	5,6%
RV	440	2,5%
RVI	64	0,4%
Łąki:	2 850	100%
ŁII	48	1,7%
ŁIII	1 296	45,5%
ŁIV	1 265	44,4%

ŁV	124	4,4%
ŁVI	117	4,1%
Pastwiska:	3 307	100%
PsII	3	0,1%
Ps III	2 619	79,2%
PsIV	561	17,0%
PsV	104	3,1%
PsVI	20	0,6%

Warunki naturalne gminy Barciany predysponują ją do pełnienia funkcji rolniczej. Dominują tu przede wszystkim obszary użytkowane rolniczo (84% powierzchni ogólnej gruntów - wg danych UG Barciany na 2013 r.). Przy czym ponad 60% powierzchni stanowią grunty orne. W strukturze gruntów rolnych zwraca szczególną uwagę bardzo duży udział gruntów klasy III. Największe obszary użytkowane rolniczo położone są w południowej części gminy (Kiemławki, Podławki, Staniszewo). Są to z reguły gospodarstwa wielkoobszarowe stosujące nowoczesne techniki upraw, utrzymujące grunty w doskonałej kulturze rolnej. Gospodarstwa te, niezależnie od produkcji rolnej dają zatrudnienie wielu mieszkańcom gminy.

3.4 Wody powierzchniowe

Obszar gminy Barciany w całości należy do dorzecza Pregoty i jest odwadniany przez Liwnę i Guber, stanowiące dopływy Łyny, a w części północnej także przez Omęt, będący również dopływem Łyny na terenie Rosji.

Sieć hydrograficzna jest dobrze rozwinięta. Rzeka Sołka (tzw. Dopływ Spod Gęsich Gór) przepływa przez północno-zachodnią część gminy i wpada do rzeki Liwny, płynącej ze wschodu na zachód przez południową część gminy, w pobliżu Barcian. Liwna w okolicach wsi Krelikiejmy łączy się z Gubrem. Nie jest ona zasobna w wodę, przy ujściu do Gubra jej średni przepływ wynosił 1,32 m³/s.

Przez północno-wschodnią część gminy przepływa z południa na północ rzeka Omęt, która płynąc przełomem, mija miejscowość Asuny, przecina granicę państwa i wpada do Łyny. Natomiast przez południowo-zachodnią część z południa na północny zachód przepływa rzeka Runia, biorąca swój początek w okolicy wsi Wilkowo Małe. Płynąc w kierunku północno-zachodnim mija miejscowości Wilkowo Małe, Drogosze, Kolwiny i w okolicy Krelikiejm wpada do Gubra. Ujściom rzek do Gubra w zachodniej części gminy towarzyszą rozległe rozlewiska, wskazane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, jako obszary zagrożenia powodziowego.

Cieki gminy Barciany są w ogromnej większości uregulowane, tj. posiadają sztucznie ukształtowane koryta o przebiegu znacznie uproszczonym w stosunku do naturalnego. Znaczne powierzchnie dolin i zagłębień terenowych zostały poprzecinane sieciami rowów melioracyjnych.

Jedynym większym zbiornikiem wodnym na terenie gminy Barciany jest jezioro Arklickie o powierzchni ok. 64 ha i maksymalnej głębokości 2,0 m, położone

w północno-wschodniej części gminy w pobliżu wsi Mołtajny. Mimo intensywnej melioracji w gminie zachowało się jeszcze sporo niewielkich mokradeł i oczek wodnych.

3.5 Klimat

Nizina Staropruska pod względem klimatycznym stanowi oddzielną dzielnicę o znacznie mniej niż w pozostałej części Mazur uwidoczniomych cechach kontynentalizmu, ze względu na bliskość Morza Bałtyckiego. W związku z tym warunki agroklimatyczne są tu lepsze niż na obszarach przyległych. Mimo to klimat na terenie gminy Barciany jest surowszy i bardziej zmienny niż w Polsce centralnej. Pod względem warunków termicznych omawiany teren należy do najchłodniejszych w Polsce i charakteryzuje się następującymi warunkami:

- średnia temperatura roczna wynosi 7°C (maksymalna temp. lipca wynosi 21,9°C, a minimalna lutego – 7,3°C),
- liczba dni przymrozkowych sięga 124 dni,
- długość okresu bezprzymrozkowego to 177 dni (pierwsze przymrozki jesienne pojawiają się w pierwszej dekadzie września, a ostatnie w końcowych dniach maja),
- okres wegetacji trwa – 190 dni (znacznie krótszy od średniej krajowej),
- średnia suma opadów – 600 mm (przy czym w okresie lata spada około 47% rocznej sumy opadów),
- przeciętna suma dni z opadem – 185 dni (miesiącem o najmniejszej liczbie dni z opadem jest marzec, natomiast największą liczbę tych dni wykazują grudzień, styczeń i luty),
- pokrywa śnieżna zalega około – 90 dni (śnieg pojawia się w końcu listopada, a znika na przełomie marca i kwietnia),
- wilgotność względna powietrza jest dość wysoka i wynosi 80%. Latem jest niższa i wynosi od 71 – 77%, zimą zaś dochodzi do 89%.

Na omawianym obszarze występuje przewaga wiatrów południowo-wschodnich, południowych i południowo-zachodnich.

3.6. Roślinność

Mimo zdominowania krajobrazu przez intensywne wielkoobszarowe rolnictwo, niektóre fragmenty szaty roślinnej gminy Barciany są bardzo cenne pod względem przyrodniczym.

Lasy

Lasy zajmują około 10% powierzchni gminy, a ich najbardziej uderzającą cechą jest bardzo wysoki udział lasów występujących na żyznych siedliskach, co samo przez się stanowi walor, ponieważ generalnie w Polsce lasy utrzymały się przede wszystkim na siedliskach ubogich, piaszczystych i z tego względu mało przydatnych dla rolnictwa. Przedstawiona poniżej charakterystyka lasów gminy opiera się na danych z Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Srokowo z 2010 r., Regionalnego Systemu Udostępniania Informacji Przestrzennej o Lasach Państwowych dla RDLP Olsztyn oraz na wizjach terenowych. Najbardziej rozpowszechnionymi siedliskami są siedliska

lasu świeżego (Lśw), lasu wilgotnego (Lw) i olsu jesionowego (OLJ). Na siedliskach Lśw i Lw, a także na mniej rozpowszechnionych siedliskach LMśw i LMw występuje zbiorowisko znane jako grąd subkontynentalny, natomiast na siedlisku OLJ – zbiorowisko łągu jesionowo-olszowego. Oba te zbiorowiska są wymienione w Dyrektywie Siedliskowej. Ponadto istotnym elementem szaty leśnej gminy są olsy porzeczkowe, zajmujące żyzne, torfowe siedliska bagienne. Między Gęsiami Górami a Gęsikami niewielkie powierzchnie zajmują brzożowe lasy bagienne na siedliskach lasu mieszanego bagiennego (LMb), wymienione w Dyrektywie Siedliskowej jako priorytetowe siedliska przyrodnicze. Ważną cechą lasów na terenie gminy jest to, że ich skład gatunkowy dość dobrze odpowiada składowi typowemu dla lasów naturalnych, a w wielu miejscach można mówić o lasach zbliżonych do naturalnych. W drzewostanach na siedliskach grądowych dominują dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, grab zwyczajny a w niektórych miejscach – brzoza brodawkowata. Na siedliskach łągowych i olsowych dominantem jest na ogół olsza czarna. Średni wiek drzewostanów w gminie to około 60 lat, ale w wydzieleniach z panującym dębem zdarzają się drzewostany ponad 140-letnie. Znaczną część lasów stanowią lasy wodochronne – są to przede wszystkim lasy na siedliskach łągowych i olsowych. Zagrożeniem dla naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk leśnych jest ekspansja inwazyjnych gatunków obcych, w tym szczególnie niecierpka drobnokwiatowego, który w wielu grądach opanował runo. Zagrożeniem mającym wymiar gospodarczy są podtopienia drzewostanów przez bobry.

Parki

Duże walory przyrodnicze mają parki podworskie, w których, w odróżnieniu od lasów, od dziesięcioleci nie prowadzono pozyskania drewna ani prawie żadnych zabiegów pielęgnacyjnych. W rezultacie procesy naturalnej sukcesji upodobniły parki do lasów naturalnych (na ogół grądowych), często z dużym udziałem bardzo wiekowych drzew. W parku w Drogoszach, zresztą w większości wchodzącym w skład Lasów Państwowych, dominują ponad 200-letnie dęby. Inne przykłady dużych parków przejętych przez Lasy Państwowe, w których zachowały się cenne starodrzewy, znajdują się m.in. w Wielewie i Arklitach. Rozmieszczenie parków podworskich przedstawia Mapa 1.

3.7 Zwierzęta

Pomimo małej lesistości tego obszaru, świat zwierzęcy jest licznie reprezentowany. Występują tu: jeleń, sarna, dzik, lis, borsuk, wilk oraz przejściowo łoś. Do rzadkich zwierząt należy piżmak amerykański. Z mniejszych zwierząt występują tu: wiewiórka, kuna, wydra i tchórz, z płazów zaś: żaba wodna, ropuchy zwyczajna i zielona, a z gadów: zaskroniec, jaszczurka i żmija zygzakowata.

Pod względem ornitologicznym gmina Barciany zalicza się do ciekawych ze względu na przebywanie rzadkich okazów podlegających ochronie gatunkowej oraz na wiosenne i jesienne przeloty ptaków.

Gnieźdzą się tu: bocian biały i czarny, mewa, kormoran, orlik krzykliwy, myszołów zwyczajny, perkoz, łabędź niemy, żuraw, sokół wędrowny, kania czarna. Z pospolitych gatunków występują tu dzika gęś, liczne gatunki kaczek, bekas, czapla siwa, łyska oraz – jaskółka, skowronek, wróbel i wiele innych, które są nieodłącznym składnikiem miejscowej fauny.

3.8 Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Na terenie gminy występują następujące obszary chronione aktami prawa miejscowego (rozporządzeniami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego):

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber

W Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber obowiązują przepisy Rozporządzenia nr 157 wojewody warmińsko-mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 198, poz. 3108).

Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn obowiązują przepisy Rozporządzenia nr 149 wojewody warmińsko-mazurskiego z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 179, poz. 2634).

Zgodnie z par. 4 ust. 1-8 ww. rozporządzeń na obszarach obowiązują następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ((Dz. U. Nr 199, poz.1227);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń

wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Ponadto poza przepisami ogólnymi, istotnym aktem regulującym zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego na terenie gminy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębie geodezyjnym Barciany, przyjęty Uchwałą Nr XLII/175/2010 Rady Gminy Barciany z dnia 20 maja 2010r.

Miejscowy plan zawiera ustalenia chroniące krajobraz kulturowy, m.in. przez ochronę stanowisk archeologicznych i zabytkowych obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Rys historyczny

Liczne wykopaliska dowodzą osiedlenia się Prusów na tych terenach u schyłku epoki brązowej i na początku żelaznej (VI w. p.n.e.). Po dawnych mieszkańcach pruskich ziem pozostało wiele grodzisk i cmentarzysk pochodzących z wczesnego średniowiecza lub okresów późniejszych. Pozostałością są także pruskie nazwy niektórych miejscowości gminy barciańskiej, jak np. Arklity (po niemiecku Arklitten), Drogosze (Gross Wolfsdorf, później Dönhoffstadt), Krelkiejmy (Kröligkeim), Modgarby (Modgarben), Mołtajny (Molthainen, później Molteinen), Momajny (Momehnen), Ogródki (Baumgarten), Rodele (Rodehlen), Skandawa (Skandau).

We wczesnym średniowieczu kraj Bartów rozpościerał się pomiędzy prawym brzegiem Łyny a Puszcą Galindzką. Pokryte lasami tereny zamieszkiwało pruskie plemię Bartów. Ziemia Bartów (Barcja) sięgała aż po Łynę lub nawet przekraczała ją w okolicy Bartoszyc; tu graniczyła z Natangią, ziemią sąsiedniego plemienia pruskiego. Dalej granica Bartów biegła Łyną ku północy, do lasu Switomedien, czyli Lasu Świętego. Na linii Switomedien - Kortmedien - rzeczka Schwein, dotykała małego terytorium Unsatrapis, dochodząc do lasu zwanego ongiś Perses (dziś wszystko na terytorium Rosji).

Dalej ku wschodowi graniczyła z Nadrowią: wzdłuż rzeczki Schwein koło Nordenburga, po jezioro Rydzewskie na północny wschód od Srokowa. Granicę wschodnią stanowiły jeziora i puszcza. Na południu w granicach Barcji leżała wieś Wopławki koło Kętrzyna, ku zachodowi zaś jej granica biegła aż do biskupiej Warmii, do której w okolicach Barczewa przyłączono tak zwaną Małą Bartę.

Głównym grodem spełniającym funkcje administracyjno-wojskowe były Barciany. Osadę targową Barciany założono w pobliżu istniejącego już zamku w 1289 roku. Przez długi czas nie posiadała ona uprawnień miejskich czy nawet wiejskich, była to typowa osada rzemieślniczo - handlowa na usługach zamku.

Dzięki roli jaką odgrywały Barciany jako zaplecze zamku, następował powolny i stopniowy ich rozwój. W 1419 roku wymieniano je jeszcze jako osadę, w 1473 jako miasteczko, a w 1630 nazwano miastem.

W 1473 roku na prośbę mieszkańców Barcian komtur pokarmiński von Gieg odnowił zagubiony w czasie wojny trzynastoletniej przywilej nadany wcześniej (1359) dla

osady oraz nadano prawo chełmińskie. W okresie tym Barciany obejmowały teren 7 włók i 40 morgów ziemi oraz 12 włók lasu, posiadały także młyn i browar.

W 1480 roku Barciany wydzierżawiono za długi zaciągnięte przez Zakon rodzinie von Oelsmützów, następnie w latach 1551 - 1583 zostawiono je Andrzejowi von Packmohrowi.

Do godności miasta Barciany podniósł dopiero w 1628 roku elektor Jerzy Wilhelm, nadając jego obywatelom prawa chełmińskie.

W średniowieczu osadę otaczały wały ziemne i umocnienia, których w 1692 roku już nie było, a miasto określano jako otwarte.

W 1793 roku Barciany liczyły 1342 osoby, w 1803 r liczba mieszkańców wzrosła do 1390 osób.

Miasta w ciągu wieków nie ominęły liczne klęski żywiołowe, jak pożary, epidemie. Najgroźniejsze pożary wybuchały w 1459 roku podczas wojny oraz w latach 1563 i 1627. Strawiły one niemal całe miasto. Epidemia w 1657 roku i wielka zaraza w latach 1709 - 1711, wreszcie cholera w 1831 roku zdziesiątkowały w poważnym stopniu ludność.

Po wyzwoleniu w 1945 roku utworzono w Barcianach gminę wiejską, w skład której wchodziło 20 miejscowości o łącznej powierzchni 10 341 ha, w 1960 roku gromadę Barciany o powierzchni 74,40 km² zamieszkiwało 2 661 osób.

W 1973 roku w skład gminy Barciany weszło 16 sołectw, do których należało 48 miejscowości. Od stycznia 1977 roku do gminy włączono obszar gminy Skandawa.

Osadnictwo

Proces kolonizacji w okręgu barciańskim rozpoczął się za wielkiego mistrza Ditrycha z Altenburga (1335 - 1341), przy czym miał on z początku charakter wojskowy, (wtedy powstały Modgarby - 1339r). Lokowano wówczas drobnych rycerzy pruskich na prawie pruskim i nieco możniejszych na prawie chełmińskim. Ten okres osadnictwa w okręgu barciańskim zakończył się w roku 1347 roku z chwilą spustoszenia kraju przez Litwinów. Również w latach pięćdziesiątych XIV wieku, kolonizacja szła opornie; powstały tylko wsie Gęsiki, Asuny, i prawdopodobnie Radosze w 1353 roku.

Dopiero pod koniec rządów wielkiego mistrza Winrycha von Kniprode, około 1378 roku ponownie zaczęto rozdawać małe majątki rycerzom na prawie chełmińskim np. Ogródki - 1378, Podławki - 1379.

W końcu XIV w Krzyżacy zaczęli rozdawać większe majątki, a od 1387 roku zakładali wsie czynszowe na prawie niemieckim np. Winda - 1389.

Największe nasilenie kolonizacji nastąpiło po 1398 roku a nawet po roku 1400 powstały wówczas np. Garbno - 1422r, Rodele - 1419, Silginy - 1422, Wielewo - 1409 oraz Skierki, Arklity.

W ciągu wieków XIV i XV w okręgu barciańskim powstało kilkanaście wsi założonych na prawie chełmińskim, kilka na prawie pruskim. W latach 1335 – 1420 lokowano wsie, na prawie chełmińskim np. Kapławki - 1338, Kiemławki Wielkie - 1340, Modgarby - 1339, Ogródki - 1378, Rodele - 1419, Skandawa - 1364, Suchawa - 1342, Wielewo - 1409, Podławki - 1379, Krelkiejmy - 1374. Wsie, które powstały na prawie niemieckim to Gęsiki - 1353, Silec - 1437, Radosze - 1370, Winda - 1389, Asuny – 1352.

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru

29 zabytków nieruchomych z terenu gminy wpisano do rejestru zabytków. Wśród nich wyróżnić można pałace (Arklity, Drogosze, Rodele, Silginy, Skierki, Wielewo), parki (Arklity, Maciejki, Rodele, Silginy, Skandawa, Skierki, Stary Dwór Barciański, Wielewo), kościoły (Asuny, Barciany, Drogosze, Momajny, Mołtajny, Winda), zamek w Barcianach budynki gospodarcze (Drogosze, Skandawa, Winda) oraz cmentarz w Garbnie.

Stan obiektów jest w większości niezadowalający. Część z nich ulega postępującej dewastacji, najczęściej w związku z brakiem niezbędnych działań naprawczych. Sytuacja ta dotyczy zarówno budynków dworów, folwarków, jak również złego stanu flory, zacieraniu się stylowego układu historycznego, w parkach. Przyczyny powyższego należy upatrywać m.in. w zmianie własności obiektów po II Wojnie Światowej, kiedy to w większości były one podzielone i oddane w użytkowanie pracownikom PGR-u, a tym samym zostały pozbawione jednego właściciela, który prawidłowo zarządzałby obiektem. Do najgorzej zachowanych należą: pałace (ruiny) w Arklitach, Silginach, Wielewie, budynki gospodarcze w Drogoszach oraz karczma w Skandawie. Na tym tle pozytywnie wyróżniają się kościoły (Mołtajny, Barciany, Winda, Drogosze) oraz zespoły pałacowe w Drogoszach i w Rodelach (własność prywatna). Listę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru umieszczono w Rozdziale 9.

Zabytki nieruchome wpisane do gminnej ewidencji zabytków

Blisko 500 innych budynków uznano za na tyle dobrze zachowane i/lub bogate w tradycyjny detal architektoniczny, że wpisano je do gminnej ewidencji zabytków. Należą do nich przede wszystkim zespoły dworsko-folwarczne z budynkami towarzyszącymi (mieszkalnymi i gospodarczymi), pojedyncze budynki mieszkalne i gospodarcze, aleje przydrożne (dębowe i lipowe), dawne elementy infrastruktury technicznej (mosty, przepusty, linie energetyczne). Dużą grupę stanowią także dawne cmentarze, niestety obecnie w większości już zapomniane i pozostające w złym stanie zachowania.

Zabytki archeologiczne

Na terenie gminy Barciany zinwentaryzowano 413 stanowisk archeologicznych. Siedem z nich zostało wpisanych do rejestru zabytków. Są to przede wszystkim grodziska (Radosze, Barciany, Garbno, Mołtajny), cmentarzysko (Garbno), osada nawodna (Mołtajny) oraz nawarstwienia kulturalne starego miasta w Barcianach. Listę zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru umieszczono w Rozdziale 9.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.1 Gospodarcze podstawy funkcjonowania gminy

5.1.1 Podmioty gospodarcze, rynek pracy

W gospodarce gminy zdecydowaną przewagę posiada sektor prywatny, stanowiący 92% ogółu podmiotów gospodarczych.

W strukturze sektora prywatnego dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (79%).

Liczbę podmiotów gospodarczych w poszczególnych sektorach własnościowych w latach 2002-2012 przedstawiono w Tabeli 5

Tabela 5. Podmioty gospodarcze w gminie Barciany według sektorów własnościowych w latach 2002-2012. Źródło: GUS

LATA		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON												
Podmioty wg sektorów własnościowych												
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	216	237	249	266	283	293	285	262	290	283	285
sektor publiczny - ogółem	jed.gosp.	10	10	10	10	10	10	10	10	13	17	22
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	9	8	8	8	8	8	8	8	11	14	20
sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	206	227	239	256	273	283	275	252	277	266	263
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	166	183	193	208	214	219	221	198	217	209	207
sektor prywatny - spółki handlowe	jed.gosp.	4	6	7	6	6	6	6	6	6	6	9
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3
sektor prywatny - spółdzielnie	jed.gosp.	4	4	4	4	4	4	3	2	2	2	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	6	9	9	9	9	13	14	14	14	14	15

W Tabeli 6 przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych w gminie ogółem w podziale na sekcje i działy PKD. Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (Sekcja G) – 69 podmiotów (24% ogółu podmiotów gospodarczych), przy czym aż 50 podmiotów z tej grupy prowadziło działalność w zakresie handlu detalicznego, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami

samochodowymi (18% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych w gminie). Istotny był również udział podmiotów, które zarejestrowały działalność w Sekcji A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo). W tej grupie zarejestrowano 43 podmioty (15% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych w gminie). Kolejne miejsce pod względem liczebności zajmowały podmioty z Sekcji F (Budownictwo): 28 podmiotów (10% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych w gminie).

Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Barciany ogółem wg sekcji i działów PKD w 2012 r. *Źródło: GUS*

Podmioty gospodarcze ogółem wg sekcji i działów PKD w 2012 r.		
ogółem	jed.gosp.	285
Sekcja A - ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	jed.gosp.	43
Sekcja C - PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	jed.gosp.	12
Sekcja E - DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	jed.gosp.	1
Sekcja F - BUDOWNICTWO	jed.gosp.	28
Sekcja G - HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	jed.gosp.	69
Sekcja H - TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	jed.gosp.	15
Sekcja I - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	jed.gosp.	6
Sekcja J – INFORMACJA I KOMUNIKACJA	jed.gosp.	1
Sekcja K - DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	jed.gosp.	4
Sekcja L - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	jed.gosp.	16
Sekcja M - DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	jed.gosp.	3
Sekcja N - DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	jed.gosp.	15
Sekcja O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	jed.gosp.	6
Sekcja P - EDUKACJA	jed.gosp.	20
Sekcja Q - OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	jed.gosp.	19
Sekcja R - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	jed.gosp.	5
Sekcje S (POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA) i T (GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY)	jed.gosp.	22

Liczbę podmiotów gospodarczych wg sekcji i działów PKD w sektorze publicznym i prywatnym przedstawiono w Tabelach 7 i 8. W sektorze publicznym najwięcej było podmiotów prowadzących działalność w zakresie edukacji (Sekcja P), natomiast w sektorze prywatnym najwięcej było podmiotów z Sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle).

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Barciany w sektorze publicznym wg sekcji i działów PKD w 2012 r. Źródło: GUS

Podmioty gospodarcze w sektorze publicznym wg sekcji i działów PKD w 2012 r.		
ogółem	jed.gosp.	22
Sekcja L - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	jed.gosp.	1
Sekcja O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	jed.gosp.	2
Sekcja P - EDUKACJA	jed.gosp.	17
Sekcja Q - OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	jed.gosp.	1
Sekcja R - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	jed.gosp.	1

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Barciany w sektorze prywatnym wg sekcji i działów PKD w 2012 r. Źródło: GUS

Podmioty gospodarcze w sektorze prywatnym wg sekcji i działów PKD w 2012 r.		
ogółem	jed.gosp.	263
Sekcja A - ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	jed.gosp.	43
Sekcja C - PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	jed.gosp.	12
Sekcja E - DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	jed.gosp.	1
Sekcja F - BUDOWNICTWO	jed.gosp.	28
Sekcja G - HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	jed.gosp.	69
Sekcja H - TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	jed.gosp.	15
Sekcja I - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	jed.gosp.	6
Sekcja J – INFORMACJA I KOMUNIKACJA	jed.gosp.	1
Sekcja K - DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	jed.gosp.	4
Sekcja L - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	jed.gosp.	15
Sekcja M - DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	jed.gosp.	3
Sekcja N - DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	jed.gosp.	15
Sekcja O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	jed.gosp.	4
Sekcja P - EDUKACJA	jed.gosp.	3
Sekcja Q - OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	jed.gosp.	18
Sekcja R - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	jed.gosp.	4
Sekcje S (POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA) i T (GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY)	jed.gosp.	22

W Tabeli 9 przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych w gminie Barciany wg PKD i rodzajów działalności.

Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Barciany wg PKD i rodzajów działalności w 2012 r. Źródło: GUS

Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności		
Ogółem	jed.gosp.	285
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed.gosp.	43
Przemysł i budownictwo	jed.gosp.	41
Pozostała działalność	jed.gosp.	201

W Tabeli 10 przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych w gminie Barciany w latach 2009-2012 w zależności od wielkości. W całym analizowanym okresie największy był udział podmiotów najmniejszych.

Tabela 10. Podmioty gospodarcze w gminie Barciany według klas wielkości w latach 2009-2012. Źródło: GUS

Podmioty wg klas wielkości					
LATA		2009	2010	2011	2012
ogółem	jed.gosp.	262	290	283	285
0 - 9	jed.gosp.	251	278	270	276
10 - 49	jed.gosp.	8	9	10	6
50 - 249	jed.gosp.	3	3	3	3

Według danych statystycznych, w gminie Barciany w latach 2009-2011 pracowało odpowiednio 522, 490 i 467 osób (dane te dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i nie obejmują osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie; źródło: *Urząd Statystyczny w Olsztynie*).

Tabela 11 pokazuje bezrobocie w gminie Barciany w latach 2003-2012. W analizowanym okresie, liczba zarejestrowanych bezrobotnych przekraczała 900 osób w latach 2003-2006, a następnie zmniejszyła się do 695 i 580 osób w roku 2007 i 2008, po czym wzrosła do 821 w 2011 r. i nieco się zmniejszyła w roku 2012 (do 806 osób).

Tabela 11. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Barciany w latach 2003-2012. Źródło: GUS

LATA		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	osoba	917	966	979	904	695	580	731	767	821	806
mężczyźni	osoba	463	482	487	425	315	266	355	388	413	403
kobiety	osoba	454	484	492	479	380	314	376	379	408	403

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w roku 2004 był nieco wyższy niż w 2003 r. i wyniósł 23,6% (Tabela 12). Następnie zmniejszył się do 13,8% w roku 2008, po czym wzrastał, osiągając wartości 19,0% i 18,5% odpowiednio w roku 2011 i 2012.

Tabela 12. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Źródło: GUS

LATA		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym											
ogółem	%	22,7	23,6	23,5	21,7	16,7	13,8	17,3	17,6	19,0	18,5
mężczyźni	%	20,9	21,6	21,5	18,7	13,9	11,7	15,4	16,3	17,4	16,8
kobiety	%	24,9	26,0	25,8	25,3	20,0	16,4	19,6	19,2	20,8	20,6

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie, spośród 806 osób zarejestrowanych jako bezrobotne, prawo do zasiłku na dzień 31.12.2012 posiadały 92 osoby (11%), w tym 37 kobiet.

Strukturę bezrobocia w gminie Barciany przedstawiono w Tabelach 13 i 14.

Tabela 13. Struktura bezrobocia w gminie Barciany - osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stan na dzień 31.12.2012. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Zarejestrowani bezrobotni					
Razem	Z rubryki 1				
	kobiety	Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Z rubryki 3		
			Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
1	2	3	4	5	6
806	403	778	188	155	519

Tabela 14 Zarejestrowani bezrobotni według wieku, poziomu wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy. Stan na dzień 31.12.2012. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Wyszczególnienie		Ogółem	Kobiety
1	2	3	4
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Do 1	96	29
	1-3	208	86
	3-6	158	77
	6-12	171	97
	12-24	98	58
	Pow. 24	75	56
Wiek	18-24	187	100
	25-34	205	104
	35-44	165	97
	45-54	174	75
	55-59	68	27
	60-64 lata	7	0
Wykształcenie	Wyższe	28	22
	Policealne i śr. zaw.	138	77
	Śr. ogólnokszt.	61	47
	Zasadnicze zawodowe	224	99
	Gimnazja. I poniżej	355	158
Staż pracy ogółem	Do 1 roku	126	76
	1-5	208	102
	5-10	104	49
	10-20	119	49

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

	20-30	66	14
	30 lat i więcej	14	1
	Bez stażu	169	112

5.1.2 Rolnictwo

Warunki glebowe i struktura gospodarstw

Według spisu rolnego z 2010 roku struktura użytków rolnych w gminie Barciany jest następująca:

Tabela 15. Użytkowanie gruntów w gminie Barciany według spisu rolnego z 2010 r.
Źródło: GUS

Użytkowanie gruntów	Powierzchnia [ha]
grunty ogółem	29 032,10
użytki rolne ogółem	27 154,88
użytki rolne w dobrej kulturze	26 362,25
pod zasiewami	21 519,51
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	9,89
uprawy trwałe	39,38
sady ogółem	38,38
ogrody przydomowe	9,97
łąki trwałe	2 478,29
pastwiska trwałe	2 305,20
pozostałe użytki rolne	792,64
las i grunty leśne	490,02
pozostałe grunty	1 387,20

Przydatność rolnicza gleb w gminie Barciany jest bardzo wysoka. Poniższe tabele przedstawiają strukturę użytków rolnych w gminie.

Tabela 16. Struktura gruntów ornych według klas bonitacyjnych w poszczególnych obrębach gminy Barciany w 2013 r. *Źródło: Urząd Gminy w Barciany*

Obręb	RII	RIIIa	RIIIb	RIVa	RIVb	RV	RVI	RAZEM
Aptynty		62,7227	93,7239	36,6700				193,1166
Asuny		57,7700	64,2815	70,9596	17,3143	9,3885	0,4700	220,1839
Barciany	3,6750	266,3997	401,5262	155,0949	42,1740	3,5372	5,9000	878,3070
Bobrowo		16,5419	156,9298	73,1927	31,2417	10,1995	2,5600	290,6656
Bogusławki		14,8654	41,6224	9,9467	6,7686	5,8230		79,0261
Borszyny		2,7645	98,1424	48,4264	1,2190	0,4565		151,0088
Cacki		18,7400	19,5599	30,9000	2,7500			71,9499
Czaczek		21,6200	85,2688	38,3952	2,0300	18,3840	0,8800	166,5780
Dębiany		57,0300	252,7920	38,7243	1,6662	0,6800		350,8925
Drogosze	15,0362	181,7118	234,3019	100,0824	60,5302	31,0200	10,8800	633,5625
Duje		12,2464	145,2501	32,2451	7,3600			197,1016
Frączkowo		71,5100	138,9100	63,7500	29,0900	22,5700	2,1200	327,9500
Garbno		136,4960	89,8500	23,4439	1,1200	0,9900		251,8999
Gęsie Góry		102,5810	101,8549	27,0029	18,2378	4,5951	2,1900	256,4617
Gęsiki		81,0600	100,6170	55,2800	17,1000	16,4300	1,3100	271,7970
Główczyno		13,3000	108,1200	17,5700	2,8400	9,7100	1,2500	152,7900

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Gradowo		8,4209	38,7889	19,2500	9,7500	7,4700		83,6798
Gumniska		12,0400	106,3016	44,1482	4,2000	1,3200		168,0098
Kapławki		19,5772	178,4117	54,1560	1,5500			253,6949
Kiemławki Małe			97,2400	35,5800	4,4900			137,3100
Kiemławki Wielkie		33,7900	12,0000	3,1700				48,9600
Kolwiny		49,2790	155,6408	101,1406	134,4467	83,0190	6,1300	529,6561
Kotki		83,9247	112,4975	33,9700	2,3100	1,7500		234,4522
Krelikiejmy		3,8500	88,2820	78,1386	90,8392	20,7758		281,8856
Krymlawki	1,8600	67,2850	147,0878	26,0300	1,6300			243,8928
Krzeczewo		28,0400	31,1459	8,1800	8,1727	17,0800		92,6186
Kudwiny		19,8640	64,8229	35,9968	11,8069	7,2946		139,7852
Kurkławki		143,2866	107,3201	91,1608	8,1335	4,5232		354,4242
Maciejki		288,5676	74,7743	67,6930	0,6300			431,6649
Markławka		77,2517	90,9745	35,4400	1,3800			205,0462
Michałkowo		19,0177	63,6473	18,9300	8,0300	0,2400		109,8650
Modgarby		42,1446	179,7710	112,3804	24,4572	6,2100		364,9632
Mołtajny	3,8800	245,4019	506,4018	85,4228	23,3700	9,7627	7,2400	881,4792
Momajny		131,0977	250,8538	19,6200	10,5738	2,8000		414,9453
Niedziałki		2,4200	80,7900	31,1000	8,6200			122,9300
Niedziały		50,8820	251,5932	59,3266	6,6400			368,4418
Ogródki		185,4599	129,6363	72,4831	40,7200	8,2945	0,2200	436,8138
Plinkajmy		37,5000	163,5330	42,2354	4,4100	2,2500		249,9284
Płatławki		9,1600	57,1000	22,1500				88,4100
Podławki		211,6765	255,0302	25,1800	4,4400			496,3267
Radosze		61,9600	377,9874	90,2342	16,0900	8,1815	1,2800	555,7331
Rodele		84,7537	132,4900	34,4500	2,7200			254,4137
Ruta		85,4831	76,4000	54,6080	8,5100	7,0500		232,0511
Rutka		143,7354	65,3082	70,4498		4,3000		283,7934
Silginy		71,1682	193,6767	73,8867	10,2303	1,4850		350,4469
Skandawa		289,4154	237,8019	174,4506	41,2503	31,4262	17,4500	791,7944
Skierki		104,9297	299,2313	54,7796	2,7300	1,2400		462,9106
Skoczewo		8,2800	96,1126	21,3200	0,4500			126,1626
Sławosze			26,8400	38,6436	5,4400	2,4436		73,3672
Suchawa		38,1494	192,2672	135,1039	19,7735	5,6000		390,8940
Staniszewo		68,5037	185,2538	125,7060	18,2777			397,7412
Szaty Wielkie		210,2820	320,9788	56,7664	7,1300			595,1572
Święty Kamień		55,6100	116,6952	198,8155	154,0933	64,7221	4,0800	594,0161
Taborzec		25,5000	201,3102	40,4408	32,3492	5,6341		305,2343
Wargity			83,8600	8,6400				92,5000
Wielewo		154,9784	43,0600	13,3650	0,8600			212,2634
Wilkowo Małe	2,9900	83,4723	150,2440	27,6221	4,8700	0,5000		269,6984
Winda		23,7905	252,5397	38,4290	6,6100	0,2000		321,5692
Wypek		14,8800	119,2100	45,6100	2,5300	0,6600		182,8900
Razem:	27,4412	412,1882	547,6624	247,8876	985,9561	440,0161	63,9600	17 725,1116
Udział procentowy	0,15%	24,89%	48,22%	18,32%	5,56%	2,48%	0,36%	100,00%

Na uwagę zasługuje obecność, wprawdzie w niewielkiej ilości w odniesieniu do powierzchni gruntów ornych w całej gminie, bo zaledwie w 0,15%, gruntów o klasie bonitacyjnej II. Grunty te występują w pięciu obrębach, przy czym najwięcej (ponad 15 ha) jest ich w obrębie Drogosze. Dużo jest gruntów należących do klasy RIIIa i

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

RIIIb – odpowiednio 25% i 48%. Grunty klasy IVa stanowią 18%, a grunty klasy IVb – prawie 6%. Bardzo mało jest gruntów ornycy klasy RV i RVI – 2% i poniżej 1 %.

Tabela 17. Struktura łąk według klas bonitacyjnych w poszczególnych obrębach gminy Barciany w 2013 r. Źródło: *Urząd Gminy w Barcianach*

Obręb	LII	LIII	LIV	LV	LVI	RAZEM
Aptynty			62,0400			62,0400
Asuny			13,2114	2,7003		15,9117
Barciany		79,2100	64,6399	3,4887	0,3718	147,7104
Bobrowo		14,5315	15,6731	4,5184	0,1900	34,9130
Bogusławki		24,0245	2,5806	6,4367		33,0418
Borszyny		0,5700	9,0000			9,5700
Cacki		5,9300				5,9300
Czaczek		7,6700	52,3411	1,6400	2,5900	64,2411
Dębiany		24,2800	1,4700		0,6300	26,3800
Drogosze	24,2599	69,3500	19,1700	2,9100	0,9900	116,6799
Duje		2,0500	7,5300	2,1100		11,6900
Frączkowo			77,2700	1,5200	5,1300	83,9200
Garbno		13,4500	28,9100	3,5700	1,3700	47,3000
Gęsie Góry		67,4246	51,2050	19,7890		138,4186
Gęsiki		12,3700	19,6500	2,0900	0,0800	34,1900
Główczyño		13,0112	5,4700		0,9700	19,4512
Gradowo			9,0900	4,6800		13,7700
Gumniska		17,7700		0,2300		18,0000
Kapławki		3,0700	6,2000	3,5600		12,8300
Kiemławki Małe		11,9000	1,7600		0,2100	13,8700
Kiemławki Wielkie	5,7900	17,3100				23,1000
Kolwiny	14,0000	135,8402	6,0100	5,2000	79,3200	240,3702
Kotki		1,1700	0,1400			1,3100
Krelikiejmy	4,2300	50,7600	32,5300	3,3400	3,2900	94,1500
Krymlawki		10,2700	2,1700			12,4400
Krzeczewo		20,0300	1,4400			21,4700
Kudwiny			1,8000			1,8000
Kurkławki		0,1700	54,1378			54,3078
Maciejki		29,8625	53,2584			83,1209
Markławka		30,0200	13,7400			43,7600
Michałkowo		1,5900	0,2400			1,8300
Modgarby		68,1214	8,1890	1,1800		77,4904
Moltajny		7,1432	160,9698	1,6100		169,7230
Momajny		21,9200	26,3500	0,8600		49,1300
Niedziałki		4,1700	2,2300	0,5700		6,9700
Niedziały		23,4100	2,9370	0,2600		26,6070
Ogródki		35,3963	21,9400	0,5300	4,9200	62,7863
Plinkajmy		2,6200	4,4399	2,1401	1,1403	10,3403
Płatławki		1,2200	3,0800	3,5300		7,8300
Podławki		7,2500	3,7200			10,9700
Radosze		80,5500	12,3200	0,4200		93,2900
Rodele		11,6600	1,7800			13,4400
Ruta			15,2900	3,1900		18,4800
Rutka		151,6956	13,3400			165,0356
Silginy		33,2489	57,3796	1,3123	0,2229	92,1637

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Skandawa		1,6800	87,2204	6,2532	1,7800	96,9336
Skierki		16,0273	1,1093	0,9600	1,4000	19,4966
Skoczewo		17,8100	5,6000			23,4100
Sławosze						0,0000
Suchawa		31,5900	20,6351	3,9400	2,4600	58,6251
Staniszewo		1,1856	2,3838			3,5694
Szaty Wielkie		28,3200	5,9300	1,1100	0,6600	36,0200
Święty Kamień		7,8800	83,5500	10,2800	2,9100	104,6200
Taborzec		30,0800	12,4014	2,9995	0,0500	45,5309
Wargity		15,9000	6,5400			22,4400
Wielewo			64,4600	9,1000		73,5600
Wilkowo Małe		6,0400	11,2500	1,9500	3,5800	22,8200
Winda		26,9247	9,4108	1,7300	3,0400	41,1055
Wypek		0,2600	8,2000	2,2400		10,7000
Razem:	48,2799	1 295,7375	1 265,3334	123,9482	117,3050	2 850,6040
Udział procentowy	1,69%	45,45%	44,39%	4,35%	4,12%	100,00%

W przypadku łąk na uwagę zasługuje również obecność łąk należących do II klasy bonitacyjnej. Najwięcej tych łąk występuje w Drogoszach (ponad 24 ha). Sporo jest ich też w obrębie Kolwiny (14 ha). Najwięcej jest łąk należących do III i IV klasy (odpowiednio 45% i 44%). Łąk klasy LV i LVI jest niewiele (4%).

Tabela 18. Struktura pastwisk według klas bonitacyjnych w poszczególnych obrębach gminy Barciany w 2013 r. Źródło: *Urząd Gminy w Barcianach*

Obręb	PsII	PsIII	PsIV	PsV	PsVI	RAZEM
Aptynty		56,9682	2,4400			59,4082
Asuny		11,2400	13,6468	4,8095		29,6963
Barciany	0,1696	155,1357	56,6480	8,1289	2,0028	222,0850
Bobrowo		43,3787	28,2790	2,2254	0,4000	74,2831
Bogusławki		0,2000	3,8000	5,0554		9,0554
Borszyny		0,5500				0,5500
Cacki		29,8133			0,1000	29,9133
Czaczek		8,6300	22,9683			31,5983
Dębiany		25,9012	12,7612	0,3300	0,9000	39,8924
Drogosze		65,8729	30,7889	1,3000		97,9618
Duje		25,9500	3,1300			29,0800
Frączkowo		82,9578	18,6386	2,5100	1,1000	105,2064
Garbno		46,7200	3,9610	1,2100	0,1900	52,0810
Gęsie Góry		103,7073	17,6898			121,3971
Gęsiki		30,1589	36,4529	2,1300	0,4700	69,2118
Główczyño		49,4600	11,6500			61,1100
Gradowo		5,6198				5,6198
Gumniska		33,4498	2,1082			35,5580
Kapławki		13,6122				13,6122
Kiemławki Małe		16,0772	0,8300			16,9072
Kiemławki Wielkie		2,6900				2,6900
Kolwiny	2,8300	99,2918	58,8640	13,2000	7,1300	181,3158
Kotki		54,3066	0,5921			54,8987
Krelikiejmy		64,9706	20,3300	3,3000	0,4800	89,0806
Krymlawki		60,6577		0,5800		61,2377

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Krzeczewo		12,4500	8,6900	0,6200		21,7600
Kudwiny		6,0071	1,6800		0,9200	8,6071
Kurkławki		29,2300	0,1156			29,3456
Maciejki		83,9913		1,1300		85,1213
Markławka		85,7300	14,8439	0,4100	0,3000	101,2839
Michałkowo		19,5285	0,4900			20,0185
Modgarby		32,4927	6,5588			39,0515
Moltajny		204,6558	7,5576	3,6600	0,8700	216,7434
Momajny		25,8062	1,7900			27,5962
Niedziałki		11,4648	0,4500			11,9148
Niedziały		68,6056	2,4283			71,0339
Ogródki		104,7655	24,2082	3,3600	1,7400	134,0737
Plinkajmy			0,2629			0,2629
Płatławki		9,6500				9,6500
Podławki		5,9200	0,4200	0,8700		7,2100
Radosze		125,1329	17,8214	0,9600		143,9143
Rodele		72,0463	1,2300	2,0400		75,3163
Ruta		0,7500	0,5666			1,3166
Rutka		4,0000				4,0000
Silginy		57,3388	20,6014	1,1220		79,0622
Skandawa		57,8581	30,5367	29,5060	0,3975	118,2983
Skierki		69,9713	3,5274			73,4987
Skoczewo		30,2463				30,2463
Sławosze					0,0744	0,0744
Suchawa		56,4599	9,2400	0,7800	0,2600	66,7399
Staniszewo		10,6816	0,8300			11,5116
Szaty Wielkie		38,9143	3,8400	0,7400		43,4943
Święty Kamień		32,9100	28,7223	8,1468	0,3200	70,0991
Taborzec		13,0000	2,7000			15,7000
Wargity		20,9800				20,9800
Wielewo		65,4270	3,5200	0,3100		69,2570
Wilkowo Małe		59,4546	5,7000	1,8900		67,0446
Winda		85,0357	16,7000	3,3607	2,6600	107,7564
Wypek		31,3500				31,3500
Razem:	2,9996	2 619,1740	560,6099	103,6847	20,3147	3 306,7829
Udział procentowy	0,09%	79,21%	16,95%	3,14%	0,61%	100,00%

Pastwiska należące do II klasy są obecne w dwóch obrębach, ale są to bardzo niewielkie powierzchnie (0,09%). Najwięcej jest pastwisk należących do III klasy (79%). Pastwiska należące do III klasy stanowią prawie 17%. Pastwisk klasy IV i V jest bardzo niewiele (odpowiednio 3% i niecały 1%).

Struktura obszarowa gospodarstw

Na 577 gospodarstw, 43% stanowią gospodarstwa o powierzchni do 5 ha, które na ogół nie dają szans na utrzymanie rodziny czy produkcję na rynek. Gospodarstwa o powierzchni ponad 15 ha stanowią 40% łącznej liczby gospodarstw.

Tabela 19. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w gminie Barciany w 2010 r. Źródło: *Powszechny Spis Rolny 2010 r.*

Gospodarstwa rolne o powierzchni	Liczba gospodarstw	Udział w ogólnej liczbie
ogółem	577	100%
do 1 ha włącznie	171	30%
1 - 5 ha	75	13%
5 - 10 ha	38	7%
10 -15 ha	62	11%
15 ha i więcej	231	40%

Produkcja roślinna

Dane dotyczące produkcji roślinnej w gminie Barciany przedstawiono w Tabeli 20.

Tabela 20. Powierzchnia zasiewów i plony głównych płodów rolnych w gminie Barciany w 2012 r. – dane szacunkowe na podstawie wywiadu z rolnikami. Źródło: *Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Kętrzynie*

Uprawa	Powierzchnia zasiewów w ha	Plony z ha w dt
Żyto razem	882	38,0
Pszenica razem	9 584	46,3
w tym: pszenica ozima	5 408	45,0
pszenica jara	4 176	48,0
Pszenżyto razem	485	34,0
w tym: pszenżyto ozime	485	34,0
pszenżyto jare	0	0,0
Jęczmień razem	1 440	40,0
w tym: jęczmień ozimy	20	42,0
jęczmień jary	1 420	40,0
Owies	79	39,0
Mieszanka zbożowa	429	28,0
Kukurydza ziarno	0	0,0
Rzepak razem	2 043	28,8
rzepak ozimy	1 833	30,0
rzepak jary	210	18,0
Ziemniaki	150	200
Buraki pastewne	0	0
Buraki cukrowe	560	400
Kukurydza zielona	400	480
Bobik	20	30,0
Groch pastewny	0	0,0
Łubin	0	0,0
UZ razem (zielonka)	6 540	296
w tym: pastwiska zielonka	3 529	250
łąki siano	3 011	70

Produkcja zwierzęca

Dane dotyczące produkcji zwierzęcej w gminie Barciany przedstawiono w Tabeli 21

Tabela 21. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Barciany w 2012 r. – dane szacunkowe na podstawie wywiadu z rolnikami. Źródło: Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Kętrzynie

Wyszczególnienie	Pogłowie w tys. szt.
Bydło ogółem	6,60
w tym krowy	4,8
Trzoda ogółem	1,2
w tym krowy	0,5
Konie	0,02

5.1.3 Leśnictwo

Wg danych GUS, w 2011 r. lasy na terenie gminy Barciany zajmowały blisko 2 761 ha, co stanowi 9% ogólnej powierzchni gminy, czyli znacznie mniej niż wynosi średnia dla województwa (31%) czy kraju (30%). Większość lasów należy do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Srokowo.

Tabela 22. Powierzchnia lasów w gminie Barciany w 2011 r. Źródło: GUS.

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
las ogółem	2760,5
las publiczne ogółem	2300,5
las publiczne Skarbu Państwa	2287,5
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	2238,5
las publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	49,0
las publiczne gminne	13,0
las prywatne ogółem	460,0

Rozmieszczenie lasów jest nierównomierne. Ich większe skupiska koncentrują się we wschodniej części gminy, na granicy z gminą Srokowo, a także w okolicach miejscowości Gęsiniec Wielki, Skandawa i Garbno. Dominują tu drzewostany liściaste.

5.1.4 Przemysł i budownictwo.

Przemysł w gminie jest słabo rozwinięty. W 2012 r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie przemysłu i budownictwa wynosiła 41, w tym 28 podmiotów zarejestrowanych w sekcji Budownictwo (Źródło: Dane z GUS).

5.1.5 Turystyka i wypoczynek

Gmina nie ma charakteru turystycznego. Baza noclegową mogą stanowić pokoje gościnne w gospodarstwach rolników.

5.2. Warunki mieszkaniowe.

Zestawienie lokalnych wskaźników charakteryzujących wielkość zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Zasoby mieszkaniowe w gminie Barciany w 2010 r. Źródło: GUS

Zasoby mieszkaniowe		
Ogółem		
Mieszkania	mieszkania	2 177
Izby	izba	7 678
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	133 360

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 61,3 m². Na jedną osobę przypada 19,6 m² powierzchni.

Większość zabudowy mieszkaniowej (56%) na terenie gminy powstała przed 1945r. Pod tym względem pomiędzy wiejskimi obszarami Mazur a większością regionów w kraju istnieje ogromny kontrast, jako, że w Polsce budynki sprzed 1945 r. stanowią zaledwie 23% substancji mieszkaniowej. Ze starą zabudową wiążą się rosnące koszty remontów i dostosowania do współczesnych standardów wyposażenia.

Mieszkania w gminie w zasadzie nie odbiegają standardem wyposażenia od średniej dla obszarów wiejskich (Tabela 24).

Tabela 24. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Barciany w 2010 r. Źródło: GUS

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne	Liczba mieszkań	Procent udziału mieszkań
Wodociąg	1955	90%
Ustęp spłukiwany	1580	73%
Łazienka	1639	75%
Centralne ogrzewanie	1284	59%

Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych następuje przede wszystkim poprzez modernizację istniejących budynków mieszkalnych.

Na terenie gminy znaczny udział ma zabudowa wielorodzinna będąca pozostałością po dawnych folwarkach i Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

5.3 Infrastruktura społeczna

5.3.1 Administracja.

Administracja gminy – Urząd Gminy ma swoją siedzibę w Barcianach. Zlokalizowane są tutaj następujące gminne jednostki organizacyjne: Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Gminne jednostki administracyjne w pełni zabezpieczają potrzeby gminy w swoim zakresie.

5.3.2 Oświata i wychowanie.

W gminie działają następujące punkty przedszkolne:

- Punkt przedszkolny „Bajka” w Barcianach
- Punkt przedszkolny „Słoneczko” w Drogoszach
- Punkt przedszkolny „Stokrotka” w Drogoszach
- Punkt przedszkolny „Pajacyk” w Mołtajnach

- Punkt przedszkolny „Muchomorek” w Windzie

Punkty przedszkolne zorganizowano w ramach projektu „Punkty przedszkolne w gminie Barciany” (Program Operacyjny Kapitał Ludzki; Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach; Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej). Punkty przedszkolne funkcjonują od 1 grudnia 2012 r. Powstawały one na bazie przedszkoli publicznych. Liczbę dzieci w przedszkolach w gminie Barciany w latach 2004-2013 przedstawiono w Tabeli 25.

Tabela 25. Liczba dzieci w przedszkolach w gminie Barciany w latach 2004-2013.

Źródło: Urząd Gminy w Barcianach

Nazwa Przedszkola/Punktu przedszkolnego	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Przedszkole Niepubliczne „Biedronka w Barcianach”	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Przedszkole Publiczne Barciany ; od 1.01.2012 Punkt przedszkolny „Bajka” w Barcianach	12	12	15	16	15	12	15	15	15	20
Przedszkole Publiczne Drogosze; od 1.01.2012 Punkt przedszkolny „Stokrotka” w Drogoszach	0	12	12	0	12	12	13	13	13	13
Przedszkole Publiczne Mołtajny; od 1.01.2012 Punkt przedszkolny „Pajacyk” w Mołtajnach	12	12	16	16	13	13	15	15	15	15
Przedszkole Publiczne Skandawa; od 1.01.2012 Punkt przedszkolny „Słoneczko” przy Zespole Szkół w Drogoszach	0	0	0	12	18	13	15	15	15	12
Przedszkole Publiczne Winda; od 1.01.2012 Punkt przedszkolny „Muchomorek” w Windzie	0	0	9	0	17	17	13	13	13	13
Ogółem	46	58	74	66	97	89	93	93	93	95

Obecnie na terenie gminy Barciany funkcjonują następujące placówki szkolne:

- Zespół Szkół w Barcianach (szkoła podstawowa, gimnazjum)
- Zespół Szkół w Drogoszach (szkoła podstawowa, gimnazjum)
- Zespół Szkół w Mołtajnach (szkoła podstawowa, gimnazjum)
- Zespół Szkół w Windzie (szkoła podstawowa, gimnazjum)

Liczbę uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w gminie Barciany w latach 2006-2013 przedstawiono w Tabeli 26.

Tabela 26. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w gminie Barciany w latach 2006-2013. Źródło: *Urząd Gminy w Barcianach*

Rok	Szkoły podstawowe	Szkoły gimnazjalne
2006	547	363
2007	478	332
2008	441	280
2009	435	264
2010	411	259
2011	397	248
2012	408	219
2013	411	200

Tabela 27. Liczba uczniów, oddziałów i nauczycieli w poszczególnych szkołach podstawowych i gimnazjalnych w gminie Barciany w roku 2013. Źródło: *Urząd Gminy w Barcianach*

Wyszczególnienie	Liczba uczniów w	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli
Szkoła Podstawowa w Barcianach	112	6	Pełny etat: 20 Niepełny etat: 7
Szkoła Podstawowa w Drogoszach	116	6	Pełny etat: 12 Niepełny etat: 6
Szkoła Podstawowa w Windze	78	6	Pełny etat: 11 Niepełny etat: 4
Szkoła Podstawowa w Moltajnach	105	6	Pełny etat: 9 Niepełny etat: 6
Gimnazjum w Barcianach	83	5	Pełny etat: 10 Niepełny etat: 6
Gimnazjum w Drogoszach	36	2	Pełny etat: 12 Niepełny etat: 4
Gimnazjum w Windze	36	3	Pełny etat: 10 Niepełny etat: 4
Gimnazjum w Moltajnach	45	3	Pełny etat: 9 Niepełny etat: 4

Biorąc pod uwagę aktualną liczbę uczniów i zakładane prognozy demograficzne GUS należy stwierdzić, że istniejąca sieć szkół podstawowych i gimnazjów jest wystarczająca.

Na terenie gminy nie ma szkół ponadpodstawowych. Najbliższe placówki kształcenia ponadpodstawowego mieszczą się w Kętrzynie oraz Korszach.

Gminę Barciany i najbliższe miasta dzieli odległość niespełna 20 km. Koszty dojazdów i zamieszkania w internacie mogą znacznie obciążyć budżet gospodarstw domowych. Zwiększanie dostępności szkolnictwa ponadpodstawowego powinno polegać przede wszystkim na rozwoju systemu wsparcia stypendialnego, natomiast budowa w gminie szkół ponadgimnazjalnych byłaby nieuzasadniona ze względu na znikomą potencjalną liczbę uczniów.

Spośród organizacji samorządowych, szczególną rolę jeżeli chodzi o oświatę odgrywa Barciańska Inicjatywa Oświatowa. Rozpoczęła ona działalność w 1999 r., a jej członkami są nauczyciele, pracownicy Urzędu Gminy, rolnicy, radni. Stowarzyszenie jest wspierane przez przedsiębiorstwa prywatne i państwowe, instytucje samorządowe

i organizacje samorządowe krajowe i zagraniczne oraz osoby fizyczne. Działalność Barciańskiej Inicjatywy Oświatowej obejmuje:

- działania na rzecz wspierania dalszego kształcenia uczniów z terenu gminy Barciany,
- organizację i prowadzenie gminnego systemu stypendialnego,
- współpracę z osobami i instytucjami w zakresie udzielania pomocy merytorycznej i materialnej na rzecz kształcenia i rozwoju młodzieży wiejskiej,
- pomoc w organizacji zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół różnych szczebli,
- organizowanie i finansowanie szkoleń, poradnictwa zawodowego dla młodzieży oraz różnorodnych form szkolenia nauczycieli,
- prowadzenia i wspierania różnych form integracji i rozwoju młodzieży, w tym działalności artystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej,
- współpracę i pomoc w pracy wychowawczej prowadzonej przez rodziców i członków Stowarzyszenia.

5.3.3 Ochrona zdrowia

Podstawowa opieka medyczna realizowana przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „BART-MED”. Usługi pielęgniarskie świadczone są przez Grupową Praktykę Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych Panaceum s.c.

W zakresie opieki szpitalnej mieszkańcy gminy korzystają przede wszystkim ze szpitala powiatowego w Kętrzynie.

Jedyna w gminie apteka zlokalizowana jest w Barcianach.

Wskaźniki statystyczne dotyczące liczby mieszkańców przypadających w gminie na jedną aptekę, czy też na jedną placówkę służby zdrowia odbiegają znacząco na niekorzyść, od wartości średnich dla województwa warmińsko-mazurskiego. Odległość między istniejącymi placówkami ochrony zdrowia, a mieszkańcami najdalej położonych miejscowości sięga 15 kilometrów. W tych okolicznościach dostęp do podstawowej opieki medycznej w gminie Barciany należy uznać za utrudniony. Biorąc pod uwagę ogólną sytuację polskiej służby zdrowia oraz fakt, że gęstość zaludnienia w gminie jest pięciokrotnie niższa niż w średnio w kraju, w nadchodzącej dekadzie nie należy się spodziewać wzrostu liczby placówek opieki zdrowotnej, czy nawet liczby personelu medycznego. Ewentualna pomoc zewnętrzna dla NZOZ powinna skupiać się na utrzymaniu właściwego stanu technicznego budynku, doposażeniu placówki w sprzęt specjalistyczny i ułatwieniu kształcenia ustawicznego personelu.

5.3.4 Opieka społeczna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej (Ustawa z dnia 29 listopada 1990r. Dz. U. Nr 87, poz. 506 z późniejszymi zmianami) realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach, który jest jednostką organizacyjną Gminy Barciany.

Tabela 28. Ogólna liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Barciany w latach 2004-2013. Źródło: *Urząd Gminy w Barcianach*

Rok	Ogólna liczba osób w rodzinach objętych pomocą	Ogólna liczba rodzin objętych pomocą
Rok 2004	2875	716
Rok 2005	2439	614
Rok 2006	2628	699
Rok 2007	2892	845
Rok 2008	2599	792
Rok 2009	2682	803
Rok 2010	2456	807
Rok 2011	2319	787
Rok 2012	2154	777
Rok 2013 (stan na II kwartał)	1637	578

Uwaga: Dane obejmują zarówno zadania własne, jak i zlecone gminie. Dane obejmują także świadczeniobiorców pomocy w formie dożywiania dzieci w szkołach (Program rządowy „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”).

W roku 2012 w gminie Barciany z pomocy społecznej korzystało 2154 osób (777 rodzin), w drugim kwartale 2013 roku, było to 1637 osób (578 rodzin). We wszystkich latach analizowanego okresu (lata 2004-2012), liczba osób korzystających z pomocy społecznej przekraczała dwa tysiące osób (Tabela 28), przy czym najwięcej osób korzystało z pomocy społecznej w 2007 r. (2892 osób; 845 rodzin).

Liczbę osób i rodzin korzystających z poszczególnych rodzajów pomocy społecznej w latach 2004-2013 przedstawiono w Tabeli 29.

Tabela 29. Ogólna liczba osób i rodzin korzystających z poszczególnych rodzajów świadczeń pomocy społecznej w gminie Barciany w latach 2004-2013. Źródło: *Urząd Gminy w Barcianach*

Rok	Zasiłek stały		Zasiłek okresowy		Zasiłek celowy		Świadczenia w formie dożywiania dla dzieci w szkole (Program rządowy „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”)	
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin
2004	32	32	344	315	506	459	725	472
2005	38	37	370	336	295	265	702	364
2006	58	57	462	432	416	368	634	344
2007	80	79	529	491	712	608	683	404
2008	81	80	407	391	669	607	679	407
2009	86	83	493	460	772	687	613	380

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

2010	101	98	564	526	491	442	588	368
2011	100	97	575	532	483	453	590	351
2012	99	99	600	582	315	292	564	353
2013 (stan na II kwartał)	93	93	472	442	140	117	425	281

Uwaga: Dane obejmują zarówno zadania własne, jak i zlecone gminie. Dane obejmują także świadczeniobiorców pomocy w formie dożywiania dzieci w szkołach (Program rządowy „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”). Dane nie podlegają prostemu podsumowaniu – dana rodzina i osoba może korzystać w ciągu roku z różnych rodzajów świadczeń.

Dane dotyczące placówek stacjonarnej pomocy społecznej w gminie Barciany w 2012 r. przedstawiono w Tabeli 30.

Tabela 30. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w gminie Barciany w 2012 r.
Źródło: GUS

Placówki stacjonarnej pomocy społecznej		
placówki (z filiami)	ob.	2
miejsca (łącznie z filiami)	msc	71
mieszkańcy (łącznie z filiami)	osoba	71
mieszkańcy - osoby bezdomne	osoba	30
bezdomni w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych	osoba	30
miejsca w w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych	msc	30
dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	ob.	1
schronisko lub dom dla bezdomnych	ob.	1

5.3.5 Kultura i sport

W Barcianach funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury realizujący zadania gminy w zakresie kultury, organizując zajęcia stałe, kursy i różnorodne imprezy, w tym cieszące się dużą popularnością imprezy plenerowe. Spośród oferowanych przez GOK zajęć, można wybrać zajęcia artystyczne z muzyki, zajęcia ceramiczne czy zajęcia artystyczno-florystyczne. Można również skorzystać z siłowni lub przyjść na aerobik.

Natomiast w kalendarzu imprez organizowanych i współorganizowanych przez GOK w 2013 r. można znaleźć rozmaite imprezy kierowane do bardzo różnych grup odbiorców. Mamy tu na przykład spotkania choinkowe w świetlicach, organizację czasu wolnego podczas ferii, wystawę batiku, prelekcję na temat miodów, wystawę rękodzieła artystycznego mieszkańców gminy Barciany (już siódma edycja), turniej tenisa stołowego, festyny, rekreacyjny turniej młodzieży niepełnosprawnej (już dwunasta edycja) czy Bieg Bartów.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Barcianach, która poza typową działalnością biblioteczną, udostępnia użytkownikom cztery komputery z wejściem do Internetu, prowadzi działalność informacyjną i edukacyjną, w tym w

zakresie czytelnictwa wśród najmłodszych oraz organizuje różnorodne imprezy, konkursy, spotkania. Biblioteka również aktywnie włącza się do organizacji imprez realizowanych przez GOK.

Na terenie gminy Barciany pracuje siedemnaście świetlic wiejskich w następujących miejscowościach:

- Asuny
- Aptynty
- Frączkowo
- Gęsie Góry
- Gęsiki
- Krelikiejmy
- Modgarby
- Momajny
- Mołtajny
- Ogródki
- Podławki
- Radosze
- Silginy
- Skandawa
- Solkieniki
- Suchawa
- Wilkowo Małe

Na terenie gminy Barciany działa Gminny Ludowy Klub Sportowy „Jurand” Barciany założony w 1950 r. Klub korzysta ze stadionu gminnego w Barcianach.

Poza stadionem gminnym, w Barcianach funkcjonuje kompleks boisk sportowych „Orlik”.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania ekonomiczne i demograficzne, gęstość sieci publicznych i niepublicznych placówek kultury i sportu w gminie Barciany należy uznać za wysoką. Dalsze działania na rzecz rozwoju kulturalnego powinny się skupiać głównie na podnoszeniu atrakcyjności oferty programowej istniejących placówek i zwiększeniu liczby mieszkańców korzystających z tej oferty.

5.3.6 Życie religijne.

Na terenie gminy Barciany funkcjonują następujące parafie:

- Parafia Matki Boskiej Ostrobramskiej w Drogoszach
- Parafia Niepokalanego Serca Maryi w Barcianach
- Parafia Św. Anny w Mołtajnach
- Parafia Św. Piotra Apostoła w Momajnach
Kościół w Momajnach
Kościół w Skandawie

- Parafia Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Windzie
- Parafia p.w. Zaśnięcia Najświętszej Bogurodzicy
Kościół w Asunach
- Parafia Ewangelicko-Augsburska w Kętrzynie
Kaplica w Barcianach

5.3.7 Finanse gminy

Dochody gminy Barciany w latach 2009-2011 pozostały na względnie stałym poziomie. Dochód na mieszkańca w 2011 roku wyniósł 3 178,93 zł przy średnim dochodzie na mieszkańca dla Polski wynoszącym 3 444,21 zł..

W 2011 r. udział dochodów własnych w dochodach ogółem wyniósł 28% i był nieco wyższy niż w roku 2009 i 2010 (odpowiednio: 27% i 24%). Największymi pozycjami dochodów własnych były: podatek rolny i podatek leśny. Udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem wyniósł 37% w roku 2009, 38% w 2010 i 36% w 2011, przy czym największą część subwencji ogólnej stanowiła część oświatowa. Dotacje ogółem stanowiły 36% dochodów ogółem w latach 2009 i 2011 i 28% w roku 2010, przy czym największy udział w dotacjach ogółem miały dotacje celowe.

Strukturę dochodów gminy Barciany przedstawiono w poniższych tabelach .

Tabela 31. Dochody gminy Barciany w latach 2009-2011 [w złotych]. *Źródło: GUS*

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Dochody ogółem, w tym	22 030 629,93	19 388 615,18	21 508 616,41
Dochody majątkowe	812 672,03	36 584,72	1 059 722,43
Dochody własne	5 910 407,40	4 605 355,90	6 014 788,70
Subwencja ogólna	8 125 951,00	7 416 910,00	7 650 286,00
Dotacje ogółem (celowe + dotacje §§ 200, 620)	7 994 271,53	7 366 349,28	7 843 541,71

Tabela 32. Dochody gminy Barciany w latach 2009-2011 [w złotych] według działów klasyfikacji. *Źródło: GUS*

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 452 749,67	1 488 606,57	2 393 791,78
Dział 020 - Leśnictwo	4 695,62	0,00	3 936,13
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	212 000,00	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	49 386,00	0,00	48 843,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	123 219,97	40 951,00	143 585,25
Dział 710 - Działalność usługowa	7 810,00	14 330,00	17 350,00
Dział 750 - Administracja publiczna	65 576,15	76 409,50	66 620,25
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	16 092,00	51 238,00	15 214,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 000,00	0,00	22 730,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	5 624 301,95	4 317 948,22	4 691 126,45

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Dział 758 - Różne rozliczenia	8 133 908,88	7 481 932,74	7 717 371,92
Dział 801 - Oświata i wychowanie	44 803,01	62 155,72	148 782,37
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,00	0,00	0,00
Dział 852 - Pomoc społeczna	5 148 281,12	5 213 639,67	5 542 639,43
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	217 337,35	226 328,06	185 396,93
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	495 468,21	345 828,07	453 052,85
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,00	69 247,63	58 176,05
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	433 000,00	0,00	-

Budżet gminy nie jest do końca zrównoważony. W okresie 2009-2011 poziom wydatków wahał się w przedziale 110 do 115% wielkości dochodów.

Dwie największe pozycje wydatków to „oświata i wychowanie” oraz „pomoc społeczna”. W roku 2011, pozycje te stanowiły odpowiednio 28% i 27% wydatków ogółem, przy czym 76% wydatków w pozycji „oświata i wychowanie” została dofinansowana z budżetu państwa w formie subwencji oświatowej.

Strukturę wydatków gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 33. Wydatki gminy Barciany w latach 2009-2011 [w złotych]. Źródło: GUS

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
ogółem	24 165 639,37	22 248 761,23	24 298 108,50
wydatki majątkowe ogółem	4 580 845,14	2 730 320,23	3 853 183,58
wydatki majątkowe inwestycyjne	4 580 845,14	2 730 320,23	3 853 183,58
wydatki bieżące ogółem	19 584 794,23	19 518 441,00	20 444 924,92
wydatki bieżące na wynagrodzenia	5 721 101,66	5 860 040,45	6 320 869,08
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	1 032 417,85	1 021 678,91	1 067 643,13
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	3 439 349,64	3 152 793,96	3 037 260,62
dotacje ogółem	1 231 251,80	1 243 042,04	1 138 409,17
dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych	455 590,00	373 590,00	-
świadczenia na rzecz osób fizycznych	6 040 082,87	6 092 643,35	6 579 199,49
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	12 074 135,01	11 946 869,87	12 380 468,96
wydatki na obsługę długu (obsługa długu publicznego bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń)	166 951,13	189 678,63	298 906,05
dotacje dla samorządowych zakładów budżetowych	-	-	338 000,00

Tabela 34. Wydatki gminy Barciany w latach 2009-2011 [w złotych] według klasyfikacji budżetowej. Źródło: GUS

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	2 488 746,63	2 605 006,80	2 850 400,73
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 320 186,25	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	1 602 920,58	679 272,45	1 479 199,50
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	5 000,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	452 940,16	1 686 837,83	1 717 125,28
Dział 710 - Działalność usługowa	55 452,90	44 266,04	16 509,41
Dział 750 - Administracja publiczna	1 951 837,07	1 897 790,47	1 969 458,73
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	16 092,00	51 238,00	15 214,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	204 576,99	176 891,90	202 335,05
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	166 951,13	189 678,63	298 906,05
Dział 801 - Oświata i wychowanie	6 256 024,00	6 480 634,66	6 853 403,85
Dział 851 - Ochrona zdrowia	48 843,48	61 371,21	59 481,00
Dział 852 - Pomoc społeczna	6 281 760,07	6 222 271,85	6 559 356,97
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	217 337,35	226 328,06	185 396,93
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	743 559,18	714 289,94	969 910,47
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	514 976,30	486 051,69	423 802,92
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	539 450,00	569 694,55	598 566,62
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	1 303 985,28	157 137,15	-
Dział 926 - Kultura fizyczna	-	-	94 040,99

6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

6.1 Przestępczość

Za zwalczanie przestępczości na terenie gminy Barciany odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie. Na terenie gminy nie ma placówki policji, natomiast obszar gminy podzielony został na dwa rejony, z których każdy obsługiwany jest przez jednego dzielnicowego.

Wg danych Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie, w 2012 r. wszczęto ogółem 1373 postępowań, gdzie wskaźnik wykrywalności wyniósł 65,2%.

W poszczególnych kategoriach przestępstw wyniki kętrzyńskich policjantów kształtują się następująco:

- **przestępczość rozbójnicza/ rozbój, wymuszenie, kradzież rozbójnicza:** w 2012 r. wszczęto 18 postępowań, a wskaźnik wykrywalności wyniósł 73,7%, natomiast w 2011 r. wszczęto 15 postępowań, przy wskaźniku wykrywalności 71,4%;
- **kradzież cudzej rzeczy:** w 2012 r. wszczęto 284 postępowania i osiągnięto wskaźnik wykrywalności 34,3%, natomiast w 2011 r. wszczęto 244 postępowania, wskaźnik wykrywalności wyniósł 40,4%;
- **kradzież z włamaniem:** kętrzyńscy policjanci w 2012 r. wszczęli 205 postępowań, gdzie wskaźnik wykrywalności wyniósł 31,7%, dla porównania w 2011 r. wszczęto 185 postępowań, przy wskaźniku wykrywalności 46,9 %;
- **bójka i pobicie:** w 2012 r. wszczęto 28 postępowań, wskaźnik wykrywalności wyniósł 89,7%, natomiast 2011 r. wszczęto 30 postępowań, a wskaźnik wykrywalności wyniósł 90,0%;
- **przestępczość narkotykowa:** w 2012 r. wszczęto 32 postępowania, natomiast w 2011 r. wszczęto 20 postępowań.

6.2 Inne zagrożenia bezpieczeństwa

Wg danych Komendy Powiatowej Policji w Kętrzynie, bezpieczeństwo na drogach powiatu w 2012 r. uległo znacznej poprawie. W porównaniu z 2011 r. odnotowano mniej wypadków drogowych, a także mniej rannych i ofiar śmiertelnych. W 2012 r. odnotowano 38 wypadków drogowych, gdzie 40 osoby zostały ranne, 4 osoby poniosły śmierć na miejscu zdarzenia. W 2011 r. wypadków drogowych policjanci odnotowali 47, podczas których 56 osób zostało rannych, a śmierć na miejscu poniosło 5 osób. W 2012 r. zgłoszono 449 kolizji drogowych, natomiast w 2011 r. zgłoszono 437 kolizji. W 2012 r. kętrzyńscy policjanci zatrzymali 247 nietrzeźwych kierujących, natomiast w 2011 r., liczba ta wyniosła 235 osób.

Na terenie gminy znajdują się cztery remizy Ochotniczej Straży Pożarnej.

Tabela 35. Wykaz remiz OSP w gminie Barciany

Lp.	Nazwa jednostki	Adres
1.	Ochotnicza Straż Pożarna w Barcianach	ul. Szkolna 1 , 11-410 Barciany
2.	Ochotnicza Straż Pożarna w Drogoszach	Drogosze 40, 11-410 Barciany
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Mołtajnach	Mołtajny 30 A, 11-410 Barciany
4.	Ochotnicza Straż Pożarna w Skandawie	Skandawa 3A, 11-410 Barciany

Najlepiej wyposażoną jednostką jest OSP Barciany, która w ostatnich latach była sukcesywnie wyposażana w sprzęt. Jednostka ma na wyposażeniu:

1. Samochód średni typu GBM - Star 244,
2. Samochód średni typu GBAM - Star 244,
3. Samochód lekki Lublin III do ratownictwa drogowego. Na wyposażeniu którego znajduje się:
  - o sprzęt ratownictwa drogowego firmy Weber /nożyce, rozpieracz, podnośnik cylindryczny/,
  - o zbiornik z wodą 400 l oraz motopompa,
  - o piła spalinowa do drzewa,

OSP Barciany jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Terenem działania jej oprócz terenu naszej gminy jest również cały powiat kętrzyńskim stąd też główny nacisk na wyposażenie właśnie tej jednostki.

Przy OSP działają dwie drużyny MDP chłopców i dziewcząt.

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

7.1 Ogólne przesłanki zmian struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

7.1.1 Rozwój infrastruktury transportu

Drogi wojewódzkie

W najbliższych latach nie będą przebudowywane drogi wojewódzkie nr 590 oraz 591. We wstępnej fazie koncepcyjnej są plany modernizacji tych dróg głównie po ich istniejącym śladzie oraz budowa obwodnicy Barcian. Wszystkie te zamierzenia inwestycyjne nie zmieniają w istotny sposób aktualnego układu komunikacyjnego na terenie gminy.

Linie kolejowe

Gmina Barciany jest powiązana z układem krajowym i europejskim linią kolejową I-rzędą 353 relacji Poznań –Olsztyn–Korsze–Skandawa–Czerniachowski, prowadzącą do przejścia granicznego w Skandawie, ogólnie dostępnego dla ruchu towarowego.

Dodatkowo na terenie gminy znajduje się szerokotorowa linia kolejowa 205 Żeleznodorożnyj–Wielewo–Gradowo z punktami przeładunkowymi w Kotkach i Wielewie. Powyższe linie mają znaczenie w zewnętrznych powiązaniach kolejowych

województwa warmińsko mazurskiego z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Planowana modernizacja granicznego przejścia kolejowego w Skandawie może stanowić istotną szansę rozwoju gminy.

Przejścia graniczne

Gmina Barciany znajduje się w strefie przygranicznej z Obwodem Kaliningradzkim, z którym powiązana jest projektowanym drogowym przejściem granicznym w Michałkowie, przewidywanym do realizacji i ujętym w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego. Ewentualne uruchomienie takiego przejścia będzie stanowiło bardzo duży wpływ na rozwój gminy Barciany. Przy czym zmiany będą wiązały się ze znacznym wzrostem natężenia ruchu na drodze wojewódzkiej 591. Spowoduje to niewątpliwie znaczne ożywienie gospodarcze na terenie gminy.

7.1.2 Perspektywy rozwoju budownictwa mieszkaniowego

Dotychczasowe trendy demograficzne w gminie oraz prognozy demograficzne dla regionu pozwalają zakładać, że do 2035 r.:

- populacja gminy spadnie o ok. 4,3% przy czym podstawowym motorem zmian demograficznych będą nadal: spadek dzietności, emigracja, głównie ludzi wchodzących w dorosłe życie, stopniowe wydłużanie się długości życia,
- przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym spadnie z 4,1 do około 3,1.

Gmina Barciany należy do obszarów o niezbyt korzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej i nie należy się liczyć z tym, by przeciętne dochody mieszkańców znacząco wzrosły w najbliższym czasie. W wariancie optymistycznym można się spodziewać, że popyt na budownictwo będzie związany z zastępowaniem najstarszych budynków mieszkalnych w indywidualnych gospodarstwach rolnych, z indywidualnym budownictwem mieszkalno-usługowym. W scenariuszu pesymistycznym można się spodziewać dalszej degradacji substancji mieszkaniowej, zarówno przedwojennej, jak i powojennej, przy niewielkim ruchu budowlanym, powiązanim głównie z remontami istniejących domów.

W gminie wciąż znaczna część budynków mieszkalnych to obiekty bardzo skromne, mocno odbiegające od współczesnych standardów, co oznacza, że w zakresie rozwoju mieszkalnictwa istnieją znaczne realne potrzeby, nawet jeżeli z powodu niskiej zamożności mieszkańców nie w pełni przekładają się one na ruch budowlany. Można szacować, że około 1/3 mieszkań w gminie należałoby zastąpić nowymi ze względu na ich niski standard i/lub stan techniczny.

Na podstawie powyższych przesłanek ocenia się, że realny popyt na budownictwo mieszkaniowe będzie niewielki, ograniczający się głównie do remontu/modernizacji istniejącej substancji mieszkaniowej.

7.1.3 Perspektywy rozwoju przedsiębiorczości

Gmina Barciany należy do obszarów o niezbyt korzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej i nie należy się liczyć z tym, by zmieniło się to w najbliższym czasie. W sytuacji, gdzie ponad 95% firm to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób,

można przewidywać, że tendencja ta utrzyma się także w przyszłości. Nie ma przesłanek do lokalizacji na terenie gminy nowych, dużych zakładów przemysłowych

7.1.4 Perspektywy rozwoju energetyki wiatrowej

Gmina Barciany ma korzystne warunki naturalne do rozwoju energetyki wiatrowej. Inwestorzy poszukują tu możliwości lokalizacji ferm wiatrowych, skupiając się przede wszystkim na terenach na południe od Barcian i w okolicy istniejącej fermy wiatrowej w gminie Korsze. Budowa elektrowni wiatrowych wiąże się z ograniczeniami w zakresie możliwości zainwestowania okolicznych terenów, co oznacza, że ewentualny rozwój energetyki wiatrowej może mieć istotne znaczenie dla rozwoju przestrzennego gminy.

7.1.5 Perspektywy rozwoju turystyki

Gmina nie jest znana jako atrakcja turystyczna, a zainteresowanie inwestorów rekreacją indywidualną jest jak dotąd niewielkie. Wyjazdy turystyczne ograniczają się do wąskiej grupy pasjonatów zainteresowanych eksploracją dawnych zespołów dworsko-pałacowych.

7.1.6 Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Gmina Barciany cechuje się bardzo wysokim udziałem użytków rolnych o wysokiej bonitacji. Wskutek tego nie odnotowuje się w ewidencji gruntów przyrostu powierzchni lasów. Wydaje się, że trend ten utrzyma się też w przyszłości. Grunty rolne klasy II i III bardzo rzadko są przedmiotem zainteresowania inwestorów budowlanych.

7.1.7 Potrzeby ochrony przyrody

Cała północna część terenu gminy leży w obszarze Natura 2000 Ostoja Warmińska. Należy się spodziewać, że tego typu tereny będą chronione zarówno postanowieniami planu ochrony obszaru Natura 2000 jak i indywidualnymi decyzjami administracyjnymi dotyczącymi poszczególnych przedsięwzięć. Czynniki te będą generalnie przeciwdziałać rozpraszaniu zabudowy w północnej części gminy.

7.2 Rezerwy terenów, ruch budowlany i presja inwestycyjna

Ruch budowlany koncentruje się obecnie przede wszystkim w miejscowościach Barciany oraz położonych na południu gminy, położonych bliżej gminy Kętrzyn (Winda, Skierki).

Biorąc pod uwagę, że tempo budownictwa w gminie wynosi 6 – 8 budynków mieszkalnych na rok oraz, że przeciętnie w gminie do urządzenia posesji (wraz z drogami wewnętrznymi itp.) wykorzystuje się około 3000 m², łatwo oszacować, że istniejące rezerwy terenów mieszkaniowych powinny teoretycznie wystarczyć na 70 – 100 lat.

Presja inwestycyjna w gminie jest niewielka, wydawane decyzje o warunkach zabudowy dotyczą głównie inwestycji liniowych.

Miejscowość Barciany

Pomimo istniejących ograniczeń rozwoju miejscowości Barciany, tj.:

- rozległa dolina rzeki Liwny, od strony wschodniej i południowej;
- tereny o dużych spadkach i dolina rzeki Liwny od strony zachodniej;
- tereny o glebach wysokiej klasy bonitacyjnej (III, IV) otaczające bezpośrednio wieś,

dysponuje ona rezerwami pod budownictwo mieszkaniowe. Większe takie obszary znajdują się:

- na północ od ul. Nowej
- w rozwidleniu dróg w kierunku Michałkowa i Radosz.

W obrębie miejscowości Barciany wyróżnić można ponadto niewielkie rezerwy umożliwiające uzupełnienie istniejącej zabudowy w postaci plomb architektonicznych:

- kwartał ulic Krótkiej i Warmińskiej,
- teren przy ulicy Warmińskiej w kwartale pomiędzy cmentarzem, a ulicą Kościelną
- obszar po wschodniej stronie ul. Piotrowskiego.

Rezerwy inwestycyjne pod rozwój funkcji przemysłowej można wyszczególnić w sąsiedztwie istniejących gospodarstw rolnych na północnym wschodzie i południowych zachodzie.

8. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Strukturę własności gruntów w gminie Barciany przedstawiono w Tabeli 36.

Tabela 36. Struktura własności gruntów w gminie Barciany w 2013 r. *Źródło: Urząd Gminy w Barcianach.*

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogólna gruntów w ha	Użytki rolne w ha	Grunty leśne zadrzewione i zakrzewione w ha	Grunty zabudowane i zurbanizowane w ha	Grunty pod wodami w ha	Nieużytki w ha	Tereny różne w ha
Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	5 502,00	5 272,00	111,00	2,00	0,00	117,00	0,00
Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	2 385,00	45,00	2 297,00	0,00	0,00	43,00	0,00
Grunty w trwałym zarządzie państw. jedn. organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe grunty SP spośród gruntów zaliczanych do 1 grupy	176,00	36,00	0,00	9,00	130,00	0,00	1,00
Grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Grunty SP w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	121,00	0,00	0,00	121,00	0,00	0,00	0,00
Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	665,00	139,00	21,00	480,00	1,00	24,00	0,00
Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 4 grupy	13,00	2,00	0,00	10,00	0,00	1,00	0,00
Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	9,00	5,00	0,00	4,00	0,00	0,00	0,00
Grunty gmin i ich związków w	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

użytkowaniu wieczystym pozostałych osób							
Grunty osób fizycznych wchodzących w skład gospodarstw rolnych	13 284,00	12 553,00	523,00	1,00	0,00	205,00	2,00
Grunty osób fizycznych nie wchodzących w skład gospodarstw rolnych	377,00	300,00	23,00	51,00	0,00	3,00	0,00
Grunty, które są własnością spółdz. mieszk. i ich zw. oraz grunty, których wł. nie są znani	2,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	111,00	106,00	0,00	3,00	0,00	2,00	0,00
Grunty powiatów przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których wł. nie są znani	170,00	0,00	0,00	170,00	0,00	0,00	0,00
Grunty wojew. przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których wł. nie są znani	77,00	0,00	0,00	77,00			
Grunty spółek prawa handlowego	6 475,00	6 240,00	107,00	6,00	0,00	122,00	0,00
Razem:	29 370,00	24 700,00	3 082,00	937,00	131,00	517,00	3,00

Struktura własności gruntów jest zdominowana przez własność osób fizycznych, w rękach których znajduje się około 47% gruntów na terenie gminy, z czego większość obszarów użytkowanych jest jako użytki rolne (96%). Mniejszy, ale równie istotny udział we władaniu gruntami, mają Skarb Państwa, który jest właścicielem 28% powierzchni gruntów i spółki prawa handlowego, które są właścicielami 22% powierzchni gruntów. Znikomy w porównaniu z dwoma wcześniejszymi grupami ma gmina, która jest właścicielem 2% gruntów.

Gmina posiada łączne 665 ha ziemi, 63% z nich to tereny dróg publicznych. Działki budowlane (zabudowane lub przeznaczone pod zabudowę) stanowią blisko 60 ha (8% ogółu gruntów gminnych). Stanowi to wystarczającą rezerwę zabezpieczającą potrzeby gminy.

9. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

9.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Barciany znajduje się 29 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Ich lokalizację przedstawia Mapa 2.

Tabela 37. Wykaz obiektów wpisanych do w rejestrze zabytków. Źródło: *Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie*

ID Rejestru	Miejscowość	Ulica	Numer	Obiekt	Nr Rejestru	Data wpisu	Decyzja
1469	ARKLITY			PAŁAC ŁĄCZNIE Z ARCHITEKTONICZNYM WYPOSAŻENIEM WNĘTRZA (KLATKA SCHODOWA, KOMINKI) ORAZ PARK	A-42	11 września 1949	L.IV-2-65/49
2073	ARKLITY			PARK KRAJOBRAZOWY	A-3343	4 kwietnia 1992	L.dz.PSOZ-IZN-5347-33/92
2931	ASUNY			KOŚCIÓŁ PARAFIALNY, P.W. ZAŚNIĘCIA NMP, BIZANTYJSKO-UKRAIŃSKI	A-4010	11 lutego 1998	PSOZ-IZN-5340/147/98
1470	BARCIANY			KOŚCIÓŁ N. SERCA NMP Z WYPOSAŻENIEM WNĘTRZA	A-101	27 czerwca 1953	KL.IV.37C/11/53
1471	BARCIANY			MUROWANY ZAMEK POKRZYŻACKI	A-43	11 września 1949	L.K.SZT.IV-2-60/49

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

						1949	
2932	BARCIANY			KAPLICA CMENTARNA NA TERENIE CMENTARZA KOMUNALNEGO	A-4042	11 lutego 1998	L.dz.PSOZ-IZN-5340/150/98
1472	DROGOSZE			KOŚCIÓŁ MATKI BOSKIEJ OSTROBRAMSKIEJ ŁĄCZNIE Z KAPLICĄ DOENHOFFÓW WRAZ Z URZĄDZENIEM WNĘTRZA	A-66	11 lutego 1950	L.M.-13B-10/50
1473	DROGOSZE			PLEBANIA Z 2 SZAFAMI (W MIESZKANIU PROBOSZCZA)	A-67	11 lutego 1950	L.M.13B-8/50
1474	DROGOSZE			MUROWANY PAŁAC ŁĄCZNIE Z WYPOSAŻENIEM ARCHITEKTONICZNYM WNĘTRZA (KLATKA SCHODOWA, KOMINKI, SZTUKATERIE) ORAZ PARK	A-44	11 września 1949	L.K.Szt.IV-2-62/49
1726	DROGOSZE			ZESPÓŁ ZABUDOWY STAJNI W SKŁAD KTÓREGO WCHODZĄ: POZOSTAŁOŚCI STAJNI I UJEŹDŻALNI, SPICHLERZ, KUŹNIA WRAZ Z OTOCZENIEM	A-737	5 lutego 1968 i z dnia 19 maja 2004	WUOZ(AP)-2469-IZN-5340-113/2004
2933	DROGOSZE			BUDYNEK GOSPODARCZY - SPICHLERZYK	A-4044	11 lutego 1998	L.dz.PSOZ-IZN-5340/149/98
3452	GARBNO			CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI POŁOŻONY WOKÓŁ RUIN KOŚCIOŁA	A-1901	2 marca 1987	KL-5358-21/87
5419	MACIEJKI			ZAŁOŻENIE DWORSKO-PARKOWE	A-4580	9 czerwca 2000	PSOZ/IZN 5347-111/00
1480	MOŁTAJNY			KOŚCIÓŁ PW ŚW ANNY WRAZ Z WYPOSAŻENIEM WNĘTRZA W STYLU BAROKU I ROKOKA	A-105	27 czerwca 1953	KL.IV.37C/12/53
2934	MOMAJNY			KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. MATKI BOSKIEJ OSTROBRAMSKIEJ	A-4046	11 lutego 1998	L.dz.PSOZ-IZN-5340/146/98
1736	RODELE			PAŁAC WRAZ Z PARKIEM	A-1165	9 września 1968	-
3285	RODELE			PARK DWORSKI	A-1541	13 kwietnia 1984	KL-II-5347/84
3204	SILGINY			PARK KRAJOBRAZOWY	A-1323	2 marca 1981	KL-II-5347-11/81
3819	SILGINY			PAŁAC	A-3097	1 lutego 1991	PSOZ L.DZ. NR 227/91
1748	SKANDAWA			KARCZMA	A-1158	7 września 1968	-
2079	SKANDAWA			PARK	A-1330	23 czerwca 1981	KL-II-5347-36/81

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

3176	SKIERKI			PAŁAC	A-1319	18 lipca 1980	L.dz.KL-II-5345- 136/80
3240	SKIERKI			PARK KRAJOBRAZOWY	A-1517	13 stycznia 1984	KL-II-5347/6/84
3288	STARY DWÓR BARCIAŃSKI			PARK	A-1543	25 kwietnia 1984	KL-II-5347/35/
3300	ŚWIĘTY KAMIEŃ			PARK KRAJOBRAZOWY	A-1565	11 września 1984	KL-II-5347- 75/84
2936	WIELEWO			PAŁAC	A-3984	10 kwietnia 1997	L.dz.PSOZ-IZN- 5340/359/97
3251	WIELEWO			PARK DWORSKI	A-1484	5 grudnia 1983	KL-II-5347-35/83
1485	WINDA			KOŚCIÓŁ P.W. MATKI BOSKIEJ NIEUSTAJĄCEJ POMOCY WRAZ Z ROKOKOWYM WYPOSAŻENIEM WNĘTRZA I OTACZAJĄCYM GO CMENTARZEM	A-118	28 września 1953	KL.IV-37C/13/53
1744	WINDA			CHATA I OBORA	A-1160	8 września 1968	-

9.2 Zabytki inne niż archeologiczne, wpisane do gminnej ewidencji zabytków

W 2013 r. gmina Barciany sporządziła, na podstawie inwentaryzacji terenowej oraz materiałów WUOZ w Olsztynie, gminną ewidencję zabytków. Wykaz obiektów innych niż archeologiczne, wpisanych do gminnej ewidencji przedstawiono w Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ). Pełna lista liczy 506 obiektów.

9.3 Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Barciany znajduje się 7 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków. Ich lokalizację przedstawia Mapa 2.

Tabela 38. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do w rejestru zabytków.
Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

Numer w GEZ	Miejscowość	Obiekt	Nr wpisu do rejestru
138	RADOSZE	grodzisko staropruskie, wyżynne	C-125
202	BARCIANY	grodzisko pradziejowe	C-270
326	MOŁTAJNY	osada nawodna	C-228
378	GARBNO	grodzisko starożytne, stożkowe	C-209
379	GARBNO	cmentarzysko średniowieczne i nowożytne	C-210
412	BARCIANY	nawarstwienie kulturowe starego miasta	C-173
413	MOŁTAJNY	grodzisko i zameczysko średniowieczne	C-226

Ochronie konserwatorskiej podlegają także wszystkie pozostałe stanowiska archeologiczne. Pełen wykaz stanowisk znajduje się w Załączniku nr 1 – Lista stanowisk archeologicznych w gminie Barciany, a ich lokalizację przedstawia Mapa nr 2. (Źródło: *Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie*).

9.4 Strefy ochrony konserwatorskiej

Gmina Barciany posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębie geodezyjnym Barciany, przyjęty Uchwałą Nr XLII/175/2010 Rady Gminy Barciany z dnia 20 maja 2010 r.

Plan obejmuje cztery obszary:

- I. tereny zlokalizowane na północ od istniejącej zabudowy;
- II. tereny obejmujące północno-zachodni kraniec miejscowości;
- III. tereny zlokalizowane na zachód od cmentarza;
- IV. tereny zlokalizowane nad stawem w okolicach zamku.

Na terenie objętym planem obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefa „A” – pełnej ochrony konserwatorskiej (obszar IV)
- strefa „B” – ochrony konserwatorskiej (obszar IV i II)
- strefa „E” – ochrony ekspozycji (obszar IV)
- strefa „W” – ochrony archeologicznej (obszar IV).

9.5 Strefy ochronne ujęć wody

Wg informacji otrzymanych z Zakładu Usług Komunalnych i Mieszkaniowych w Barciany na terenie gminy Barciany 5 ujęć wody posiada strefy ochrony bezpośredniej:

- Barciany
- Moruny
- Asuny
- Kolwiny
- Skandawa

Brak jest wyznaczonych stref ochrony pośredniej.

9.6 Obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Warmińska

Północną połowę gminy Barciany pokrywa obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) Natura 2000 Ostoja Warmińska (kod PLB280015). Obszar został ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (jako OSO Warmińskie Bociany). Na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, powierzchnia tego obszaru została zwiększona do 145 342 ha, z czego w granicach gminy Barciany leży 17 850,8 ha (11%). Granice OSOP Ostoja Warmińska przedstawiono na Mapie 1.

Ostoja Warmińska została utworzona jako obszar Natura 2000 przede wszystkim w celu ochrony jednego gatunku – bociana białego, który osiąga tu największą liczebność i największe zagęszczenie w kraju. Jednakże jest to ostoja bardzo ważna również ze względu na inne gatunki ptaków. Według Standardowego Formularza

Danych (SDF), występują tu 93 gatunki ptaków waloryzujące obszary Natura 2000 (w tym 81 gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych). Jest wśród nich 38 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 15 gatunków z Polskiej czerwonej księgi zwierząt.

Na szczególną uwagę zasługują:

- najliczniejsza w Polsce lokalna populacja bociana białego;
- liczna populacja lęgowa dwóch innych rzadkich w kraju gatunków: orlika krzykliwego i żurawia;
- potwierdzone gniazdowanie dwóch skrajnie nielicznych w kraju gatunków: gadożera i łabędzia krzykliwego.

Przedmiotami ochrony w Ostoi Warmińskiej są następujące gatunki ptaków:

- bocian czarny
- bocian biały
- łabędź krzykliwy
- trzmielojad
- bielik
- błotniak stawowy
- błotniak łąkowy
- orlik krzykliwy
- zielonka
- derkacz
- żuraw
- siewka złota – przelotna
- zimorodek
- dzięcioł zielonosiwy
- dzięcioł białogrzbiety
- muchołówka mała
- łabędź niemy
- gągoł
- tracz nurogęs
- samotnik
- brodziec piskliwy

Najważniejsze zagrożenia dla występujących na terenie Ostoi Warmińskiej cennych gatunków ptaków i ich siedlisk oraz dla różnorodności biologicznej tego obszaru to:

- zaniechanie systemu ekstensywnego rolnictwa,
- rozwój rolnictwa intensywnego,
- zmniejszanie się powierzchni terenów otwartych w wyniku zalesiania nieużytków porolnych przejętych przez Lasy Państwowe, a także śródleśnych enklaw,
- osuszanie lasów i borów bagiennych oraz śródleśnych mokradeł,
- prowadzenie zrębów zupełnych na obszarze najcenniejszych siedlisk leśnych: grądów, lęgów i olsów.

Obecnie opracowywany jest Plan Zadań Ochronnych dla Ostoi Warmińskiej. Do czasu przyjęcia PZO, na terenie Ostoi obowiązują przepisy powszechne, które nakazują ocenę wszelkich przedsięwzięć pod kątem ich oddziaływania na przedmioty ochrony w danym obszarze Natura 2000 oraz unikanie wszelkich przedsięwzięć mogących

pogorszyć stan zachowania przedmiotów ochrony. W obszarach Natura 2000 obowiązują odrębne zasady uzgadniania inwestycji i oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

9.7 Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja nad Oświnem

W północno-wschodniej części gminy Barciany, w okolicach miejscowości Święty Kamień, położony jest niewielki fragment obszaru o znaczeniu wspólnotowym (OZW) Natura 2000 Ostoja nad Oświnem (kod PLH280044). Granice Ostoi przedstawiono na Mapie nr 1.

Specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) znajdujący się na terenie gminy w całości leży na terenie wchodzącym w skład obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Warmińska.

Na obszarze Ostoi nad Oświnem stwierdzono obecność sześciu rodzajów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

Roślinność obszaru budują fitocenozy ponad 50 zespołów i zbiorowisk roślinnych.

W obszarze tym występuje ponad 20 gatunków zwierząt „naturowych”. Występuje tu kilkanaście gatunków ptaków wpisanych do Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i przynajmniej dziesięć gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. W ostoi występują również liczne gatunki zwierząt chronionych i zagrożonych w Polsce, w tym borsuk, łoś czy skójką malarska.

Duże zróżnicowanie siedlisk występujących na terenie ostoi zdecydowało o bogactwie flory tego obszaru. Łącznie na obszarze włączonym do Ostoi nad Oświnem odnotowano 57 chronionych gatunków roślin. Badania porostów wykazały ponad 30 taksonów tych organizmów. Wśród nich są gatunki chronione i zagrożone w skali kraju, m.in.: obrotnica rzęskowata, pawężnica jabłkowata, mąkla tarninowa, odnożyca kępkowa i odnożyca opylona. Odnotowano również chronione gatunki grzybów, wśród nich: purchawicę olbrzymią i smardza jadalnego.

Przedmiotami ochrony w Ostoi nad Oświnem są:

- *następujące typy siedlisk:*
  - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion i Potamion
  - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)
  - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
  - grąd środkowoeuropejski i kontynentalny
  - bory i lasy bagienne
  - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe
- *następujące gatunki zwierząt:*
  - *ssaki:*
    - nocek łydkowłosy
    - bóbr europejski
    - wydra
  - *plazy i gady:*
    - traszka grzebieniasta
    - kumak nizinny

- żółw błotny
- ryby:
  - różanka
  - piskorz
  - koza pospolita
- bezkręgowce:
  - pachnica dębowa

Najważniejsze zagrożenia dla ostoi to:

- eutrofizacja i wypływanie Jeziora Oświn,
- eutrofizacja torfowisk,
- zaprzestanie użytkowania łąk i ich zalesianie,
- presja łowiectwa,
- kłusownictwo,
- masowe występowanie szkodników (dębu – opiętka dwuplamkowego i jesionu – jesionowca pstrego).

Obecnie trwają prace nad opracowaniem Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru. Podobnie, jak w obszarach specjalnej ochrony ptaków, również w specjalnych obszarach ochrony siedlisk, jakim jest Ostoja nad Oświnem, do czasu przyjęcia PZO przepisy powszechne, które nakazują ocenę wszelkich przedsięwzięć pod kątem ich oddziaływania na przedmioty ochrony w danym obszarze Natura 2000 oraz unikanie wszelkich przedsięwzięć mogących pogorszyć stan zachowania przedmiotów ochrony.

9.8 Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber

Przez gminę Barciany, wzdłuż jej zachodniej granicy przebiega fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber (pas zaczynający się powyżej miejscowości Kreliekijmy i kończący się w okolicach miejscowości Rzymek. Granice obszaru przedstawiono na Mapie nr 1.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber obowiązują przepisy Rozporządzenia nr 157 wojewody warmińsko-mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 198, poz. 3108).

9.9 Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn

Przez gminę Barciany, wzdłuż jej wschodniej granicy przebiega fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn (odcinek zaczynający się przy południowej granicy gminy w okolicach Asun, biegnący przez Sławosze i kończący się na północ od Suchawy. Granice obszaru przedstawiono na Mapie nr1.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn obowiązują przepisy Rozporządzenia nr 149 wojewody warmińsko-mazurskiego z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 179, poz. 2634).

9.10 Pomniki przyrody

Wykaz pomników przyrody w gminie Barciany przedstawiono w Tabeli 38.

Tabela 39. Wykaz pomników na terenie gminy Barciany. Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

Nr ew.	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m.]	Lokalizacja	Rok uznania za pomnik przyrody
9	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> – 35 szt	100-180	27-32	L-ctwo Bobry, oddz. 189b (1965)	1952
399	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	520	26	Arklity, w b. parku k. pałacu	1984
642-645	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	425-590	27-30	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Dąbrowa, oddz. 16a, ur. Kemlak	1994
646	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	520	23	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 218 f	1994
647	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	670	21	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, 40 m od drogi Frączkowo-Skandawa	1994
648	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	320	32	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 270 b	1994
649	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	330	32	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 270 b	1994
650	grab pospolity <i>Carpinus betulus</i>	240	23	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 269 c	1994
651	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	420	32	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 266 a	1994
652	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	28	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 265 c	1994
653	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	30	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Bobry, oddz. 265 c	1994
680	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	390	21	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 356 f	1994
681	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	490	21	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 356 f	1994
682	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	390	23	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 356 f	1994
683-688	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380-480	21-23	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 357 a	1994
689	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> – 2 szt.	290, 440	25	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 357 c	1994
691-694	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 4 szt.	380-510	22	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 355 f	1994
695	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	420	21	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 355 f	1994
696	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	400	20	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Królikarnia, oddz. 355 f	1994
714	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	25	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Łączki, oddz. 11 g	1994
779-785	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 7 szt.	300-410	21-23	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
786-790	modrzew europejski <i>Larix decidua</i> – 5 szt.	195-300	20-23	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
791	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	23	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
792	dąb szypułkowy	490	26		

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

	<i>Quercus robur</i> buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	320	26	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy, oddz. 356 d	1994
	modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	420	26		
793	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	380, 400	26	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy, oddz. 356 d	1994
794	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	515	24	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
795	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	550	26	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
796	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	350	21	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
797	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	21	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
798	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	22	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
799	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	480	23	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
800	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	420	25	N-ctwo Srokowo, m. Drogosze, park przypałacowy	1994
1391	klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	283	18	Park w Skandławkach	2007
1392	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	250	26	Park w Skandławkach	2007
1392	klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	288	20	Park w Skandławkach	2007
1393	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	341	25	Park w Skandławkach	2007
1394	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	303	26	Park w Skandławkach	2007
1395	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	318	25	Park w Skandławkach	2007
1396	grupa 3 drzew: jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	282 251 189+254	25	Park w Skandławkach	2007
1397	robinia akacja <i>Robinia pseudoacacia</i>	310	16	Park w Skandławkach	2007
1398	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	357	24	Park w Skandławkach	2007
-	Aleja: lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	160-338	-	śródpolna dwustronna, jednorzędowa zwarta aleja przy drodze nr 607 na odcinku Barciany - Srokowo	2009

9.11 Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Barciany nie ma wyznaczonych użytków ekologicznych.

10. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Barciany nie stwierdzono występowania naturalnych zagrożeń geologicznych.

11. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN I ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

11.1 Złoże kopalin

Na terenie gminy Barciany znajduje się jedno złoże torfowe (Mapa 1). Nosi ono nazwę Skandawa-C, zlokalizowane jest w okolicach miejscowości Piskorze i jest złożem rozpoznany wstępnie.

11.2. Wody wglębne

Wody podziemne stanowią główne źródło zaopatrzenia mieszkańców gminy Barciany w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze.

Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych. Jedynie na obszarze ciągnącym się od miejscowości Radosze na południu do miejscowości Solkienniki i Markuzy na północy występuje dodatkowo poziom wodonośny trzeciorzędowy.

Warstwy utworów wodonośnych w czwartorzędowym piętrze wodonośnym mają miąższość od 0,5 m do 24 m. Warstwy mają prawie poziomy przebieg. Ze względu na genezę (osady międzymorenowe i śródmorenowe) są one nieciągłe. Powoduje to, że głębokość do pierwszego ujmowanego poziomu wodonośnego wynosi od 0 m (praktycznie na powierzchni terenu) do 174 m.

Główny poziom wodonośny położony jest najpłycej w okolicach Błędowa (< 5 m), a najgłębiej na wschód od Skandawy (szeroki pas o głębokości przekraczającej 150 m).

Wydajność studni wierconych na obszarze gminy Barciany jest zróżnicowana (od 2 do 120 m³/h). Najniższe wydajności stwierdza się w okolicach Radosz (2-10 m³/h). Na przeważającym terenie wydajność mieści się w przedziale od 30 do 70 m³/h, a w okolicach Gęsich Gór jest najwyższa (70-120 m³/h).

Na przeważającym obszarze gminy Barciany stopień zagrożenia wód podziemnych jest niski lub bardzo niski. Wysoki stopień zagrożenia występuje w obszarze w pobliżu następujących miejscowości: Błędowo, Bobrowo, Cacki i Czaczek. Średni stopień zagrożenia występuje w okolicach Głowczyna i Suchawy oraz w okolicach Kiemławek Wielkich.

Jeżeli chodzi o jakość wód podziemnych, to najczęściej przekraczalne są dopuszczalne wartości dla żelaza i manganu. W kilku przypadkach przekroczone są dopuszczalne stężenia związków azotu. I klasa czystości występuje jedynie w okolicach Kolwin.

Prawie cały obszar gminy Barciany położony jest pomiędzy Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych nr 205 (subzbiornikiem Warmia) i 206 (zbiornikiem Wielkich Jezior Mazurskich).

12. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie gminy Barciany nie ma terenów górniczych ani obszarów górniczych.

13. SYSTEMY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.1 Drogi

Podstawowy układ drogowy gminy Barciany o znaczeniu regionalnym i lokalnym tworzą drogi wojewódzkie:

- Nr 591 Kętrzyn – Barciany – Michałkowo – granica państwa o długości (na terenie gminy) – 26,425 km; klasa Z
- Nr 590 Korsze – Barciany - o długości – 8,258 km; klasa Z

oraz drogi powiatowe o łącznej długości 115km.

Uzupełnienie układu komunikacyjnego stanowi 60 dróg gminnych o znaczeniu lokalnym, liczących łącznie 103km. Listę dróg powiatowych i gminnych przedstawiają odpowiednio Tabele 40 i 41.

Tabela 40. Drogi powiatowe na terenie gminy Barciany. Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Kętrzynie

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi
1	1396N	Sępopol – Lwowie - Michałkowo
2	1398 N	Sątoczno - Skandawa - dr. woj. nr 591 (Kotki)
3	1581 N	Dzietrychowo - Drogosze - Kiemławki Wielkie
4	1584 N	dr. woj. nr 592 - Jezewo - Winda - Jankowice - Srokowo
5	1586 N	Gawłuny - Borki - Skierki (dr. woj. nr 591)
6	1590 N	Rodele - Ogródki - Srokowo
7	1592 N	Barciany - Ogródki
8	1701 N	Garbno - Skandawa
9	1703 N	Skandawa - Krymlawki
10	1707 N	Drogosze - Garbno
11	1711 N	Aptynty - Asuny - Św. Kamień - Wilczyny - Srokowo (dr. woj. nr 650)
12	1713 N	Mołtajny - Barciany
13	1715 N	Gęsiki - Barciany
14	1717 N	Suchawa - dr. woj. nr 650
15	1719 N	dr. woj. nr 650 - Ogródki - Jankowice
16	1721 N	Barciany - Taborzec - Skoczewo
17	1725 N	Barciany – Srokowo – Stara Różanka
18	1727 N	Winda - Nowa Różanka
19	1985 N	Momajny - Skandawa

Tabela 41. Drogi gminne na terenie gminy Barciany. Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Barcianach

Lp.	Nr ewidencyjny drogi	Nazwa drogi
1	125001 N	granica gminy (Warnikajmy) - droga powiatowa nr 1396 N
2	125002 N	granica gminy (Łoskajmy) - droga powiatowa nr 1396 N

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

3	125003 N	droga gminna nr 125002 N - droga powiatowa nr 1701 N
4	125004 N	dr. gminna nr 125003 N- dr. powiatowa nr 1396 N
5	125005 N	Dobrzykowo - droga powiatowa nr 1396 N
6	125006 N	droga powiatowa nr 1396 N - Solkieniki
7	125007 N	droga gminna nr 125006 N - (droga wewnętrzna)
8	125008 N	dr. powiatowa nr 1701 N - Krelikiejmy kol. - Krelikiejmy
9	125009 N	granica gminy (Lwowiec) - Krelikiejmy kol. - Silginy
10	125010 N	Solkieniki - Silginy
11	125011 N	Krelikiejmy - Krelikiejmy kol.
12	125012 N	droga powiatowa nr 1581 N - Krelikiejmy kol.
13	125013 N	Momajny kol. - Momajny
14	125014 N	Momajny kol. - dr. gminna nr 125013 N
15	125015 N	Piskorze - dr. powiatowa nr 1985 N
16	125016 N	Skandawa - droga powiatowa nr 1398 N (park)
17	125017 N	droga powiatowa nr 1398 N - Skandawa kol.
18	125018 N	droga powiatowa nr 1398 N - Krzczewo - Modgarby
19	125019 N	Modgarby - Kudwiny
20	125020 N	droga powiatowa nr 1703 N - Drogosze
21	125021 N	droga powiatowa nr 1707 N - Rzymek
22	125022 N	droga wojewódzka nr 590 - Garbnik - Kapławki - Radosze
23	125023 N	droga gminna nr 125022 N - Wilkowo Małe - droga gminna nr 125022 N
24	125024 N	Wilkowo Małe - droga gminna nr 125023 N
25	125025 N	Radosze - Taborzec
26	125026 N	granica gminy - Borszyny - Kiemławki Małe
27	125027 N	droga powiatowa nr 1581 N - Płatławki
28	125028 N	granica państwa - Duje - Asuny -
29	125029 N	granica państwa - Duje
30	125030 N	Duje - Górki
31	125031 N	granica państwa - Asuny
32	125032 N	Górki - Mołtajny
33	125033 N	Mołtajny - Sławosze
34	125034 N	dr powiatowa nr 1713 N (Bobrowo) - Cacki - Suchawa - Suchawa kol.
35	125035 N	droga powiatowa nr 1713 N (Bobrowo) - Bobrowo kol.
36	125036 N	dr. gminna nr 125034 N - Suchawa - Gościeradowo - Gęsiki - dr. powiatowa nr 1713 N
37	125037 N	Gęsiniec Wielki kol. - droga powiatowa nr 1713 N
38	125038 N	Gęsiniec Wielki - droga powiatowa nr 1713 N
39	125039 N	Gęsiniec Wielki - Gęsiki
40	125040 N	Barciany (ul. Nowa)
41	125041 N	Barciany (ul. Piotrowskiego)
42	125042 N	Barciany (ul. Kościelna)
43	125043 N	Barciany (ul. Mickiewicza)
44	125044 N	Barciany (ul. Młynowa)
45	125045 N	Barciany (ul. Podfabryczna)
46	125046 N	Barciany (ul. Fabryczna)
47	125047 N	Barciany (ul. Szkolna)
48	125048 N	Barciany (ul. Ślepa)
49	125049 N	droga powiatowa nr 1592 N - Pastwiska
50	125050 N	Ogródki kol. - droga powiatowa nr 1592 N
51	125051 N	droga powiatowa nr 1590 N - Debiany kol.
52	125052 N	Gumniska - droga powiatowa nr 1590 N - droga gminna nr 125051 N
53	125053 N	droga powiatowa nr 1584 N- Niedziałki
54	125054 N	Dębiany - Niedziały
55	125055 N	droga wojewódzka nr 591 (Winda) - Niedziały - droga powiatowa nr 1584 N (Niedziały)

56	125056 N	Pieszewo - droga powiatowa nr 1584 N
57	125057 N	droga wojewódzka nr 591 - Winda - droga powiatowa nr 1584 N
58	125058 N	droga powiatowa nr 1584 N - granica gminy (Szczeciniak)
59	125059 N	droga powiatowa nr 1727 N - Winda kol.
60	125060 N	granica gminy - Rowy - Skierki

13.2 Zaopatrzenie w wodę

Woda na potrzeby zaopatrzenia mieszkańców gminy Barciany w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze pochodzi ze źródeł wód podziemnych. Z uwagi na ponadnormatywną zawartość w tej wodzie głównie związków żelaza i manganu, jest ona uzdatniana.

W stosunku do 2007 r. zwiększyła się liczba mieszkańców gminy zaopatrywanych w wodę z wodociągów gminnych. Zbudowano wodociąg z Momajm do Michałkowa.

W okolicach miejscowości Aptynty, woda na potrzeby mieszkańców kupowana jest od gospodarstwa rolnego.

Z hydroforni Kotki (wodociąg Agencji Nieruchomości Rolnych) woda dostarczana jest do Frączkowa, Ruty, Błędowa.

Istnieje projekt sieci wodociągowej dla okolic Skandawy – zasilanie z gminnej sieci wodociągowej. Obecnie w Skandawie wodociąg dochodzi do stacji kolejowej. Ze Skandawy będzie budowany wodociąg do Frączkowa i do Modgarb.

Wodę doprowadzono również do miejscowości Solkienniki, Garbno, Dobrzykowo.

Ze Skandawą połączone są również wodociągami Silginy i dalej Krelikiejmy, następnie Krzczewo i dalej Modgarby i Drogosze. Z Drogosza wodociąg ciągnie się dalej do miejscowości Kolwiny i w drugą stronę do miejscowości Rzymek.

Wybudowano również wodociąg łączący z siecią gminną miejscowości Wilkowo Wielkie, Wilkowo Małe i Kapłanki.

Odcinek od Asun do Sławosz jest zwodociągowany. Wodociąg dochodzi również do Mołtajn i mieszkańcy tej miejscowości są podłączeni do wodociągowej sieci gminnej.

Na odcinku między Mołtajnami a Aptyntami woda jest kupowana od gospodarstwa rolnego.

Z hydroforni Barciany woda doprowadzana jest do miejscowości Gęsiniec Wielki i dalej aż do Bobrowa przez Suchawę.

W wodę z Barcian zaopatrywane są też miejscowości Gumniska, Ogródki, Pastwiska, a także Radosze. Z Radosza sieć wodociągowa prowadzi do miejscowości Krymlawki.

Do wodociągu podłączone są również Gęsie Góry, a z drugiej strony także Stary Dwór Barciański.

Z miejscowości Moruny, prowadzi wodociąg do Skierok. Zbudowano również wodociąg do Kiemławek Wielkich (wycofano hydrofornię). Dalej wodociąg dochodzi

do Podławek i Rowów. Sieć wodociągowa doprowadzona jest również do miejscowości Staniszewo i Szaty Wielkie.

Z miejscowości Skierki wodociąg dochodzi do Winda i dalej do miejscowości Niedziały i Niedziałki. Sieć wodociągowa dochodzi też do miejscowości Markławki i dalej do miejscowości Rodele. Z Winda poprowadzono wodociąg do gospodarstwa rolnego.

Za eksploatację wodociągów gminnych odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Barcianach.

13.3 Odprowadzenie ścieków

Gmina Barciany skanalizowana jest tylko częściowo. Wg danych GUS, w latach 2007-2011 długość czynnej sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 5,5 km (z 20,6 km do 26,1 km), przy czym liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej wzrosła z 2228 osób do 2533 osób.

Planuje się budowę ok. 16 km sieci kanalizacyjnej na odcinku Momajny – Michałkowo, odprowadzającej ścieki do oczyszczalni Frączkowo. Obecnie zadanie to jest na etapie projektowania/przetargu na wykonawstwo.

Skanalizowane są miejscowości Aptynty i Mołtajny (nie wszystkie budynki są podłączone do sieci). Kanalizacja jest również w miejscowościach Stary Dwór barciański i Gęsiki. Krótkimi odcinkami kanalizacja doprowadzona jest do miejscowości Gęsiniec Wielki.

Z Barcian kanalizacja dochodzi tylko do Radosz Górnych.

Z Winda kanalizacja poprowadzona jest do Markławki i Rodeli.

Trwa budowa oczyszczalni ścieków w Podławkach, do której podłączone zostaną Kiemławki Wielkie i Kiemławki Małe.

Obecnie na terenie gminy Barciany działają następujące oczyszczalnie ścieków:

- Frączkowo
- Winda
- Barciany
- Aptynty
- Mołtajny
- Drogosze

Za eksploatację urządzeń kanalizacyjnych na terenie gminy odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Barcianach.

13.4 Gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami w gminie Barciany jest prowadzone na podstawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, uchwalonym Uchwałą

nr XXVII/177/2013 Rady Gminy Barciany z dnia 21 lutego 2013r. Odpady komunalne zbierane są w sposób selektywny obejmujący następujące frakcje: papier, tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, popiół, żużel oraz odpady biodegradowalne. Do powstałego na terenie gminy punktu gromadzenia odpadów można przekazywać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie, akumulatory, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane, rozbiórkowe, chemikalia oraz zużyte opony.

Za odbiór wytwarzanych na terenie gminy Barciany odpadów odpowiada Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej KOMUNALNIK Sp. z o.o. z Kętrzyna.

Odpady wywożone są do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w Sękitach (Biszynek).

Na terenie gminy nie występują tereny składowisk odpadów, które poddawane są (lub będą) rekultywacji.

Sposób postępowania z odpadami zawierającymi azbest jest realizowane w oparciu o gminny program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, uchwalony Uchwałą Nr VIII/49/2011r. Rady Gminy Barciany z dnia 16 czerwca 2011r.

13.5 Elektroenergetyka

Napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV Kętrzyn - Wydminy, przebiegająca przez południowo-wschodni teren gminy Barciany, przeznaczona jest do demontażu (w czasie opracowywania Studium został ogłoszony przetarg na demontaż tej linii). Decyzję o likwidacji podjęto ze względu na zły stan tej linii, która z tego powodu jest nieczynna już od 1992 r.

Przez gminę przebiega linia elektroenergetyczna napowietrzna SN 15 kV Kętrzyn - Drogosze.

Istniejący układ i stan sieci SN 15 kV zabezpiecza aktualne potrzeby energetyczne gminy i nie stwarza ograniczeń rozwoju.

13.6 Gazownictwo

Według informacji uzyskanych z Pomorskiej Spółki Gazownictwa, gazociąg prowadzony do Barcian przechodzi przez Stary Dwór Barciański. Możliwe jest więc podłączenie do sieci odbiorców z Barcian oraz ewentualnie ze Starego Dworu Barciańskiego.

13.7 Ciepłownictwo

W gminie Barciany funkcjonuje kotłownia osiedlowa w Drogoszach obsługująca trzy bloki osiemnastorodzinne oraz trzy kotłownie w Barcianach (na ul. Sportowej, Piotrowskiego i Wojska Polskiego). Wszystkie te kotłownie są kotłowniami ekologicznymi (biomasa lub biomasa/olej opałowy).

Większość budynków mieszkalnych w gminie korzysta z indywidualnych źródeł ciepła.

13.8 Telekomunikacja

W ostatnich latach nastąpił dynamiczny rozwój telefonii, zarówno stacjonarnej jak i komórkowej. Na terenie gminy Barciany obecni są wszyscy operatorzy telekomunikacyjni działający w Polsce oferujący cały wachlarz usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych. Niewielkie problemy z dostępem zdarzają się w okolicach granicy z Federacją Rosyjską (miejscowość Asuny).

13.9 Ocena stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Biorąc pod uwagę niską gęstość zaludnienia, układ sieci drogowej w gminie należy uznać za wystarczający. Stan techniczny dróg wojewódzkich 591 i 590 jest na większości odcinków dobry lub średni. Natomiast drogi powiatowe i gminne są w części w złym stanie technicznym. Parametry techniczne tych dróg, w tym m.in. szerokość jezdni, nośność, wyprofilowanie oraz skrzyżowania, w wielu miejscach nie odpowiadają wymogom technicznym wynikającym z przepisów. Dużą szansą rozwoju gminy mogą być planowane inwestycje z zakresu modernizacji linii kolejowych oraz budowa przejścia granicznego w Michałkowie.

Wg danych GUS wynika, że ok. 80% ludności zamieszkującej gminę zaopatrywana jest w wodę z wodociągów grupowych, pozostali mieszkańcy zamieszkujący niewielkie wsie korzystają z indywidualnych studni wierconych lub kopanych. Stopień zwodociągowania gminy jest wyższy w porównaniu z obszarami wiejskimi kraju i nie stanowi bariery dla rozwoju gminy.

Ludność korzystająca z sieci kanalizacji sanitarnej stanowi ok. 42 % mieszkańców gminy. Biorąc pod uwagę niską gęstość zaludnienia, dalsze rozwiązywanie gospodarki ściekowej powinno odbywać się w oparciu o rozwiązania lokalne w granicach poszczególnych wsi bądź oczyszczalnie przydomowe. Budowa długich kolektorów przerzutowych wydaje się nieracjonalna na terenie gminy.

Istniejący układ i stan sieci SN 15 kV zabezpiecza aktualne potrzeby energetyczne gminy i nie stwarza ograniczeń rozwoju.

Istniejący, zdecentralizowany system zaopatrzenia w ciepło jest adekwatny w świetle rozproszenia zabudowy i w pełni zabezpiecza potrzeby grzewcze. System ten należy jednak udoskonalać poprzez termomodernizację budynków oraz ewentualne wykorzystanie odpadów rolniczych do rozwoju energetyki opartej na biomasie.

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Planowanymi zadaniami służącymi realizacji ponadlokalnych celów publicznych są :

- kompleksowa modernizacja linii kolejowej 353 Poznań –Skandawa
- modernizacja dróg wojewódzkich nr 590 Korsze–Barciany i nr 591 granica państwa (Michałkowo)–Mrągowo do parametrów technicznych klasy G:
- modernizacja linii o torze szerokim 205 Gradowo–Wielewo– Żelaznodaroznyj
- budowa lokalnego drogowego przejścia granicznego Michałkowo
- rozbudowa i modernizacja kolejowego przejścia granicznego Skandawa

- realizacja i wspieranie programów małej retencji i zalesień na obszarach węzłów hydrograficznych i zachwianej równowagi przyrodniczej w stosunkach wodnych - Zlewnia rzeki Guber,
- utrzymanie w sprawności systemów melioracyjnych

15. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

Na terenie gminy Barciany występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej – zasięg strefy zalewu zgodnie ze „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – etap I, dla rzeki Guber”.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Załącznik nr 1 - Stanowiska archeologiczne w gminie Barciany

Lp	Miejscowość	Nr stanowiska	Funkcja obiektu	Kultura	Blizsza chronologia	Materiał masowy	Znaleziska wyodrębnione
AZP 16-70							
1	Niedziały	1	śląd osadnictwa	nowożytna	XVI-XVIII w.	3 fr. ceramiki	
2	Winda	2	śląd osadnictwa		neolit		
3	Skoczewo (PGR)	3	osada		średniowiecze	fr. ceramiki	
4	Niedziały	4	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	nowożytna	XVII-XVIII w. średniowiecze	7 fr. ceramiki 1 fr. ceramiki	
5	Staniszewo	8	śląd osadnictwa	nowożytna	XVI-XVIII w.	9 fr. ceramiki	
6	Skierki	9	osada śląd osadnictwa osada	nowożytna	XV-XVIII w. średniowiecze pradzieje	44 fr. ceramiki 7 fr. ceramiki 7 fr. ceramiki	
7	Winda	10	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	nowożytna	XV-XVI w.	8 fr. ceramiki 2 fr. ceramiki	
8	Skierki	11	śląd osadnictwa	nowożytna	XV-XVI w.	4 fr. ceramiki	
9	Winda	12	śląd osadnictwa śląd osadnictwa			15 fr. ceramiki 1 fr. ceramiki	
10	Winda	13	śląd osadnictwa	nowożytna	XVI-XVII w.	6 fr. ceramiki	
11	Winda	14	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	nowożytna	XVI w. średniowiecze	5 fr. ceramiki 1 fr. ceramiki	
12	Winda	15	śląd osadnictwa	nowożytna	XV-XVI w.	10 fr. ceramiki	
13	Niedziały	16	śląd osadnictwa	nowożytna	XVI w.	7 fr. ceramiki	
14	Skierki	21	śląd osadnictwa	nowożytna	XVIII w.	10 fr. ceramiki	
15	Skierki	22	śląd osadnictwa	nowożytna	XVI-XVII w.	6 fr. ceramiki	znaleziska wyodrębnione
AZP 16-69							
16	Borszyny	1	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	- - -	wczesne średniowiecze (X - XI w.) późne średniowiecze nowożytność	1 fr. ceramiki 3 fr. ceramiki 5 fr. ceramiki	
17	Kiemławki Małe	2	śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (X - XI w.) późne średniowiecze nowożytność	1 fr. ceramiki 18 fr. ceramiki 9 fr. ceramiki	
18	Kiemławki Małe	3	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	KKZB	WGŻ wczesne średniowiecze (X - XI w.) późne średniowiecze nowożytność	1 fr. ceramiki 4 fr. ceramiki 3 fr. ceramiki 8 fr. ceramiki	
19	Szaty Wielkie	4	śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada		wczesne średniowiecze (X - XI w.) późne średniowiecze nowożytność	3 fr. ceramiki 9 fr. ceramiki 6 fr. ceramiki	1 fr. pokrywki

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

20	Szaty Wielkie	5	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (X - XI w.)	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
21	Kiemławki Małe	13	osada		późne średniowiecze	16 fr. ceramiki	
22	Barciany	14	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (X - XI w.)	2 fr. ceramiki, 1 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze	23 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	118 fr. ceramiki	
23	Podławki	16	osada		późne średniowiecze	16 fr. ceramiki	
24	Kiemławki Wielkie	18	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (X - XI w.)	2 fr. ceramiki	1 prześlik gliniany
			osada		późne średniowiecze	11 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	6 fr. ceramiki	
25	Szaty Wielkie	19	osada		późne średniowiecze	10 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	11 fr. ceramiki	
26	Kiemławki Wielkie	20	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	25 fr. ceramiki	
27	Szaty Wielkie	21	osada		późne średniowiecze	8 fr. ceramiki	
28	Ostry Róg	22	osada		późne średniowiecze	11 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	10 fr. ceramiki	
29	Borszyny	23	osada		późne średniowiecze	59 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	25 fr. ceramiki	
AZP 15-70							
30	Dębiany	8	śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
31	Ogródki	10	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki; 1 z polewą brąz. i ornament	
33	Ogródki	12	śląd osadnictwa		nowożytność	6 fr. ceramiki	
34	Ogródki	13	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (X - XI w.)	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
35	Niedziały	14	śląd osadnictwa		XIV w.	1 fr. ceramiki	
36	Dębiany	15	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	1 dno
37	Dębiany	16	śląd osadnictwa		średniowiecze	1 fr. ceramiki	-
			śląd osadnictwa		nowożytność	-	1 dno
38	Dębiany	17	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	1 wylew
39	Debiany	18	śląd osadnictwa		średniowiecze	3 fr. ceramiki	-
40	Niedziałki	19	osada		okres letański, średniowiecze, nowożytność	liczne fr. ceramiki o różnych technologiach wykonania	-
			znalezisko luźne		epoka kamienna	-	wygładz. kamień
41	Ogródki	21	śląd osadnictwa		XIV w.	-	1 dno
			śląd osadnictwa		XV	5 fr. ceramiki	
42	Rodele	22	śląd osadnictwa		średniowiecze	2 fr. ceramiki	1 fr. ucha
43	Rodele	23	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
44	Ogródki	24	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	1 dno, 1 fr. ucha
45	Niedziałki	25	śląd osadnictwa		średniowiecze	1 fr. ceramiki	3 wylewy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			śląd osadnictwa		nowożytność	-	1 fr. szklanego wylewu
46	Niedziałki	26	osada		późne średniowiecze	9 fr. ceramiki	2 wylewy
47	Dębiany	27	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	1 fr. nóżki
48	Dębiany	28	śląd osadnictwa śląd osadnictwa		późne średniowiecze nowożytność	1 fr. ceramiki 1 fr. ceramiki	
49	Ogródki	31	śląd osadnictwa		XIII-XIV w.	1 fr. ceramiki	1 wylew
50	Ogródki	32	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	-	1 fr. ucha, 1 wylew
51	Ogródki	33	śląd osadnictwa		średniowiecze	-	1 dno
śląd osadnictwa				XIV w.	5 fr. ceramiki	1 fr. ornamentu, 1 wylwew	
śląd osadnictwa				XV-XVI w.	-	1 szkło	
52	Rodele	34	śląd osadnictwa		średniowiecze	2 fr. ceramiki	1 fr. ucha
53	Dębiany	35	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
54	Ogródki	36	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	1 wylwe
55	Ogródki	37	śląd osadnictwa		XIII w.	-	1 wylew
śląd osadnictwa				późne średniowiecze	-	1 dno	
56	Ogródki	38	śląd osadnictwa		średniowiecze	-	1 dno
śląd osadnictwa				późne średniowiecze	1 fr. ceramiki		
57	Dębiany	39	osada		wczesna epoka żelaza, wczesne średniowiecze, nowożytność	10 fr. ceramiki	
śląd osadnictwa				późne średniowiecze	3 fr. ceramiki		
58	Dębiany	40	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	1 wylew
59	Dębiany	41	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
śląd osadnictwa				późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	1 fr. ucha, 1 wylew	
60	Dębiany	42	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	1 fr. ucha z brąz. polewą
61	Ogródki	43	osada		wczesne , średniowiecze	liczne fr. ceramiki o różnej technice wykonania	-
śląd osadnictwa				neolit	-	1 fr. łuszczyki krzemiennej	
śląd osadnictwa				późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	2 wylewy	
62	Ogródki	44	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	3 wylewy, 1 dno, 1 fr. ucha
63	Ogródki	45	śląd osadnictwa		średniowiecze	2 fr. ceramiki	1 wylew
64	Ogródki	46	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
65	Niedziały	48	osada		około lateński, około rzymski, wczesne średniowiecze, nowożytność	liczne fr. ceramiki o różnej technice wykonania	1 fr. kafła
66	Niedziałki	51	znalezisko luźne		-	-	siekierka kamienna, skośna
AZP 15-69							
67	Barciany	1	grodzisko		wczesne średniowiecze		
68	Barciany	2	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	1 krzemień
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	17 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	94 fr. ceramiki	1 fr. szkła
			śląd osadnictwa		nieokreślona		przedmiot metalowy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

69	Barciany	3	śląd osadnictwa	kundyjska	neolit	1 krzemienny pótylczak	
70	Radosze	4	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	13 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	30	
71	Radosze	5	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	6 fr. ceramiki	
72	Radosze	6	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	18 fr. ceramiki	
73	Barciany	7	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	8 fr. ceramiki	
74	Barciany	8	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	15 fr. ceramiki	
75	Radosze	9	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	9 fr. ceramiki	
76	Radosze	10	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	12 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	22 fr. ceramiki	
77	Radosze	11	śląd osadnictwa		nowożytność	9 fr. ceramiki	
78	Radosze	12	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
79	Radosze	13	osada		wczesna epoka żelaza	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	12 fr. ceramiki	
80	Radosze	14	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	12 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	7 fr. ceramiki	
81	Radosze	15	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	8 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	7 fr. ceramiki	
82	Kąplawki	16	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	10 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	12 fr. ceramiki	
83	Wilkowo Małe	17	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	8 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	15 fr. ceramiki	
84	Kąplawki	18	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	10 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	33 fr. ceramiki	
85	Radosze	19	osada		późne średniowiecze	34 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	24 fr. ceramiki	
86	Radosze	20	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	10 fr. ceramiki	
87	Radosze	21	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
88	Radosze	22	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
89	Radosze	23	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
90	Taborzec	24	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	15 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

91	Skoczewo	25	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	1 fr. ceramiki	
92	Markławka	26	śląd osadnictwa	starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	10 fr. ceramiki	
93	Rodele	27	osada	wczesna epoka żelaza	13 fr. ceramiki	
			osada	późne średniowiecze	38 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	28 fr. ceramiki	
94	Gumniska	28	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	8 fr. ceramiki	
95	Radosze	29	śląd osadnictwa	nowożytność	26 fr. ceramiki	
96	Radosze	30	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	6 fr. ceramiki	
97	Radosze	31	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	20 fr. ceramiki	
98	Barciany	32	śląd osadnictwa	nowożytność	15 fr. ceramiki	
99	Barciany	33	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	2 fr. ceramiki	
100	Barciany	34	śląd osadnictwa	nowożytność	5 fr. ceramiki	
101	Barciany	35	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
102	Barciany	36	śląd osadnictwa	nowożytność	3 fr. ceramiki	
103	Taborzec	37	śląd osadnictwa	nowożytność	10 fr. ceramiki	
104	Barciany	38	śląd osadnictwa	nowożytność	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nieokreślona		fr. przed. Kamiennego
105	Barciany	39	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	2 fr. ceramiki	
106	Taborzec	40	śląd osadnictwa	starożytność		1 krzemień
			śląd osadnictwa	późne średniowiecze	8 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	7 fr. ceramiki	
107	Taborzec	41	śląd osadnictwa	nowożytność	7 fr. ceramiki	
108	Taborzec	42	śląd osadnictwa	nowożytność	8 fr. ceramiki	
109	Taborzec	43	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	8 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	3 fr. ceramiki	
110	Skoczewo	44	śląd osadnictwa	starożytność	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
111	Taborzec	45	śląd osadnictwa	nowożytność	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
112	Taborzec	46	śląd osadnictwa	nowożytność	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nieokreślone	15 fr. ceramiki	
113	Taborzec	47	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	nowożytność	3 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			śląd osadnictwa		nieokreślona	4 fr. ceramiki	
114	Taborzec	48	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
115	Skoczewo	49	śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
116	Skoczewo	50	śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
117	Skoczewo	51	śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
118	Skoczewo	52	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	8 fr. ceramiki	
119	Gumniska	53	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
120	Gumniska	54	śląd osadnictwa		nowożytność	15 fr. ceramiki	
121	Barciany	55	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
122	Barciany	56	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
123	Skoczewo	57	śląd osadnictwa		nowożytność	7 fr. ceramiki	
124	Skoczewo	58	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
125	Markławka	59	śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
126	Skoczewo	60	śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	2 fr. przed. metalowego
127	Markławka	61	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
128	Markławka	62	śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
129	Markławka	63	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
130	Markławka	64	śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
131	Markławka	65	śląd osadnictwa		nowożytność	10 fr. ceramiki	
132	Wypęk	66	śląd osadnictwa		nowożytność	10 fr. ceramiki	
133	Plinkajmy Małe	67	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze	18 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
134	Plinkajmy Małe	68	śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	1 fr. kości
135	Plinkajmy Małe	69	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	5 fr. ceramiki	
136	Plinkajmy Małe	70	śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
137	Barciany	71	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	7 fr. ceramiki	
138	Radosze	72	osiedle obronne		wczesna epoka żelaza		
139	Rodele	73	grodzisko		wczesne średniowiecze		rzeźba kamienna tzw. baba
140	Barciany	74	znalezisko luźne		wczesne średniowiecze		
141	Barciany	75	cmentarzysko ciałopalne		wczesne średniowiecze		urny, groty żelazne, młot kamienny
142	Barciany	75	cmentarzysko		nieokreślona		naczynie, bransoleta, moneta
AZP 15-68							
143	Drogosze	1	cmentarzysko ciałopalne				urny
144	Drogosze	2	cmentarzysko kurhanowe	kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza		urny i przystawki

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

145	Drogosze	3	znalezisko luźne	amfor kulistych	neolit		siekierka kamienna
146	Drogosze	15	kopiec (kurhan)				
147	Drogosze	22	śląd osadnictwa	pradziejowa	nieokreślona	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	ceramiki sznurowej	neolit		1 fr. ceramiki ornamentowej
			osada	bogaczewska	okres rzymski, okres wędrówek ludów	5 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	2 fr. ceramiki, 2 fr. szkła	2 fr. wylewów, 1 fr. ceramiki ornament.
148	Wilkowo Wielkie	26	śląd osadnictwa	bogaczewska	okres rzymski, okres wędrówek ludów	1 fr. ceramiki	
149	Wilkowo Małe	47	śląd osadnictwa		epoka kamienna	1 okruch	
150	Wilkowo Małe	49	osada		średniowiecze, nowożytność	1 fr. ceramiki	1 fr. wylewu, 1 fr. ornamentu ceram.
151	Wilkowo Małe	50	śląd osadnictwa		nowożytność		1 skałaka
152	Wilkowo Wielkie	51	osada (wieś)		późne średniowiecze, nowożytność	11 fr. ceramiki	1 fr. ucha, 1 dno, 1 fr. wylewu, 1 fr. kafla, 1 sprzączka żelazna
153	Drogosze	52	śląd osadnictwa	pradziejowa	nieokreślona	1 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze, nowożytność	5 fr. ceramiki	1 fr. dna, 1 fr. ceram. ornamentu
154	Drogosze	53	śląd osadnictwa		mezolit, ep. Żelaza	1 łuszcza	
155	Drogosze	54	śląd osadnictwa		epoka kamienna	1 łuska	
AZP 14-70							
156	Barciany	15	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	1 fr. ucha
157	Barciany	16	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	3 fr. ucha
158	Barciany	17	śląd osadnictwa		starożytność	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		średniowiecze	1 fr. ceramiki	1 fr. polepy
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
159	Główczyño	18	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
160	Główczyño	19	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	1 wylew
161	Suchawa	20	śląd osadnictwa		średniowiecze	3 fr. ceramiki	1 fr. nóżki
162	Suchawa	25	śląd osadnictwa		średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze		1 wylew
163	Suchawa	26	osada		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	3 dna, 3 wylewy (1 z zieloną polewą)
164	Suchawa	27	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	2 wylewy
165	Suchawa	28	osada		starożytność	23 fr. ceramiki	2 dna
			osada		późne średniowiecze	10 fr. ceramiki	
166	Suchawa	29	śląd osadnictwa		krzemień kredowy, bałtycki, narzutowy		1 krzem. odłupek
			osada		starożytność	54 fr. ceramiki	1 wylew
			osada		późne średniowiecze	10 fr. ceramiki	1 dno
167	Suchawa	30	śląd osadnictwa		starożytność	3 fr. ceramiki	
168	Suchawa	31	śląd osadnictwa		starożytność	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
169	Suchawa	43	śląd osadnictwa		średniowiecze	3 fr. ceramiki	
170	Ogródki	44	śląd osadnictwa		późne średniowiecze		2 wylewy
171	Barciany	45	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	10 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			cmentarzysko				
172	Barciany	46	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	2 wylewy, 1 dno
173	Barciany	47	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
174	Barciany	48	śląd osadnictwa		XIV-XV w.	1 fr. ceramiki	
175	Suchawa	49	śląd osadnictwa		średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze		1 dno
176	Suchawa	50	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. Ceramiki (1 z zieloną polewą)	
177	Suchawa	51	śląd osadnictwa		starożytność	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		XIII-XIV	2 fr. ceramiki	
178	Suchawa	52	śląd osadnictwa		średniowiecze		1 dno
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
179	Suchawa	63	osada		późne średniowiecze	9 fr. ceramiki	4 wylewy
180	Barciany	74	znalezisko luźne			fr. ceramiki	2 siekierki kamienne, toporek, toporek z brązu
181	Barciany	75	znalezisko luźne			fr. ceramiki	siekierka kamienna, wydłużona, wąska
AZP 14-69							
182	Gęsiki	1	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	37 fr. ceramiki	
183	Gęsiki	2	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
184	Barciany	3	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze (XV-XVI w.)	12 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	37 fr. ceramiki	1 fr. kamionki
185	Czaczek	4	osada		wczesne średniowiecze (IX-XI w.)	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	13 fr. ceramiki	
186	Czaczek	5	śląd osadnictwa		starożytność		1 fr. kam. toporka
			osada		późne średniowiecze	13 fr. ceramiki	
187	Gęsie Góry	6	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	35 fr. ceramiki	
188	Gęsie Góry	7	śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza	2 fr. ceramiki	
			osada		wczesne średniowiecze (IX-XI w.)	17 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	1 fr. pokrywki
189	Gęsie Góry	8	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			osada		wczesne średniowiecze	7 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
190	Gęsie Góry	9	osada		późne średniowiecze	8 fr. ceramiki	
191	Barciany	10	osada		późne średniowiecze	10 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			osada		nowożytność	26 fr. ceramiki	2 fr. kafli z II poł. XVII w., 1 prz. żelazany
192	Barciany	11	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze (XV-XVI w.)	12 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	36 fr. ceramiki	1 fr. kafla z II poł. XVII w.
193	Frączkowo	12	osada	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza	7 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
194	Frączkowo	13	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
195	Frączkowo	14	osada		neolit	7 fr. ceramiki	
196	Gęsie Góry	15	osada		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
197	Gęsie Dóry	16	śląd osadnictwa		starożytność, neolit		
			osada	bogaczewska	okres wpływów rzymskich	23 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		okres wędrówek ludów	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (VII-IX w.)	1 fr. ceramiki	
			osada		wczesne średniowiecze (IX-XI w.)	202 fr. Ceramiki, 3 polepy	
			osada		późne średniowiecze	15 fr. ceramiki	
198	Gęsie Góry	17	osada		wczesne średniowiecze (IX-XI w.)	7 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
199	Gęsie Góry	18	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		neolit	1 fr. ceramiki	1 rdzeń krzemienisty
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
200	Gęsie Góry	19	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
201	Gęsie Góry	20	osada		poóźne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	24 fr. ceramiki	
202	Barciany	21	osada obronna	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza	ceramika ręcznie lepiona	
203	Barciany	22	cmentarzysko		okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze		urny, groty żelazne, młot kamienny

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

204	Barciany	23	grodzisko		okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze		
205	Barciany	24	grodzisko		wczesne średniowiecze		
206	Gęsie Góry	25	cmentarzysko		nieokreślona		
207	Gęsie Góry	26	śląd osadnictwa	łużycka/kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	V-VI w., epoka żelaza		1 siekierka typu skandawskiego
208	Gęsiki	27	cmentarzysko	bogaczewska, grupa olsztyńska	okres wpływów rzymskich		pochówki popielnicowe, ceramika
209	Gościeradowo	28	cmentarzysko		wczesne średniowiecze		
210	Kudwiny	29	śląd osadnictwa		neolit		1 siekierka kamienna, wygladzona
AZP 14-68							
211	Krelikiejmy	1	śląd osadnictwa		starożytność	2 fr. ceramiki	
			osada	pruska	wczesne średniowiecze	23 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
212	Krelikiejmy	2	śląd osadnictwa		starożytność	3 fr. ceramiki	
			osada	pruska	wczesne średniowiecze	14 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	9 fr. ceramiki	
213	Krelikiejmy	3	osada		starożytność	8 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze	9 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
214	Krelikiejmy	4	osada		wczesne średniowiecze	24 fr. ceramiki	
215	Krelikiejmy	5	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
216	Krelikiejmy	6	śląd osadnictwa		starożytność	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
217	Krelikiejmy	7	śląd osadnictwa		starożytność	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	5 fr. ceramiki	
218	Krelikiejmy	8	śląd osadnictwa		okres rzymski, okres wędrówek ludów	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze	17 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
219	Krelikiejmy	9	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
220	Krelikiejmy	10	osada		starożytność	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

221	Krelikiejmy	11	śląd osadnictwa		mezolit		1 rzeń szczątkowy
222	Krelikiejmy	12	osada		wczesne średniowiecze	10 fr. ceramiki	1 żużel żelazny
223	Krelikiejmy	13	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
224	Krelikiejmy	14	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	8 fr. ceramiki	
225	Krelikiejmy	15	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	25 fr. ceramiki	1 fr. kafla
226	Krelikiejmy	16	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
227	Krelikiejmy	17	śląd osadnictwa		nowożytność	8 fr. ceramiki	
228	Krelikiejmy	18	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	16 fr. ceramiki	
229	Krelikiejmy	19	osada		okres rzymski	42 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
230	Krelikiejmy	20	śląd osadnictwa		wczesna epoka żelaza	1 fr. ceramiki	
			osada		wczesne średniowiecze	7 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
231	Krelikiejmy	21	śląd osadnictwa		starożytność	2 fr. ceramiki	
232	Krelikiejmy	22	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
233	Krelikiejmy	23	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	5 fr. ceramiki	
234	Krelikiejmy	24	osada		nowożytność	22 fr. ceramiki	
235	Krelikiejmy	25	śląd osadnictwa		nowożytność	25 fr. ceramiki	
236	Krelikiejmy	26	śląd osadnictwa		nowożytność	18 fr. ceramiki	
237	Krelikiejmy	27	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	16 fr. ceramiki	
238	Silginy	28	osada		wczesne średniowiecze	7 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
239	Silginy	29	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
240	Silginy	30	śląd osadnictwa		mezolit		1 drapacz
241	Kolwiny	31	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
242	Drogosze	32	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
243	Drogosze	33	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
244	Kolwiny	34	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
245	Bogusławki Wielkie	35	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
246	Bogusławki Wielkie	36	śląd osadnictwa		starożytność	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
247	Modgrarby	37	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			osada		wczesne średniowiecze	14 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
248	Modgarby	38	osada		późne średniowiecze	14 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
249	Krymlawki	39	śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
250	Modgarby	40	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
251	Modgarby	41	śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
252	Krzeczewo	42	śląd osadnictwa		epoka kamienna		1 fr. rdzenia
253	Skandawa	43	śląd osadnictwa		mezolit		1 trapez
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
254	Krzeczewo	44	osada		starożytność	11 fr. ceramiki	1 odtupek przepalony
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
255	Krzeczewo	45	osada		starożytność	10 fr. ceramiki	
256	Krzeczewo	46	śląd osadnictwa		starożytność	5 fr. ceramiki	
257	Krzeczewo	47	śląd osadnictwa		starożytność	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
258	Modgarby	48	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
259	Kolwiny	55	śląd osadnictwa		starożytność	5 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		mezolit	3 fr. ceramiki	
			cmentarzysko		okres rzymski	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
260	Krelikiejmy	59	śląd osadnictwa		epoka kamienna	1 odtupek przepalony fr. ceramiki	1 złamany wiór
			osada		okres rzymski	8 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
261	Krzeczewo	60	grodzisko		wczesne sredniowiecze		
264	Anielin	63	znalezisko luźne		epoka kamienna	toporek kamienny	
265	Modgarby	64	znalezisko luźne		neolit	toporek kamienny	
266	Modgarby	65	znalezisko luźne		neolit	toporek kamienny	
267	Modgarby	66	znalezisko luźne		neolit	toporek kamienny	
268	Modgarby	67	znalezisko luźne		neolit	toporek kamienny	
269	Modgarby	68	znalezisko luźne		neolit	siekierka kamienna	
AZP 13-70							
270	Święty Kamień	3	śląd osadnictwa		starożytność	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV w.)	1 fr. ceramiki	1 dno, 1 ucho
271	Święty Kamień	4	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
272	Święty Kamień	5	śląd osadnictwa		okres lateński	1 fr. ceramiki	1 wylew
			śląd osadnictwa		średniowiecze	6 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			śląd osadnictwa		starsze fazy wczesnego średniowiecza	8 fr. ceramiki	1 dno, 1 fr. ornamentowany
273	Święty Kamień	10	śląd osadnictwa		starsze fazy wczesnego średniowiecza	12 fr. ceramiki	1 dno
AZP 13-69							
274	Ruta	1	osada		późne średniowiecze	20 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIIIw.)	22 fr. ceramiki	1 fr. naczynia szklanego
275	Ruta	2	śląd osadnictwa		starożytność		1 wiór krzem., 1 odłupek krzem.
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	7 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
276	Ruta	3	śląd osadnictwa		starożytność	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	16 fr. ceramiki	
277	Czczek	4	śląd osadnictwa		nowożytność	6 fr. ceramiki	
278	Czczek	5	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	6 fr. ceramiki	
279	Mołtajny	6	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		okres wpływów rzymskich	1 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	10 fr. ceramiki	
280	Mołtajny	7	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	11 fr. ceramiki	
281	Mołtajny	8	śląd osadnictwa		starożytność	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		neolit	1 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	10 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIIIw.)	14 fr. ceramiki	
282	Mołtajny	9	śląd osadnictwa		starożytność		
283	Mołtajny	10	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
284	Mołtajny	11	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze (XV-XVI w.)	49 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność (XVII-XVIIIw.)	39 fr. ceramiki	
285	Mołtajny	12	śląd osadnictwa	bogaczewska	okres wpływów rzymskich	13 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (IX-X; XI-XII w.)	38 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIIIw.)	13 fr. ceramiki	
286	Mołtajny	13	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

287	Małtajny	14	śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	starożytność/wczesna epoka żelaza	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (XII-XIII w.)	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
288	Mołtajny	15	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	10 fr. ceramiki	
289	Kotki	16	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
290	Kotki	17	osada	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	starożytność/epoka brązu - wczesna epoka żelaza	16 fr. ceramiki	
			osada	bogaczewska	okes wędrowek ludów	8 fr. ceramiki	
			osada		wczesne średniowiecze (VII-X w.)	16 fr. ceramiki	2 fr. kości
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIX-XV w.)	4 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	12 fr. ceramiki	
291	Kotki	18	osada	łużycka	epoka brązu	44 fr. ceramiki	1 prześlik z łupku, 1 fr. kości
			osada/cmentarzysko		wczesne średniowiecze (VIII-X w.)	86 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	11 fr. ceramiki	
292	Kotki	19	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	8 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
293	Kotki	20	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	1 fr. ceramiki	
294	Kotki	21	śląd osadnictwa		nowożytność	7 fr. ceramiki	
295	Bobrowo	22	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (IX-X w.)	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XVI w.)	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
296	Bobrowo	23	śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVI-XVII w.)	3 fr. ceramiki	
297	Bobrowo	24	śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	9 fr. ceramiki	
298	Mołtajny	25	śląd osadnictwa		nowożytność (XVI-XVIII w.)	11 fr. ceramiki	2 krzemienie
299	Mołtajny	26	osada		schyłek epoki brązu/wczesna epoka żelaza	11 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	późne średniowiecze	4 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	29 fr. ceramiki	
300	Mołtajny	27	śląd osadnictwa		neolit	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	9 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIII w.)	2 fr. ceramiki	
301	Aptynty	28	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (XII-XIII w.)	1 fr. ceramiki	
302	Mołtajny	29	śląd osadnictwa		epoka kamienna		1 drapacz krzemienny
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIII w.)	4 fr. ceramiki	
303	Mołtajny	30	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
304	Mołtajny	31	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
305	Mołtajny	32	śląd osadnictwa		starożytność/neolity	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
306	Mołtajny	33	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
307	Frączkowo	34	osada	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza	7 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	14 fr. ceramiki	
			osada		nowożytność (XVII-XVIII w.)	93 fr. ceramiki	1 fr. żużła żelaznego
308	Frączkowo	35	śląd osadnictwa		starożytność	2 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	18 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIII w.)	6 fr. ceramiki	
309	Frączkowo	36	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			osada		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	11 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	8 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	9 fr. ceramiki	
310	Frączkowo	37	śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	10 fr. ceramiki	
311	Frączkowo	38	śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	starożytność/wczesna epoka żelaza	3 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	7 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
312	Frączkowo	39	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	2 fr. ceramiki	
313	Frączkowo	40	śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza		1 krzemień
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			śląd osadnictwa		starożytność/epoka kamienna	1 fr. ceramiki	
314	Kotki	41	śląd osadnictwa		starożytność/epoka kamienia		1 krzemień
			osada	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka brązu	10 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	3 fr. ceramiki	
315	Ruta	42	śląd osadnictwa		starożytność	2 fr. ceramiki	
316	Kotki	43	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	6 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	8 fr. ceramiki	
317	Ruta	44	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (XIII-XIV w.)	2 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	5 fr. ceramiki	
318	Frączkowo	45	osada	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza	21 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	18 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność XVII-XVIII w.)	22 fr. ceramiki	
319	Frączkowo	46	śląd osadnictwa		neolit		
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (X-XI w.)	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	15 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność (VII-XVIII w.)	17 fr. ceramiki	1 guzek mosiężny
320	Bobrowo	47	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	1 odłupek krzemowy
			osada		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	25 fr. ceramiki	
321	Bobrowo	48	śląd osadnictwa		starożytność	3 fr. ceramiki	1 krzemień
			osada		wczesne średniowiecze	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	58 fr. ceramiki	1 okucie żelazne
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIII w.)	20 fr. ceramiki	
322	Mołtajny	49	śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka brązu	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	2 fr. ceramiki	
323	Mołtajny	50	śląd osadnictwa		późne średniowiecze (XIV-XV w.)	9 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
324	Bobrowo	51	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze (XIII-XIV w.)	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
325	Aptynty	52	śląd osadnictwa		starożytność	1 fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	1 fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

			śląd osadnictwa		nowożytność	4 fr. ceramiki	
326	Mołtajny	53	osiedle nawodne	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	od epoki żelaza po środkowy okres lateński		1 grot żelazny, 1 naszyjnik, 3 szpile z brązu, 7 sztabek z brązu, 1 przesłik, 1 ciężarek do sieci, 5 igieł kościanych, 1 skrzydło, 3 siekierki kamienne, 3 toporki, 10 żaren
327	Bobrowo	54	cmentarzysko	kultura ceramiki sznurowej	późny neolit		3 graby
328	Bobrowo	55	śląd osadnictwa		neolit		1 siekierka kamienna, wygładzona
329	Bobrowo	56	śląd osadnictwa	rzucewska	schyłek neolitu/epoka brązu	ceramika	
330	Frączkowo	57	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze		1 przesłik kamienny
331	Wielewo	58	cmentarzysko/śląd osadnictwa		okre wędrowek ludów		1 zapinka szczelbowa
AZP 12-68							
332	Maciejki	1	śląd osadnictwa		starożytność	fr. ceramiki	krzemień
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
333	Maciejki	2	osada		nowożytność	fr. ceramiki	
334	Maciejki	3	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	fr. ceramiki	
335	Maciejki	4	śląd osadnictwa		starożytność	fr. ceramiki	krzemień
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			osada		nowożytność	fr. ceramiki	
336	Maciejki	5	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
337	Maciejki	6	osada		nowożytność	fr. ceramiki	
338	Maciejki	7	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
339	Maciejki	8	śląd osadnictwa		nieokreślona	fr. ceramiki	żużel
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
340	Maciejki	9	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
341	Rutka	10	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
342	Rutka	11	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
343	Rutka	12	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
344	Rutka	13	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
345	Rutka	14	osada		nowożytność	fr. ceramiki	
346	Momajny	15	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
347	Momajny	16	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
348	Rutka	17	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
AZP 12-69						fr. ceramiki	
349	Michałkowo	1	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
350	Michałkowo	2	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

351	Michałkowo	3	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
352	Kurklawki	4	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
353	Kurklawki	5	osada		starożytność	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
354	Kurklawki	6	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
355	Kurklawki	7	osada		starożytność	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
356	Kurklawki	8	osada		starożytność	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
357	Kurklawki	9	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
358	Kurklawki	10	śląd osadnictwa		starożytność	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
359	Kurklawki	11	śląd osadnictwa		starożytność	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
360	Kurklawki	12	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
361	Kurklawki	13	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
362	Kurklawki	14	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
363	Kurklawki	15	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
364	Mołtajny	16	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
365	Kurklawki	17	śląd osadnictwa		późne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
366	Kurklawki	18	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
367	Duje	19	śląd osadnictwa			ceramika	
AZP 12-70						fr. ceramiki	
368	Asuny	1	śląd osadnictwa		XIII-XV w.	fr. ceramiki	1 ucho, 1 dno
369	Asuny	2	śląd osadnictwa		średniowiecze	fr. ceramiki	
			osada		XIV-XV w.	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		XV-XVI w.	fr. ceramiki	1 wylew, 1 dno, 1 fr. ornamętu
370	Święty Kamień	3	śląd osadnictwa		XIV-XV w.	fr. ceramiki	1 wylew
371	Asuny	4	śląd osadnictwa		późna epoka brązu	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		XI w.	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		XIV w.	fr. ceramiki	
372	Asuny	5	śląd osadnictwa		średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
373	Święty Kamień	6	śląd osadnictwa		wczesne średniowiecze	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		XIV-XVI w.	fr. ceramiki	
374	Święty Kamień	7	śląd osadnictwa		XIV-XV w.	fr. ceramiki	1 uchwyt, 1 fr. kafla, 1 dno
375	Asuny	8	śląd osadnictwa		XIV-XV w.	fr. ceramiki	1 wylew, 1 dno, 1 fr. ornamętu
376	Święty Kamień	9	śląd osadnictwa		XIV w.	fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

377	Asuny	10	znalezisko luźne		mezolit/neolit		topór rogowy z prostokątnym ostrzem
AZP 13-68							
378	Garbno	1	grodzisko		sredniowiecze	fr. ceramiki	
379	Garbno	2	kościół, cmentarz przykościelny		średniowiecze/nowożytność	fr. ceramiki	
380	Garbno	3	znalezisko luźne		V epoka brązu/epoka żelaza	fr. ceramiki	brązowa siekierka z tulejką typu skandawskiego
381	Skandawa	4	skarb	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	VI epoka brązu/epoka żelaza	skarb przedmiotów brązowych	
382	Skandawa	5	skarb		okres wpływów rzymskich	21 rzymskich denarów, 21 brązowych, urna	
383	Skandawa	6	znalezisko luźne	kultura ceramiki sznurowej	wczesna epoka brązu	fr. ceramiki	siekierka trapezowata
384	Garbno	7	śląd osadnictwa		nowożytność XVIII-XIX w.	fr. ceramiki	
385	Garbno	8	śląd osadnictwa		nowożytność XVIII w.	fr. ceramiki	
386	Garbno	9	śląd osadnictwa		nowożytność XVIII-XIX w.	fr. ceramiki	
387	Garbno	10	śląd osadnictwa		pradzieje	fr. ceramiki	
			znalezisko luźne		pradzieje	fr. ceramiki	krzemień
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
388	Garbno	11	znalezisko luźne		wczesna epoka brązu	fr. ceramiki	
389	Garbno	15	osada		nowożytność (XVI-XVII w.)	fr. ceramiki	fr. toporka z guzikowatym obuchem
390	Garbno	16	śląd osadnictwa		nowożytność (XVII w.)	fr. ceramiki	
391	Garbno	17	śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIII w.)	fr. ceramiki	
392	Garbno	18	śląd osadnictwa		nowożytność (XVIII-XIX w.)	fr. ceramiki	
393	Kreliekiejmy	21	śląd osadnictwa		nowożytność (XVI-XVII w.)	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	wczesna epoka żelaza	fr. ceramiki	
394	Silginy	22	śląd osadnictwa		nowożytność (XVII w.)	fr. ceramiki	
395	Silginy	23	osada		nowożytność (XVI-XVIII w.)	fr. ceramiki	
396	Silginy	24	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
397	Silginy	25	skarb		nowożytność (XVII w.)	fr. ceramiki	
398	Skandawa	26	śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIII w.)	fr. ceramiki	
399	Skandawa	27	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
400	Silginy	28	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

401	Skandawa	29	osada	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	epoka żelaza	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
			znalezisko luźne		pradzieje		2 wiórki krzemienne
402	Skandawa	30	śląd osadnictwa	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	epoka żelaza	fr. ceramiki	
			śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
403	Skandawa	31	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
404	Skandawa	32	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
405	Skandawa	33	śląd osadnictwa		nowożytność (XVII w.)	fr. ceramiki	
406	Skandawa	34	osada	kultura kurhanów zachodniobałtyjskich	epoka żelaza	fr. ceramiki	2 krzemienie, odłupek, wiórek
			śląd osadnictwa		nowożytność (XVII-XVIII w.)	fr. ceramiki	
407	Skandawa	35	znalezisko luźne		pradzieje, epoka krzemowa		wiór krzemowy
408	Skandawa	36	znalezisko luźne		neolit		odłupek krzemowy
409	Momajny	37	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
410	Momajny	38	znalezisko luźne		pradzieje		wiórek krzemowy
411	Maciejki	39	śląd osadnictwa		nowożytność	fr. ceramiki	
			znalezisko luźne		neolit		wiór krzemowy
Brak numeru AZP							
412	Barciany		nawarstwienie kulturowe starego miasta				
413	Mołtajny		grodzisko i zamczysko średniowieczne				

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XI/72/2015 Rady Gminy Barciany z
dnia 28 sierpnia 2015r.

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY BARCIANY

Część II: Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Zamawiający: Gmina Barciany

Wykonawca: „Środowisko” s.c.
ul. Suwalska 21
11-500 Giżycko

Główny projektant: mgr inż. arch. Agnieszka Wojtych-Kowalewska
nr upr. urb. 1131/91

Giżycko, grudzień 2014

Opracowanie wykonał zespół w składzie:

mgr inż. arch. Agnieszka Wojtych-Kowalewska, upr. urb. MGPIB nr 1131/91, członek
Okręgowej Izby Urbanistów w Warszawie, nr WA-232 - główny projektant

Antoni Wróbel

Jan Giedziuszewicz

Aleksander Grodzki

Anna Giedziuszewicz

SPIS TREŚCI:

1.	WPROWADZENIE	5
1.1	Podstawa, cel i zakres opracowania	5
2.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY	6
2.1	Ogólne kierunki zmian struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	6
2.2	Struktura sieci osadniczej i rozwój infrastruktury społecznej	7
2.3	Zmiany struktury funkcjonalno-przestrzennej jednostek osadniczych	9
3.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY	10
3.1	Lokalny ład przestrzenny na terenach zabudowy	10
3.2	Tereny wyłączone z zabudowy	13
4.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	13
4.1	Ochrona jakości elementów środowiska	13
4.2	Ochrona walorów przyrodniczych	14
4.3	Ochrona krajobrazu kulturowego	15
5.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW KULTURY ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	16
6.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	21
6.1	Komunikacja drogowa	21
6.2	Komunikacja kolejowa	23
6.3	Komunikacja lotnicza	24
6.4	Zaopatrzenie w wodę	24
6.5	Gospodarka ściekowa	25
6.6	Gospodarka odpadami	26
6.7	Gospodarka ciepła	27
6.8	Zaopatrzenie w gaz	28
6.9	Elektroenergetyka	28
6.10	Telekomunikacja	29
7.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	30
8.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	31
9.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPRZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	32

10.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	32
11.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	33
11.1	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	33
11.2	Leśna przestrzeń produkcyjna	34
12.	OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	35
13.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ FILAR OCHRONNY	35
14.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	35
15.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI	35
16.	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	35
17.	INNE OBSZARY PROBLEMOWE	35
18.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100kW	36

1. WPROWADZENIE

1.1 Podstawa, cel i zakres opracowania

Niniejsze opracowanie zostało wykonane na zlecenie Wójta Gminy Barciany przez firmę Środowisko s.c. z siedzibą w Giżycku. Podstawę formalną opracowania stanowi umowa pomiędzy Gminą Barciany, a firmą Środowisko s.c. ul. Suwalska 21, Giżycko, zawarta w 2013r. Opracowanie stanowi drugą część „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barciany”.

Celem opracowania jest sformułowanie kierunków i zasad polityki przestrzennej, którymi kierować się będzie Rada Gminy Barciany.

Zakres opracowania odpowiada wymogom art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

2.1 Ogólne kierunki zmian struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

1. Przebudowa sieci dróg na terenie gminy

Kluczową zmianą będzie modernizacja drogi wojewódzkiej nr 591 i związana z nią budowa obwodnicy Barcian, pociągająca za sobą pewne zmiany układu komunikacyjnego.

Projektowany orientacyjny przebieg wymienionej obwodnicy przedstawia Mapa 2.

Modernizacja pozostałych dróg powinna odbywać się przede wszystkim po ich istniejącym śladzie.

2. Poszerzenie i zainwestowanie obszarów skupionej zabudowy istniejących jednostek osadniczych.

Ustala się, wyznaczony na Mapie 2, maksymalny zasięg skupionej zabudowy. Zasięg ten zabezpiecza rezerwy terenowe daleko większe niż wynikałoby to z teoretycznych potrzeb gminy, co zapewnia inwestorom odpowiednią elastyczność przy wyborze lokalizacji przedsięwzięć, a gminie margines swobody przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Polityka gminy powinna zmierzać do koncentracji inwestycji w granicach skupionej zabudowy, przy czym powinny temu służyć zarówno akty planistyczne jak i polityka w zakresie uzbrajania terenów.

3. Rozwój zabudowy rozproszonej

Na wyznaczonych na Mapie 2 terenach istniejącej i projektowanej zabudowy znajdujących się poza wyznaczonym na Mapie 2 maksymalnym zasięgiem skupionej zabudowy dopuszcza się zabudowę z zastrzeżeniem, że obszary położone poza zasięgiem skupionej zabudowy będą uzbrajane w dalszej kolejności chyba, że były zabudowane w dniu wejścia w życie uchwały o niniejszym studium. Tereny istniejącej i projektowanej zabudowy poza

zasięgiem skupionej zabudowy to w ogromnej większości istniejące siedliska rolnicze.

Ponadto, poza terenami istniejącej i projektowanej zabudowy i poza terenami objętymi zakazem zabudowy dopuszcza się lokalizację nowych siedlisk rolnych pod warunkiem, że związane z nimi gospodarstwa rolne mają powierzchnię nie mniejszą niż wynikająca z przepisów odrębnych.

4. Przekształcenia związane z terenami górniczymi

Na terenie gminy Barciany nie wyznacza się terenów górniczych.

5. Ochrona gleb, krajobrazu i przyrody poprzez zakaz zabudowy.

Na Mapie 2 wyznaczono obszary, na których wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów budowlanych, o ile nie są one związane z realizacją celów publicznych z zakresu infrastruktury technicznej. Są to:

- tereny zalewowe i doliny rzek i cieków wodnych
- strefy uciążliwości elektrowni wiatrowych

2.2 Struktura sieci osadniczej i rozwój infrastruktury społecznej

1. Kształtując sieć osadniczą obszaru planistycznego należy uwzględnić potrzebę zapewnienia mieszkańcom odpowiedniego dostępu do usług, w tym usług sektora publicznego. Barciany są naturalnym wielofunkcyjnym ośrodkiem obsługi ludności gminy. Powinien on być wspomagany przez obsługujące ośrodki podrzędne, wobec których władze gminne powinny prowadzić aktywną politykę koncentracji podstawowych publicznych i niepublicznych funkcji usługowych. Ośrodki te powinny obsługiwać określone strefy, wyznaczone w oparciu o uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy.
2. W obszarze gminy wyznacza się pięć stref obsługi mieszkańców z ośrodkami obsługi w Barcianach, Drogoszach, Mołtajnach, Skandawie i Windzie

3. Centralna strefa obsługi z ośrodkiem koncentracji podstawowych i ponadpodstawowych usług publicznych i niepublicznych w Barcianach obejmuje obszar 66,6 km² (23% powierzchni gminy) z miejscowościami: Barciany, Glinka, Gradowo, Gumniska, Głowczyno, Gęsie Góry, Gęsiki, Gęsiniec Wielki, Kudwiny, Ogródki, Pastwiska, Radosze, Skoczewo, Stary Dwór Barciański, Suchawa, Taborzec. Strefę centralną zamieszkuje 30% populacji gminy.
4. Zachodnia strefa obsługi z ośrodkiem koncentracji podstawowych usług publicznych i niepublicznych w Drogoszach obejmuje obszar 40,7 km² (14% powierzchni gminy) z miejscowościami: Drogosze, Garbnik, Kolwiony, Krymlawki, Kapławki, Modgarby, Rzymek, Wilkowo Małe. Strefę zachodnią zamieszkuje 14% populacji gminy.
5. Północno-zachodnia strefa obsługi z ośrodkiem koncentracji podstawowych usług publicznych i niepublicznych w Skandawie obejmuje obszar 68,1 km² (23% powierzchni gminy) z miejscowościami: Skandawa, Dobrzykowo, Frączkowo, Garbno, Krelikiejmy, Krzczewo, Maciejki, Momajny, Piskorze, Ruta, Rutka, Sigliny, Solkienniki. Strefę północno-zachodnią zamieszkuje 15% populacji gminy.
6. Północna strefa obsługi z ośrodkiem koncentracji podstawowych usług publicznych i niepublicznych w Mołtajnach obejmuje obszar 62,4 km² (21% powierzchni gminy) z miejscowościami: Mołtajny, Aptynty, Arklity, Asuny, Bobrowo, Błędowo, Cacki, Czaczek, Duje, Górki, Kotki, Markuzy, Michałkowo, Sławosze, Wielewo, Święty Kamień. Strefę północną zamieszkuje 23% populacji gminy.
7. Południowa strefa obsługi z ośrodkiem koncentracji podstawowych usług publicznych i niepublicznych w Windzie obejmuje obszar 57,1 km² (19% powierzchni gminy) z miejscowościami: Niedziały, Skierki, Maruny, Staniszewo, Szaty Wielkie, Rodele. Strefę południową zamieszkuje 18% populacji gminy.

2.3 Zmiany struktury funkcjonalno-przestrzennej jednostek osadniczych

W granicach skupionej zabudowy jednostek osadniczych wyznaczono tereny koncentracji następujących podstawowych funkcji:

- M – tereny koncentracji funkcji mieszkaniowej, na których dopuszcza się także lokalizację wszelkich nieuciążliwych usług oraz zabudowy zagrodowej (RM)
- U – tereny koncentracji usług komercyjnych i obiektów użyteczności publicznej (UP), w tym także sportowych, na których dopuszcza się funkcję mieszkaniową jako uzupełniającą
- P – tereny obiektów produkcyjnych gospodarstw rolnych oraz tereny przemysłowo-składowe, na których dopuszcza się także lokalizację usług, natomiast należy w miarę możliwości ograniczać funkcję mieszkalną
- ZP – tereny zieleni parkowej, cmentarnej (ZC), otwarte tereny sportowo-rekreacyjne
- KK – teren kolejowego przejścia granicznego i terminalu przeładunkowego Skandawa
- KS – teren drogowego przejścia granicznego Michałkowo i obiektów towarzyszących

Poniżej zestawiono orientacyjny bilans terenów obecnie niezainwestowanych i wymagających zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, z wyszczególnieniem miejscowości pełniące funkcję ośrodków obsługi ludności:

Miejscowość	Funkcja/ powierzchnia [ha]						Razem
	M/RM	P	U/UP	ZP/ZC	KK	KS	
Barciany	39	9	6	2			56
Mołatajny-Arklity	17	0	0	0			17
Skandawa	16	0	0	0			16
Drogosze	16	10	1	0			27
Winda	22	0	0	0			22
Pozostałe miejscowości	140	8	0	6			154
Terminal Skandawa					63		63
Przejście Michałkowo						35	35
Razem	250	27	7	8	63	35	390

Z zestawienia wynika między innymi, że rezerwy w samej miejscowości Barciany są w stanie pokryć maksymalny teoretyczny popyt na tereny inwestycyjne przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe. Jednak, aby uniknąć nadmiernego rozproszenia inwestycji i związanych z nim niepotrzebnych kosztów uzbrajania terenów, przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy korzystać z rezerw stosownie do przewidywalnego realnego popytu.

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

3.1 Lokalny ład przestrzenny na terenach zabudowy

Kształtując lokalny ład przestrzenno-architektoniczny należy dążyć do zachowania następujących zasad:

1. Zapewnienie funkcjonalnych podziałów geodezyjnych

Jako generalną zasadę należy przyjąć, by nowe działki budowlane wydzielać tylko przy istniejących drogach. Planując podziały geodezyjne na terenach, gdzie rezerwy gruntów budowlanych na tyłach zabudowanych posesji są znaczne należy eliminować sytuacje, w których na tyłach istniejących posesji wydzielane są działki budowlane skomunikowane z drogą publiczną jedynie za pomocą sięgacza nie będącego drogą. Sposobem na uniknięcie takich sytuacji powinno być wydzielanie nowych dróg prostopadłych i/lub równoległych do dróg istniejących. Jako minimalne parametry działek budowlanych na terenach przeznaczonych pod zabudowę a dotychczas nie zainwestowanych należy przyjąć:

- dla zabudowy jednorodzinnej: powierzchnia działki 1500 m² i długość frontu 30m
- dla zabudowy zagrodowej: powierzchnia działki 3000 m² i długość frontu 40m.

Drogi wewnętrzne na terenach przeznaczonych pod zabudowę powinny być projektowane w parametrach dróg publicznych i w ich pełnej funkcjonalności.

2. Poszanowanie historycznie ukształtowanego rozplanowania wsi.

Rozwój przestrzenny miejscowości należy opierać przede wszystkim na istniejącej sieci dróg publicznych i wewnętrznych. Sieć tą należy uzupełniać jedynie tam, gdzie brak dróg uniemożliwia racjonalne wykorzystanie wyznaczonych na Mapie 2 terenów zabudowy. W miejscowościach w granicach skupionej zabudowy kontynuowana będzie generalnie zabudowa na planie ulicówki. Ważnym, historycznie zakorzenionym elementem krajobrazu gminy jest rozproszona zabudowa kolonijna. Znaczące zwiększenie liczby siedlisk oddalonych od skupionej zabudowy jest jednak niewskazane zarówno ze względu na koszty zapewnienia infrastruktury, jak i z punktu widzenia ochrony krajobrazu i przyrody. Nadmiernemu rozpraszaniu zabudowy kolonijnej przeciwdziałają zapisy zawarte w punkcie 3 podrozdziału 2.1.

3. Właściwe rozplanowanie budynków posesji

Niezależnie od funkcji zabudowy, budynki najbardziej reprezentacyjne należy lokalizować od frontu. W przypadku dominującej w gminie zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej oznacza to lokalizację budynków mieszkalnych przy drodze a gospodarczych na tyłach posesji. Budynki frontowe o dachach wysokich należy sytuować kalenicowo, tj. tak, aby kalenica była mniej więcej równoległa do drogi, przy czym dopuszcza się wyjątki w przypadku sąsiedztwa z istniejącą zabudową o budynkach frontowych sytuowanych szczytem do drogi oraz w przypadku działek o geometrii uniemożliwiającej kalenicowe sytuowanie budynków frontowych. Ważnym jest, aby kalenice budynków frontowych na sąsiednich działkach były do siebie równoległe. Budynki w granicach jednej posesji należy sytuować równoległe lub prostopadle nawzajem do siebie, co zapewnia zarówno ład przestrzenny, jak i racjonalne wykorzystanie terenu na działce.

4. Zachowanie właściwych gabarytów i kształtów budynków

Nowe i modernizowane budynki powinny zachowywać podstawowe cechy tradycyjnego budownictwa wiejskiego, którymi są:

- dachy wysokie dwuspadowe bądź naczółkowe
- maksymalnie trzy kondygnacje nadziemne.

Odstępstwa od powyższych zasad powinno się dopuszczać jedynie w przypadku zabudowy wielorodzinnej, usługowej, przemysłowo-składowej i budynków użyteczności publicznej.

5. Ekspozowanie wartościowych dominant architektonicznych

Należy dbać o to, aby liczne w gminie duże budynki zabytkowe były odpowiednio ekspozowane i miały harmonizujące z nimi sąsiedztwo. W szczególności, nie należy w bezpośrednim sąsiedztwie takich budynków lokalizować obiektów budowlanych, które mogłyby ze względu na swoje gabaryty lub położenie znacznie przesłonić widok budynków zabytkowych od strony dróg publicznych.

6. Zasady lokalizacji wybranych typów funkcji i obiektów poza obszarami skupionej zabudowy

W pewnych sytuacjach dopuszcza się lokalizację niektórych rodzajów inwestycji kubaturowych poza obszarami wyznaczonymi na Mapie 2 skupionej zabudowy. Do takich inwestycji należą:

- modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów znajdujących się poza maksymalnym zasięgiem skupionej zabudowy, w tym szczególnie istniejących siedlisk rolniczych i gospodarstw rolnych,
- tworzenie nowych siedlisk rolniczych związanych z gospodarstwami,
- duże inwestycje publiczne lub gospodarcze o istotnym znaczeniu dla gminy, które z różnych względów (np. uciążliwość) nie powinny być lokalizowane w pobliżu terenów mieszkaniowych i innych wrażliwych funkcji, o ile inwestycje takie będą lokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących dróg publicznych i w pobliżu istniejących podstawowych mediów (energia elektryczna, wodociąg),
- obiekty towarzyszące infrastrukturze sieciowej takie, jak przepompownie ścieków, hydrofornie, stacje transformatorowe, stacje uzdatniania wody,

- indywidualne i lokalne oczyszczalnie ścieków i ujęcia wody wraz ze stacjami uzdatniania.

Poza obszarami skupionej zabudowy dopuszcza się ponadto realizację niekubaturowych inwestycji wymagających znacznych powierzchni lub kolidujących z funkcjami mieszkalno-usługowymi. Do takich inwestycji należą między innymi inwestycje liniowe, boiska sportowe, cmentarze, zbiorniki małej retencji oraz stawy .

3.2 Tereny wyłączone z zabudowy

Ustalenia dotyczące zakazów zabudowy zawarto w punktach 3 i 5 podrozdziału 2.1.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1 Ochrona jakości elementów środowiska

1. Wszelkie przedsięwzięcia, których skutkiem może być wzrost liczby ludzi stale przebywających w wyznaczonych na Mapie 2 strefach potencjalnie narażonych na ponadnormatywny hałas komunikacyjny muszą być realizowane z zastosowaniem rozwiązań zapewniających eliminację zagrożenia hałasem.
2. Ustalenia dotyczące ograniczania oddziaływań nowych dróg na klimat akustyczny oraz na szlaki migracyjne zwierząt zawarto w podrozdziale 6.1
3. Kierunki rozwoju infrastruktury służące ochronie wód zawarto w podrozdziałach 6.4, 6.5 i 6.6.
4. Kierunki rozwoju infrastruktury służące ochronie powierzchni ziemi zawarto w podrozdziale 6.6.
5. Kierunki rozwoju infrastruktury służące ochronie powietrza zawarto w podrozdziale 6.7.
6. Ustalenia dotyczące ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym zawarto w podrozdziale 6.9.
7. Ustalenia dotyczące lokalizacji elektrowni wiatrowych i ich stref uciążliwości zawarto w rozdziale 18.

4.2 Ochrona walorów przyrodniczych

Pomimo małej lesistości i braku większych jezior, słabo zaludniona Gmina Barciany posiada znaczne walory przyrodnicze, z jednej strony jako obszar gniazdowania, żerowania i odpoczynku wielu cennych gatunków ptaków, a z drugiej jako teren, na którym wśród lasów dominują zespoły o wysokiej bioróżnorodności. Oba te aspekty bogactwa przyrody mogą być zagrożone przez widoczną w ostatnich latach intensyfikację rolnictwa oraz możliwą do przewidzenia w przyszłości tendencję do rozpraszania zabudowy indywidualnej. Z tych względów konieczne jest zachowanie dotychczasowych i ewentualne wprowadzanie nowych form ochrony przyrody, zgodnie z poniższymi wytycznymi:

1. Na terenie gminy występują obszary chronionego krajobrazu: OChK „Jezioro Oświn” oraz „OChK Dolina Rzeki Guber”. Zasięg wymienionych obszarów w granicach gminy przedstawia Mapa 2. W obszarach tych obowiązują ustalenia zawarte w Rozporządzeniu Nr 149 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn oraz w Rozporządzeniu Nr 157 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber.
2. Około 60% obszaru gminy leży w obszarze Natura 2000 „Ostoja Warmińska PLB280015”, ustanowionym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (obszar został następnie powiększony w 2007 i 2011r.). Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody, plany lub projekty wszelkich przedsięwzięć o potencjalnym bezpośrednim lub pośrednim wpływie na stan wymienionego obszaru Natura 2000 podlegają ocenie dokonywanej na podstawie tytułu I działu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska pod względem ewentualnych skutków planu lub przedsięwzięcia w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.
3. Dla ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych gmina może podejmować odpowiednie inicjatywy, w tym ustanawiać przewidziane prawem formy ochrony

- przyrody takie, jak np. zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody.
4. Z punktu widzenia zachowania ładu przestrzennego i ochrony bioróżnorodności ważne znaczenie ma niedopuszczenie do: ekspansji gruntów ornych kosztem użytków zielonych, obniżania zwierciadła wody, likwidowania oczek wodnych, starorzeczy oraz zadrzewień.
  5. Zalecenia, o których mowa w punkcie 4, można wprowadzać formalnie przede wszystkim poprzez ustanawianie przez Radę Gminy odpowiednich obszarowych form ochrony przyrody, ponieważ jest to sposób najtańszy i najprostszy pod względem proceduralnym.
  6. Mając prawo do ustanawiania pomników przyrody, Gmina powinna posłużyć się tą formą do ochrony zabytkowych alei dębowych, jesionowych i lipowych, stanowiących o malowniczości krajobrazu rolniczego ziemi barciańskiej.
  7. Poza bierną ochroną prawną należy podejmować stosowne środki techniczne i organizacyjne aby likwidować istniejące i potencjalne zagrożenia obszarów prawnie chronionych i innych obszarów o wysokich walorach przyrodniczych. Szczególną rolę mogą w tym zakresie odegrać prace renaturalizacyjne, zmierzające do odtworzenia mokradeł i podmokłych łąk, zadrzewienia, zakrzewienia i zalesienia oraz wykaszanie łąk będących siedliskiem ptaków wymagających otwartych, podmokłych terenów zadarnionych.
  8. Fakt położenia w większości w Obszarze Natura 2000 gmina powinna szeroko wykorzystywać w promocji swoich walorów turystycznych, jakości produktów rolniczych pochodzących z gminy oraz w staraniach o krajowe i zagraniczne środki pomocowe.

4.3 Ochrona krajobrazu kulturowego

Ochronie krajobrazu kulturowego służą między innymi ustalenia podrozdziału 2.3 oraz rozdziałów 3 i 5.

5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW KULTURY ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W celu ochrony zabytków kultury materialnej na obszarze gminy Barciany wprowadza się następujące zasady:

W odniesieniu do zabytków nieruchomych ustala się następujące warunki:

- zachodzi konieczność uzyskania pozwolenia WKZ na prace prowadzone w zabytkach wpisanych do rejestru i w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z art. 36 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- uzgodnienia lub uzyskania pozytywnej opinii WKZ wobec inwestycji budowlanych w odniesieniu do obiektów i obszarów w ewidencji zabytków, ale nie objętych wpisem do rejestru zabytków, zgodnie z art. 30 ust. 2 i art. 39 ust. 3 ustawy Prawo budowlane.
- zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru wymaga posiadania przez jego właściciela lub posiadacza:
  - dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku i możliwości jego adaptacji, z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości zabytku
  - uzgodnionego z WKZ programu prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym, określającego zakres i sposób ich prowadzenia oraz wskazującego niezbędne do zastosowania materiały i technologie
  - uzgodnionego z WKZ programu zagospodarowania zabytku wraz z jego otoczeniem oraz dalszego korzystania z zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości
- zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wydaje WKZ.

W odniesieniu do zabytków archeologicznych ustala się następujące warunki:

- w przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi; ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego do zagospodarowania terenu
- na stanowiskach o własnej formie terenowej i wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się inwestycji budowlanych i działalności rolniczej; winny one pozostać nieużytkami
- planowanie inwestycji budowlanych w obrębie nawarstwień kulturowych starego miasta winno być poprzedzone stosownymi badaniami archeologicznymi, których wyniki pozwolą organowi konserwatorskiemu na podjęcie decyzji co do jej realizacji

- inwestycje infrastrukturalne liniowe winny być prowadzone pod stałym nadzorem archeologicznym
- w przypadku braku ewidencji AZP należy wykonać rozpoznanie powierzchniowe przed realizacją inwestycji
- na w/w rodzaje badań należy bezwzględnie uzyskać pozwolenie WKZ

W odniesieniu do zabytków architektury ujętych w ewidencji ustala się następujące warunki:

- obowiązuje ochrona historycznego krajobrazu kulturowego z widokami na historyczne ośrodki miejskie i wiejskie, z dominantami w postaci kościołów oraz historyczną zielenią zagospodarowaną w postaci parków, cmentarzy i alei przydrożnych
- obowiązuje ochrona zachowanej zabytkowej struktury architektoniczno-przestrzennej w postaci układu ruralistycznego, zabytków architektury, zabytkowych parków i cmentarzy, zabytkowej zieleni zorganizowanej np. aleje przydrożne
- obowiązuje ochrona układu dróg i placów, sposobu zabudowy wsi i zależności przestrzennych występujących pomiędzy poszczególnymi częściami składowymi wsi
- obowiązuje pełna ochrona obiektów historycznych. Ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów artykulacja i sposób opracowania elewacji (w tym rodzaj i forma stolarki otworowej jako jednego z elementów wystroju elewacji)
- istnieje zakaz dokonywania zmian w budynkach historycznych, mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej (wyburzania, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego, tj. wprowadzania współczesnego rodzaju pokrycia oraz przebudowy obiektów historycznych – w tym zmian w obrębie elewacji, z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich). Remonty budynków historycznych należy prowadzić na zasadach pozwalających zachować jako eksponowane walory zabytkowe elewacji tj. kompozycję elewacji, detal architektoniczny, rodzaj wykończenia elewacji, historyczny rodzaj materiałów budowlanych.

W odniesieniu do historycznych parków i cmentarzy ustala się następujące warunki:

- obowiązuje ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochrona zabytkowego drzewostanu, historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury, jak ogrodzenia, pompy wody, kaplice
- w obrębie parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego i historycznego sposobu zagospodarowania, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych elementów małej architektury tj. ogrodzenia i in.
- w obrębie historycznych parków i cmentarzy zakazuje się zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery), wycinki starodrzewu, likwidacji historycznych elementów małej architektury, a w przypadku cmentarzy także zabytkowych nagrobków
- wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania.
- wszelkie prace prowadzone w obrębie historycznych parków i cmentarzy należy uzgodnić z WKZ, a w przypadku obiektów wpisanych do rejestru - uzyskać pozwolenie WKZ na prowadzenie prac.

Wokół stanowisk archeologicznych ustala się strefy ochronne o szerokości 50 m. W strefach tych obowiązują następujące ustalenia:

- obowiązuje art. 31 ust. 1a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zgodnie z którym osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego, jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82 ust. 1 (który brzmi: „Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego udziela osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej zamierzającej realizować działania, o których mowa w art. 31 ust. 1a dotacji na przeprowadzenie badań archeologicznych oraz wykonanie ich dokumentacji w przypadku, gdy koszt planowanych badań archeologicznych i ich dokumentacji będzie wyższy niż 2% kosztów planowanych działań”), pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków. Zakres i rodzaj niezbędnych

badania archeologiczne, o których mowa w ust. 1a ustala wojewódzki konserwator zabytków w drodze decyzji, wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny. Egzemplarz dokumentacji badań, o których mowa w ust. 1, podlega po ich zakończeniu nieodpłatnemu przekazaniu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków

- na w/w badania archeologiczne należy uzyskać pozwolenie, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Istniejące strefy ochrony konserwatorskiej

Na terenie gminy Barciany obowiązują następujące strefy ochrony konserwatorskiej, wyznaczone w MPZP przyjętym Uchwałą Nr XLII/175/2010 Rady Gminy Barciany z dnia 20 maja 2010r :

Strefa „A” – pełnej ochrony konserwatorskiej.

Obejmuje obszar szczególnie wartościowy o dobrze zachowanej strukturze przestrzennej, jaką jest zamek – do bezwzględneho zachowania. Obowiązuje ochrona struktury przestrzennej i substancji architektonicznej: bezwzględny priorytet dla wymagań konserwatorskich. Obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów kubaturowych.

Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej.

Obejmuje obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz o charakterze i skali nowej zabudowy oraz zieleni. Prace projektowe powinny być prowadzone na podstawie wytycznych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie z obowiązkiem zachowania następujących ustaleń:

- W strefie zakazuje się wyburzenia, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego oraz przebudowy obiektów historycznych (w tym zmian w obrębie elewacji) z wyłączeniem prac adaptacyjnych dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich.
- W strefie obowiązuje ochrona układu ulic i placów i historycznych parceli oraz pełna ochrona budynków historycznych. Ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, aktualizacja i wykończenie elewacji (w tym stolarki otworowej jako jednego z

elementów wykończenia). W przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków ponadto historyczne wykończenia wnętrza.

- W nowej zabudowie obowiązuje zasada dostosowania do historycznej linii zabudowy oraz do sąsiadujących obiektów historycznych pod względem gabarytów, wysokości, kształtu oraz pokrycia dachów.
- Dla nowej zabudowy obowiązuje zasada ochrony ekspozycji historycznej zabudowy i poszczególnych budynków historycznych.
- Wszelkie inwestycje budowlane, które mogłyby prowadzić do zmian wyglądu obiektów historycznych lub naruszać ich ekspozycję wymagają uzgodnienia z WKZ, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Wszelkie prace budowlane w zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i wpisanych do ewidencji zabytków mogą być prowadzone jedynie na podstawie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- Obiekty kultury materialnej należy pozostawić jako miejsca nieużytków zielonych.

Strefa „E” – ochrony ekspozycji. Obejmuje obszar eksponowania obiektu zamku. Lokalizacja nowych obiektów w tej strefie wymaga przeprowadzenia studiów ekspozycji zamku. Ochronie podlega sylweta zamku jako dominanta widokowa oraz oś widokowa pomiędzy zamkiem a kościołem parafialnym. Strefa E obejmuje również teren zieleni naturalnej oznaczonej symbolem ZN wyłączony z prawa zabudowy.

Strefa „W” – ochrony archeologicznej.

Obejmuje potencjalne obszary ekspozycji archeologicznej, gdzie nowe lokalizacje muszą być poprzedzone badaniami archeologicznymi na podstawie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Projektowane strefy ochrony konserwatorskiej

Dla ochrony historycznych zespołów oraz układów przestrzennych proponuje się umieścić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefa ochrony konserwatorskiej obejmująca teren zespołu pałacowo-parkowego w Drogoszach

- strefa ochrony konserwatorskiej obejmująca wieś Skandawę, w tym pozostałości zespołu pałacowo-parkowego
- strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące pozostałości założeń dworsko-parkowych i folwarcznych w Arklitach, Garbnie, Modgrabach, Rodelach, Silginach, Świętym Kamieniu,
- strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące czytelne układy ruralistyczne oraz dobrze zachowaną historyczną zabudowę wsi: Bobrowo, Krelikiejmy, Momajny, Radosze.

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Rozwój infrastruktury technicznej powinien odbywać się zgodnie z zasadami:

- najlepszej dostępnej technologii, która zapewni wybór rozwiązań nie tylko spełniających aktualne normy prawne, ale również najbardziej niezawodnych, efektywnych ekonomicznie i przyjaznych środowisku,
- najkorzystniejszego stosunku kosztów do korzyści, która pozwoli na prawidłowe ustalanie priorytetów branżowych i międzybranżowych, przy czym przez korzyści należy rozumieć stopień, w jakim inwestycje przyczynią się do osiągnięcia strategicznych celów rozwojowych gminy oraz regionu.

Przy zagospodarowaniu i uzbrajaniu terenów należy uwzględnić wymagania w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożarów i zapewnienia dróg pożarowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.1 Komunikacja drogowa

1. Przez gminę Barciany przebiega droga wojewódzka nr 591 relacji granica państwa – Kętrzyn - Mrągowo, której docelowe parametry będą odpowiadały przynajmniej minimalnym parametrom drogi klasy G.
2. Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, na drodze nr 591 w Michałkowie projektuje się drogowe przejście graniczne z Rosją (Obwód Kaliningradzki). Na Mapie 2 przedstawiono zasięg rezerwy terenu

- przeznaczonej pod infrastrukturę przejścia drogowego i wszelkich obiektów towarzyszących przejściu.
3. Projektuje się budowę obwodnicy wschodniej miejscowości Barciany, w ciągu drogi wojewódzkiej 591. Orientacyjny przebieg obwodnicy przedstawiono na Mapie 2. Projektowana obwodnica pozwoli na wyprowadzenie ruchu tranzytowego północ-południe oraz wschód-zachód poza teren zabudowy miejscowości Barciany.
  4. Przez gminę Barciany przebiega droga wojewódzka nr 590 relacji Barciany – Korsze – Biskupiec. Docelowe parametry drogi nr 590 będą odpowiadały przynajmniej minimalnym parametrom drogi klasy G.
  5. Następujące odcinki dróg powiatowych powinny docelowo osiągnąć parametry dróg klasy Z (drogi zbiorcze):
    - a. odcinek drogi nr 1711 z Mołtajn do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 591 w Aptyntach
    - b. odcinek drogi nr 1398 ze Skandawy do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 591 w Kotkach
  6. Pozostałe drogi powiatowe i gminne powinny docelowo osiągnąć parametry dróg klasy L (lokalne) i D (dojazdowe), zgodnie z układem drogowym pokazanym na Mapie 2.
  7. Standardy nowej zabudowy mieszkaniowej powinny umożliwiać parkowanie lub garażowanie docelowej liczby samochodów, którą ocenia się na 300/1000 mieszkańców.
  8. Poza zwartą zabudową centrum Barcian należy przyjąć zasadę budowy parkingów o pojemności stosownej do potrzeb przy wszelkich nowych obiektach usługowych. Wymogi w tym względzie powinny być uściślone w szczegółowych planach zagospodarowania gminy i powinny uwzględniać powierzchnię handlową oraz rodzaj prowadzonej działalności.
  9. Wszelkie nowe lub modernizowane drogi muszą spełniać wymogi techniczne zawarte w Rozporządzeniu MTiGM z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Dotyczy to w szczególności szerokości pasów drogowych, odstępów między skrzyżowaniami oraz liczby i częstości zjazdów. W miarę możliwości rozporządzeniem tym należy kierować się także przy wydzielaniu i budowie nowych dróg wewnętrznych.
  10. Wysadzane drzewami drogi są jednym z najbardziej charakterystycznych, rozpoznawalnych i atrakcyjnych elementów historycznie ukształtowanego krajobrazu kulturowego Warmii i Mazur. Na terenie gminy Barciany aleje zachowały się niemal w

pełni i w związku z małą ilością lasów są w wielu miejscach kluczowym elementem przełamującym jednorodność rolniczego krajobrazu. Z tych powodów aleje należy konsekwentnie chronić, w tym także poprzez aktywną politykę władz gminy w zakresie ochrony przyrody. Najcenniejsze przyrodniczo aleje pokazano na Mapie 2.

11. Zabudowę mieszkaniową zlokalizowaną w sąsiedztwie dróg wojewódzkich należy projektować w odległości zapewniającej ochronę przed hałasem i wibracjami bez konieczności stosowania szczególnych technicznych środków ochrony przed hałasem i wibracjami (wymiana okien, ekrany akustyczne itp.).
12. W celu ochrony granicy państwowej wyznacza się pas drogi granicznej szerokości 15 m, licząc w głąb kraju od linii granicy państwowej. Zasady użytkowania gruntów położonych w pasie drogi granicznej określa ustawa z dnia 19 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej. Pas drogi granicznej pokazano na Mapie 2.
13. Planując modernizację sieci dróg należy uwzględniać perspektywiczne potrzeby turystyki rowerowej. W szczególności dotyczy to międzynarodowej trasy rowerowej „Szlak Bociani Braniewo-Węgorzewo” , „Trasa Rowerowa Polski Wschodniej” oraz międzyregionalnej trasy rowerowej Kętrzyn-Garbno-Drogosze-Mołtajny, których przebieg przez gminę Barciany przedstawia Mapa 2.

6.2 Komunikacja kolejowa

1. Adaptuje się przebiegającą przez gminę Barciany linię kolejową znaczenia państwowego nr 353 relacji Skandawa (granica państwa) – Poznań.
2. Adaptuje się istniejące kolejowe przejście graniczne Skandawa – Żeleznodorożnyj oraz terminal kolejowy Skandawa i rezerwuje się teren pod ewentualną rozbudowę terminalu. Zasięg rezerwy terenu przeznaczonej pod infrastrukturę przejścia, terminalu i wszelkich obiektów towarzyszących przedstawiono na Mapie 2.

6.3 Komunikacja lotnicza

Na terenie gminy Barciany nie przewiduje się infrastruktury komunikacji lotniczej.

6.4 Zaopatrzenie w wodę

Gmina Barciany posiada rozbudowaną sieć wodociągową. Około 80 % mieszkańców gminy korzysta z wodociągów grupowych, zasilanych z 10 ujęć, w tym 7 gminnych. Ustala się następujące kierunki rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej:

1. Rozbudowa sieci o najmniejsze wsie (Maciejki, Michałkowo, Krymlawki, Wilkowo Małe, Kapławki, Garbnik, Rzymek, Cacki, Głowczyno, Garbno, Dobrzykowo, Solkienniki, Pieszewo, Rowy, Pastwiska, Taborzec, Glinka, Kudwiny) oraz wzrost odsetka mieszkańców korzystających z wodociągów grupowych do ponad 95%.
2. Budowa spinek pomiędzy sieciami zasilanymi przez poszczególne ujęcia w celu poprawy niezawodności dostaw i ciśnienia w sieci. Można przewidywać, że korzystne dla systemu zaopatrzenia w wodę będą spinki:
  - Skandawa – Frączkowo, łącząca wodociągi Skandawa i Kotki
  - Arklity – Błędowo, łącząca wodociągi Asuny i Kotki
  - Wielewo – Aptynty – Arklity, łącząca wodociągi Asuny i Kotki, przy założeniu likwidacji ujęcia w Arklitach
  - Krymlawki – Drogosze, łącząca wodociągi Barciany i Skandawa
  - Rodele – Markławka, łącząca wodociągi Barciany i Maruny
  - Kolwiny – Drogosze, łącząca wodociągi Kolwiny i Skandawa
  - Kiemławki – Moruny, łącząca wodociągi Kiemławki i Moruny
  - Cacki – Bobrowo, łącząca wodociągi Kotki i Barciany
  - Bobrowo – Markuzy, łącząca wodociągi Barciany i Asuny.
3. Docelowo – wyłączenie z eksploatacji ujęć zakładowych w Maciejkach, Kolwinach, Aptyntach i Starym Dworze
4. Ustanowienie zgodnych z obowiązującymi przepisami pośrednich stref ochronnych ujęć wody.

5. Sukcesywna modernizacja ujęć i stacji uzdatniania wody oraz sieci w celu zapewnienia wymaganej przepisami jakości wody oraz odpowiedniego stanu technicznego urządzeń.

6.5 Gospodarka ściekowa

1. Gmina Barciany charakteryzuje się niskim zaludnieniem i znacznym rozproszeniem jednostek osadniczych. W tych warunkach budowa kolektorów przerzutowych znacznej długości między małymi wsiami w celu doprowadzenia ścieków do jednej lub kilku grupowych oczyszczalni na ogół się nie opłaca, szczególnie, że koszty jednostkowe budowy oczyszczalni są stosunkowo niskie ze względu na położenie gminy poza zlewniami jezior i związany z tym brak wymogu usuwania substancji biogenych. W świetle powyższego przyjmuje się generalnie zdecentralizowany model gospodarki ściekowej w gminie.
2. W perspektywie krótkookresowej należy przeprowadzić modernizacje oczyszczalni w Barcianach, Frączkowie i Aptyntach
3. Przewiduje się sukcesywną rozbudowę kanalizacji w miejscowościach już posiadających oczyszczalnie (Barciany, Drogosze, Mołtajny, Aptynty, Frączkowo).
4. Przewiduje się kompleksową budowę oczyszczalni i kanalizacji w Skandawie, jako ostatniej miejscowości typowanej na ośrodek obsługi ludności i pozbawionej infrastruktury ściekowej.
5. W dalszej kolejności przewiduje się kompleksową budowę oczyszczalni i kanalizacji w pozostałych miejscowościach liczących ponad 200 mieszkańców, tj. w Radoszach i Rodelach.
6. W kolejnym etapie przewiduje się kompleksową budowę kanalizacji i oczyszczalni lokalnych w pozostałych wsiach liczących powyżej 100 mieszkańców, tj. w Ogródkach, Podławkach, Starym Dworze, Suchawie, Bobrowie, Krelikiejmach, Silginach, Momajnach i Kolwinach, przy czym w pierwszej kolejności inwestycje powinny być realizowane w miejscowościach o zwartej zabudowie, położonych nad rzekami.
7. Realizacja powyższych propozycji pozwoli na skanalizowanie i przyłączenie do oczyszczalni około 70% gospodarstw domowych gminy.
8. W miejscowościach liczących poniżej 100 mieszkańców oraz w zabudowie kolonijnej należy stosować rozwiązania indywidualne takie, jak przydomowe oczyszczalnie z

osadem czynnym, oczyszczalnie korzeniowe, osadniki gnilne z drenażem rozsączającym oraz szamba.

9. Ścieki opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych, w tym między innymi z dróg wojewódzkich, terenów przemysłowo-składowych i stacji paliw, należy odprowadzać i oczyszczać zgodnie z obowiązującymi przepisami w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi.
10. Zagospodarowanie terenu gminy Barciany powinno być podporządkowane wymogom ilościowej i jakościowej ochrony wód podziemnych głównych zbiorników wód podziemnych w celu utrzymania dobrego stanu fizykochemicznego tych wód.

6.6 Gospodarka odpadami

Ustala się następujące ogólne kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami:

1. Intensywny rozwój selektywnego zbierania odpadów komunalnych
2. Zmniejszenie ilości odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych
3. Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej zapobieganie powstawania odpadów
4. Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych
5. Zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach
6. Wyeliminowanie nielegalnego składowania odpadów
7. Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest. zgodnie z gminnym programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Na terenie gminy Barciany nie wyznacza się terenów przeznaczonych pod instalacje związane z zagospodarowaniem odpadów.

6.7 Gospodarka cieplna

1. Ustala się trzy podstawowe cele modernizacji gospodarki cieplnej:
  - Ograniczenie zużycia energii
  - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza
  - Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

2. Powyższym celom będą służyły następujące działania, podejmowane przez gminę i inne podmioty:
  - Niezwłoczne opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
  - Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla obszaru gminy
  - Modernizacja większych kotłowni, w tym w szczególności zasilających budynki użyteczności publicznej i budynki wielorodzinne, w celu zwiększenia sprawności kotłowni i zastąpienia paliw kopalnych, a w szczególności węgla, biomasą odpadową z gospodarki rolnej i leśnej lub biomasą z upraw roślin energetycznych
  - Wprowadzanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ograniczeń dotyczących stosowania niskosprawnych kotłowni w zabudowie indywidualnej
  - Upowszechnianie wykorzystania słomy, a także roślin energetycznych, do produkcji ciepła,
  - Upowszechnianie produkcji i wykorzystania biopaliw rzepakowych, szczególnie w rolnictwie
  - Upowszechnianie w dużych gospodarstwach rolnych wykorzystania biogazu do skojarzonej produkcji ciepła i elektryczności
  - Gazyfikacja miejscowości Barciany w celu umożliwienia zastępowania kotłowni węglowych wysokosprawnymi kotłowniami gazowymi
  - Termorenowacja budynków w celu zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło.
  - Przebudowa węzłów cieplnych i instalacji wewnętrznych w celu obniżenia zużycia energii, przez automatyzację regulacji zużycia.

6.8 Zaopatrzenie w gaz

Gmina Barciany jest stosunkowo małym potencjalnym odbiorcą gazu ziemnego, a ponadto dzięki doskonałym warunkom rozwoju rolnictwa dysponuje potencjałem rozwoju ciepłownictwa na bazie biologicznych odnawialnych źródeł energii, w tym głównie słomy i biogazu. Dlatego ewentualne decyzje o gazyfikacji gminy muszą być poprzedzone dokładną analizą techniczno-ekonomiczną oraz ekologiczną. Gdyby taka analiza potwierdziła zasadność gazyfikacji, wówczas jej podstawowe kierunki byłyby następujące:

1. Budowa gazociągu z Kętrzyna lub Srokowa do Barcian. Ze względu na stosunkowo niewielki potencjalny rozbiór można przypuszczać, że będzie to gazociąg średniego ciśnienia.
2. Budowa sieci gazowej w Barcianach
3. Ewentualna budowa gazociągów Barciany-Drogosze oraz Barciany-Frączkowo-Skandawa-Arklity-Mołtajny.
4. Na pozostałych terenach adaptuje się system dystrybucji gazu butlowego z możliwością zastosowania zewnętrznych zbiorników gazu płynnego.

6.9 Elektroenergetyka

Ustala się następujące ogólne kierunki rozwoju sieci elektroenergetycznej:

1. Jako źródła zasilania w energię elektryczną odbiorców w gminie Barciany adaptuje się główne punkty zasilające 110/15 kV w Kętrzynie i Korszach, z których poprowadzone są linie średniego napięcia zasilające gminę Barciany.
2. Adaptuje się istniejące urządzenia elektroenergetyczne z zastrzeżeniem, że przy modernizacji linii energetycznych przebiegających przez tereny zadrzewione i leśne oraz obszary istniejącej i projektowanej skuionej zabudowy należy stosować technologie z przewodami izolowanymi.
3. Linie 110 kV i 15 kV są źródłem pola elektromagnetycznego. Natężenie pola elektromagnetycznego nie przekroczy wartości dopuszczalnych przy lokalizacji obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi i zwierząt w odległości 14,5 m od skrajnego przewodu linii 110kV i 4 m od linii 15kV. Odległości te mogą ulec zmniejszeniu pod warunkiem dotrzymania wartości dopuszczalnych natężenia pola elektromagnetycznego. Spełnienie tego warunku powinno być stwierdzone na

drodze szczegółowych obliczeń lub pomiarów kontrolnych. Decyzję lokalizacyjną, przy zmniejszeniu podanych wyżej odległości wydaje organ administracyjny stopnia wojewódzkiego w porozumieniu z wojewódzkim inspektorem sanitarnym.

4. Rozwój zabudowy mieszkalnej i usługowej, terenów przemysłu oraz zwiększenie potrzeb energetycznych istniejących odbiorców energii elektrycznej może wymagać modernizacji istniejących oraz budowy nowych sieci SN 15 kV, NN 0,4 kV i stacji transformatorowych 15/0,4 kV.
5. Lokalizację nowych sieci energetycznych i stacji transformatorowych należy przewidzieć na terenach ogólnodostępnych.
6. Szczegóły techniczne budowy i lokalizacji urządzeń elektroenergetycznych należy uzgadniać z energetyką zawodową na etapie opracowań realizacyjnych.
7. Rozwój elektroenergetyki odnawialnej na terenie gminy Barciany powinien polegać przede wszystkim na skojarzonym wytwarzaniu ciepła i energii elektrycznej w małych instalacjach wykorzystujących paliwa odnawialne; ewentualne elektrownie wiatrowe należy lokalizować poza obszarem Natura 2000; ewentualne spiętrzanie wód dla potrzeb małych elektrowni wodnych nie może powodować zmniejszania areалу terenów podmokłych o rzeczywistym lub potencjalnym znaczeniu jako tereny gniazdowania, żerowania lub odpoczynku ptaków wodno-błotnych.

6.10 Telekomunikacja

Ustala się następujące kierunki rozwoju telekomunikacji:

1. Rozbudowa sieci powinna odbywać się zarówno w formie tradycyjnej, jak i z wykorzystaniem nowych technologii, ze wskazaniem na rozbudowę infrastruktury światłowodowej i objęciem terenu całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.
2. Rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych powinien odbywać się stosownie do wzrostu zapotrzebowania na te usługi w gminie.
3. W zakresie telekomunikacji gmina powinna zakładać pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych, w tym rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Zgodnie z art. 2 pkt 5 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym za inwestycje celu publicznego uważa się działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Na obszarze gminy inwestycjami celu publicznego w rozumieniu Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są:

- 1) budowa i modernizacja dróg gminnych; drogi te zlokalizowane są zgodnie z Mapą 1,
- 2) budowa i modernizacja linii elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia, zlokalizowanych na terenie gminy,
- 3) budowa i modernizacja przewodów wodociągowych i ujęć wody na terenie gminy, w tym przewodów i ujęć, których orientacyjna lokalizacja została przedstawiona na Mapie 1,
- 4) budowa urządzeń gospodarki ściekowej na terenie gminy, w tym oczyszczalni i rurociągów, których orientacyjna lokalizacja została przedstawiona na Mapie 1,
- 5) inwestycje w system odbioru i wywozu odpadów na terenie gminy,
- 6) modernizacja podstawowych i szczegółowych urządzeń melioracji wodnych na terenie gminy,
- 7) budowa i modernizacja budynków publicznych urzędów, szkół, przedszkoli, obiektów ochrony zdrowia, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych, świetlic oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy,
- 8) zakładanie odkrywek kopalin pospolitych,
- 9) rozbudowa istniejących (Barciany, Drogosze, Winda) i ewentualna budowa nowych cmentarzy komunalnych,
- 10) budowa gazociągu Srokowo – Barciany oraz ewentualnie gazowej sieci rozdzielczej na terenie gminy.

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

- 1) kompleksowa modernizacja linii kolejowej I-rzędnej Poznań – Iława – Olsztyn – Korsze - Skandawa, umożliwiająca rozwijanie prędkości 120 km/h; (zadanie ujęte w „*Planie infrastruktury transportowej w Polsce do 2015r.*”)
- 2) zwiększenie lesistości – zalesienie gruntów o ogólnej powierzchni ok. 50 tys. ha (ujęte w „*Programie zwiększania lesistości województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2001-2020*”)
- 3) budowa nowej placówki straży granicznej – Frączkowo dz. nr 44/9

Postulowane zadania o znaczeniu ponadlokalnym realizujące cele określone w *Planie zagospodarowania przestrzennego* oraz *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego*:

- 1) modernizacja linii kolejowej o szerokim torze: Gradowo - Wielewo - Żeleznodorożnyj (zadanie postulowane jedynie w „*Planie*”)
- 2) budowa i modernizacja dróg wojewódzkich nr 591, 590
- 3) budowa granicznego przejścia drogowego w Michałkowie
- 4) modernizacja i rozbudowa granicznego przejścia kolejowego Skandawa
- 5) realizacja i wspieranie programów małej retencji i zalesień na obszarach węzłów hydrograficznych i zachwianej równowagi przyrodniczej w stosunkach wodnych: Zlewnia rzeki Guber,
- 6) wdrożenie programu ochrony Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000 (postulowane jedynie w „*Planie*”)
- 7) utrzymanie w sprawności systemów melioracyjnych,
- 8) poszerzenie rozpoznania dorobku kulturowego na terenie województwa i uporządkowanie ewidencji (postulowane jedynie w „*Planie*”)
- 9) budowa ponadlokalnych urządzeń infrastruktury technicznej

Postulowane zadania nie ujęte ani w „*Planie zagospodarowania przestrzennego*” ani w „*Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego*”:

- 1) modernizacja dróg powiatowych.

**9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPRZĄDZENIE
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1. Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.
2. Na terenie gminy w skład przestrzeni publicznych wchodzi tereny znajdujące się w liniach rozgraniczających ciągów i urządzeń komunikacyjnych.
3. Na terenie gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².

**10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ
MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1. Gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miejscowości Barciany, Drogosze, Mołtajny-Arkłity, Winda i Skandawa, ze względu na ich kluczowe znaczenie dla obsługi mieszkańców, rozwoju społeczno-gospodarczego wsi oraz walorów kulturowych. Ponadto, ze względu na walory kulturowe i potrzebę ustanowienia stref ochrony konserwatorskiej, gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach: Bobrowo, Garbno, Krelikiejmy, Modgarby, Momajny, Rodele, Sigliny, Święty Kamień.
2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na obszarach skupionej zabudowy innych miejscowości będą sporządzane wtedy, gdy:
  - będzie to rozwiązanie korzystniejsze ekonomicznie niż wydawanie indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu
  - uruchomienie procesu inwestycyjnego poprzez wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu będzie niemożliwe ze względu na specyfikę zamierzenia inwestycyjnegoa Rada Gminy uzna sporządzenie miejscowego planu za zasadne i sprzyjające realizacji polityki przestrzennej gminy.
3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego poza wyznaczonymi na Mapie 2 obszarami skupionej zabudowy będą sporządzane w celu umożliwienia lokalizacji ważnych społecznie inwestycji, w tym elektrowni wiatrowych, jeżeli Rada Gminy uzna sporządzenie takiego miejscowego planu za zasadne.

4. Obszary dotychczas przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne oraz obszary skupionej zabudowy wymagające zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne zostały wyznaczone na Mapie 2.
5. Na obszarze gminy terenami zamkniętymi, dla których z mocy prawa nie sporządza się miejscowych planów, są tereny kolei.
6. Wskazuje się na konieczność ustalania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic stref ochronnych dla terenów zamkniętych oraz ustalania ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów, w tym zakazu zabudowy w tych strefach.

11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

11.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Żyzne gleby od wieków stanowiły o potencjale ekonomicznym terenu gminy Barciany i nie ulega wątpliwości, że rolnictwo powinno nadal odgrywać kluczową rolę w gospodarce gminy. Z drugiej strony, intensywne wielkoobszarowe rolnictwo stanowi realne zagrożenie dla krajobrazu, bioróżnorodności oraz jakości wód powierzchniowych i gruntowych. Działając na rzecz racjonalizacji i ekologizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy, należy:

1. Ograniczać zabudowę użytków rolnych klasy II, III i IV oraz przeznaczanie takich użytków na cele nierolnicze i nieleśne w planach zagospodarowania przestrzennego.
2. Zakazać zabudowy kubaturowej gruntów organicznych, o ile zainwestowanie nie jest związane z realizacją ponadlokalnych celów publicznych.
3. Ograniczyć do wyjątkowych sytuacji powiększanie areалу gruntów ornych kosztem trwałych użytków zielonych.
4. Chronić istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne i przydrożne.
5. Chronić istniejące oczka wodne, starorzecza i zabagnienia.
6. Przeciwdziałaniu spływom substancji biogenych do wód powierzchniowych poprzez zastępowanie w pobliżu cieków wodnych gruntów ornych użytkami zielonymi i innymi formami użytkowania zapewniających trwałą szatę roślinną

7. Przeciwdziałać erozji wodnej i wietrznej oraz poprawiać warunki mikroklimatyczne poprzez wprowadzanie pasów zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, m.in. wzdłuż miedz.
8. Modernizować urządzenia melioracyjne w celu zwiększenia zdolności retencji wód.
9. Najślabsze grunty, w tym w pierwszym rzędzie grunty orne, przeznaczać pod zalesienie.

11.2 Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy stanowią jedynie 9% powierzchni gminy Barciany. Większość lasów występujących na terenie gminy stanowią łągi olszowo-jesionowe (Circaeo-Alnetum), olsy (Alnetum glutinosae) oraz wilgotne i świeże grądy (Tilio-Carpinetum). Wszystkie te typy lasów należą do siedlisk podlegających ochronie zgodnie z Dyrektywą Natura 2000 Unii Europejskiej lub Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie. Struktura wiekowa drzewostanów w lasach gminy Barciany jest niezbyt korzystna, natomiast struktura gatunkowa jest dość zgodna z warunkami siedliskowymi. Podmokłe i wilgotne lasy są wrażliwe na penetrację i nieprzydatne do celów intensywnego użytkowania turystycznego. Mając to na uwadze przyjmuje się następujące ogólne kierunki gospodarowania lasami:

1. Ustalić konieczność respektowania planów urządzania lasów, w oparciu o które odbywa się racjonalna gospodarka leśna.
2. Chronić biotopy łąkowe, olsowe i grądowe, w tym w szczególności nie dopuszczać do niekorzystnych zmian stosunków wodnych w lasach i w ich pobliżu
3. Jako priorytetowe traktować przyrodnicze funkcje lasów, w tym funkcję wodochronną i funkcję ostoi dzikich gatunków flory i fauny.
4. Funkcję turystyczną lasów realizować w ograniczonym zakresie, koncentrując się na kwalifikowanej turystyce przyrodniczej i unikając presji ze strony turystyki masowej.
5. Dążyć do podniesienia lesistości gminy do około 10-12% poprzez sukcesywne zalesianie najślabszych i najmniej przydatnych użytków rolnych. Obszary koncentracji takich użytków wyznaczono na Mapie 2. Przy ustalaniu kolejności zalesień należy brać pod uwagę między innymi potrzebę budowy korytarzy ekologicznych pomiędzy większymi

kompleksami lasów i innymi obszarami o istotnych walorach przyrodniczych. Na gruntach mineralnych zalesienia należy prowadzić zarówno metodą nasadzeń jak i naturalnych odnowień a na gruntach organicznych należy preferować naturalne odnowienia lasu. Decyzje o zalesianiu trwałych użytków zielonych mogą być podejmowane jedynie po upewnieniu się, że nie spowoduje to zniszczenia miejsc lęgów, żerowania lub odpoczynku gniazdujących bądź przelotnych ptaków wodno-błotnych.

12. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

1. W dolinach rzek Guber, Liwna, Solka i Runia występują dość rozległe tereny narażone na okresowe podtopienia, szczególnie w okresie roztopów zimowych i wiosennych oraz intensywnych opadów deszczu. Tereny te są w większości zmeliorowane i stanowią naturalną retencję przeciwpowodziową.
2. Należy zagwarantować właściwy stan rowów melioracyjnych poprzez prawidłową eksploatację, konserwację oraz ochronę przed dewastacją, zwłaszcza przed zamulaniem i zanieczyszczeniem w trakcie realizacji inwestycji związanych z przemieszczaniem mas ziemnych.
3. Dla ochrony przed negatywnymi skutkami powodzi tereny wytypowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz inne potencjalne tereny zalewowe obejmuje się zakazem zabudowy, zgodnie z treścią Mapy 2.
4. Na terenie gminy Barciany nie ma rozpoznanych zagrożeń osuwaniem się mas ziemnych.

13. OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy nie wyznacza się filarów ochronnych

14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy Barciany nie występują pomniki zagłady ani ich strefy ochronne.

15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na terenie gminy Barciany nie wyznacza się obszarów rehabilitacji, rekultywacji i przekształceń, poza obszarami, których dotyczą przekształcenia postulowane w innych rozdziałach studium.

16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze gminy terenami zamkniętymi są tereny kolei. Są to następujące działki ewidencyjne:

Lp	gmina	obręb	działka	powierzchnia
1	Barciany	0010 Drogosze	126/1	5,8712
2	Barciany	0010 Drogosze	136	3,1300
3	Barciany	0012 Frączkowo	2	5,5100
4	Barciany	0012 Frączkowo	13	11,5000
5	Barciany	0012 Frączkowo	19	2,0000
6	Barciany	0012 Frączkowo	43	10,8200
7	Barciany	0012 Frączkowo	280	1,0400
8	Barciany	0012 Frączkowo	281	3,6400
9	Barciany	0022 Kolwiny	29	7,1300
10	Barciany	0022 Kolwiny	33	1,1000
11	Barciany	0022 Kolwiny	40	2,4300
12	Barciany	0028 Kurkławki	7	4,3200
13	Barciany	0029 Maciejki	67	24,7500
14	Barciany	0031 Michałkowo	72/1	3,7400
15	Barciany	0032 Modgarby	31/4	1,3000
16	Barciany	0032 Modgarby	44/2	0,3100
17	Barciany	0032 Modgarby	263	1,5800
18	Barciany	0032 Modgarby	264	4,0800
19	Barciany	0032 Modgarby	267	1,4400
20	Barciany	0045 Skandawa	281	10,6300
21	Barciany	0056 Wielewo	94/2	0,4876
22	Barciany	0056 Wielewo	94/3	19,1324

Orientacyjną lokalizację terenów zamkniętych przedstawiono na Mapie 2.

17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

Na terenie gminy nie wyznacza się innych obszarów problemowych.

18. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100kW

Budowę elektrowni wiatrowych przewiduje się w południowej części gminy Barciany. Tereny projektowanych elektrowni wiatrowych przedstawiono na Mapie 2. Na terenach tych, obejmujących zarówno strefy lokalizacji siłowni wiatrowych, jak i ich strefy uciążliwości, wprowadza się zakaz realizacji obiektów kubaturowych nie związanych z elektrowniami wiatrowymi oraz zakaz zalesiania gruntów. Jednocześnie nakazuje się, aby maszty siłowni wiatrowych były oddalone o przynajmniej 1000 m od istniejącej i planowanej zabudowy. Ponadto:

- wokół historycznych ośrodków wiejskich oraz zespołów dworsko-folwarcznych, w promieniu 1000 m ustala się strefy ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego i zabrania się budowy wiatraków (lokalizacja oraz zakres inwestycji winny być ustalone na podstawie studiów krajobrazowych, określających wpływ inwestycji na zachowanie krajobrazu kulturowego oraz zabytki)
- w odniesieniu do nowej zabudowy o funkcji pomocniczej względem wiatraków należy każdorazowo uwzględniać ochronę krajobrazu kulturowego, tj. nową zabudowę dostosować do tradycyjnej zabudowy siedliskowej występującej w danym rejonie pod względem gabarytów, wysokości, bryły (w tym spadku połaci dachowych), rodzaju pokrycia dachowego, formy architektonicznej oraz materiałów budowlanych.

Dopuszczenie wykorzystania energii odnawialnej pochodzącej z ferm wiatrowych w granicach gminy Barciany będzie możliwe po przeprowadzeniu badań niezbędnych do określenia wpływu inwestycji na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody.

W szczególności należy określić wpływ urządzeń na:

- lokalne zasoby przyrodnicze w miejscu lokalizacji oraz jego otoczeniu, a w szczególności naturalne zbiorowiska roślinne np.: lasów, torfowisk, bagien, muraw kserotermicznych i solnisk,
- walory krajobrazowe, obiekty objęte ochroną konserwatorską,
- zasoby przyrodnicze gminy i regionu, ze szczególnym uwzględnieniem ornitofauny i chiropterofauny,

- szlaki migracyjne zwierząt oraz miejsca ich odpoczynku i żerowania w trakcie sezonowych wędrówek,
- obszary objęte jedną z form ochrony przyrody, a ustanowione przez radę gminy, wojewodę lub ministra właściwego do spraw środowiska, położone w obrębie gminy i gmin sąsiadujących,
- występowanie w obrębie miejsca przewidzianego do zmiany, w gminie oraz w gminach sąsiadujących, na gatunki ujęte w Konwencji Berneńskiej, Bońskiej (w tym w dodatkowym porozumieniu w sprawie ochrony nietoperzy), przepisach Unii Europejskiej oraz w czerwonych listach i czerwonych księgach gatunków zagrożonych.

Monitoring ptaków musi bazować na badaniach terenowych prowadzonych co najmniej przez jeden rok, aby uzyskać ilościowe charakterystyki użytkowania terenu przez ptaki we wszystkich okresach ich rocznego cyklu życiowego tj. lęgowym, przelotu jesiennego, zimowania oraz przelotu wiosennego.

Na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie objętych jakimikolwiek formami ochrony przyrody, o których mowa w przepisach ustawy o ochronie przyrody, dopuszcza się możliwość lokalizacji farm fotowoltaicznych na gruntach nie wymagających zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne.